Pământul e un templu în care se joacă un Mister copilăros şi înspăimântător, rizibil şi teribil.
.....

CAPITOLUL I

Cine l-a ucis pe Cock Robin ?

(Sîmbătă, 2 aprilie, prînz).

Eram de cîţiva ani,, prietenul şi consilierul lui Philo Vance si la el îmi petreceam cea mai mare parte a timpului.

în dimineaţa aceea, sosisem puţin înainte ca el să se fi trezit şi profitam că eram singur ca să verific nişte conturi.

în scurt timp veni si el.

„Ştii, Van, spuse el apăsat, perspectiva de a-mi petrece la New York primăvara şi vara nu-i deloc îmbucurătoare. O să mă plictisesc groaznic. Dar, orice ar fi, tot e mai bine, decît să mă duc în Europa, să mă înghesuie hoardele de turişti americani..."

Habar n-avea ce-l aşteaptă. De altfel, mâ întreb dacă ar fi consimţit să plece, admiţînd că şi-ar fi închipuit că o să găsească la Paris acelaşi farmec

[1] Cock Robin (Piţigoiul) este eroul unui cîntec de leagăn, în care se povesteşte că un piţigoi a fost ucis de o vrabie înarmată cu arc şi cu săgeţi.

dinainte de război. Doar *n* plăceau atit de muit situaţiile corn r tinul îi pregăteau una dintre acele enigme care răs-

Vance abia îşi pusese a doua ceaşcă de cafea, cînd Currie, majordomul, apăru cu un telefon portativ.

„E domnul Markham, domnule", zise.

Puse telefonul în priză şi-l aşează apoi pe masă.

„Bine, Currie, şopti Vance, luînd receptorul. Ori-ce-i mai bun decît monotonia asta".

Apoi se adresă Iui Markham.

„Ei ! dragul meu, chiar nu' dormi niciodată ? Tocmai mănînc o omletă cu condimente. Vrei si tu ? Sau poate ai chef să te laşi fermecat de conversaţia mea ?"

Deodată, se opri si trasaturile lui se încordară ironic. Vance era tipul nordic bine desenat : faţa a-lungită si ascuţită, ochii mari, cenuşii, nasul acvilin şi îngust, bărbia dreaptă şi ovală. Dacă era frumos ? Nu, nu tocmai ; avea toate aparenţele unui gînditor.

Deşi în general îşi stăpînea foarte bine emoţiile, am observat că ceea ce-i spunea Markham îi trezea un viii interes si cînd răspunse, tonul lui lăsa să întrevadă o emoţie neobişnuită.

„O ! fără îndoială, zise. N-o să las să-mi scaj. această afacere ! Mă-mbrac şi vin... Noroc !"

Punînd receptorul în furcă, îl chemă pe Currie.

— „Costumul meu gri, ordonă el, cravata închisă si pălăria neagră".

Apoi, gînditor, continuă să-şi mănînce omleta,

După o clipă, îmi spuse pe un ton glumeţ :

„Te pricepi la tirul cu arcul, Van ?"

.Nu ştiam decît că'se folosesc'arcuri *şi* săgeţi,- de aceea mi-am mărturisit nepriceperea.

„Nu contează, ne vom apuca să studiem tirul cu [1] Nici cu nu ştiu marc lucru, cîtc ceva am învăţat la Oxford. Nu-i prea pasionant'[1].

Continuă să fumeze.

„Van, dă-mi tratatul doctorului Elener despre tirul cu arcul..., e acolo..., în bibliotecă..., mulţumesc".

îi dădui cartea, pe care o răsfoi vreo jumătate de oră, parcurgînd capitolele despre societăţile de tir, turniruri, cornparînd rezultatele celor mai buni trăgători americani. La sfîrşit, se tolăni îh fotoliu, cu un aer preocupat.

„E o absurditate, Van, zise el. O tragedie medievală în modernul New York !"

Se ridică, înghiţi o gură de cafea şi reluă :

„Nu, nu, e absurd... încă un serviciu, Van, dă-mi dicţionarul german si volumul de poezii de Burton E. Stevenson".

Căută un cuvînt în dicţionar:

„Din păcate asta-i..., ştiam eu".

După care cercetă în antologia cu cîntece pentru copii a lui Stevenson.

„Imposibil, zise el ca pentru sine. Ar fi prea diabolic. O poveste cu zîne, care se termină

însîngd-rată... Mai rău decît magia neagră..."
Se uită la ceas, apoi se ridică si se întoarse în apartamentul lui. lăsîndu-mă singur. Ce legături puteau fi între dicţionarul german, cîntecele de leagăn ale lui Stevenson si exclamaţiile lui ?
Vance îmi întrerupse deîndată speculaţiile, îşi luase haine de oraş si aştepta nerăbdător sosirea iui Markham.
„îmi trebuia o aventură interesantă, nu ? O crimă pasionantă ! Dar, pe legea mea !, nici nu îndrăzneam să spp'* ~PVÎ» care să semene cu un coşmar. Dacă nu l-aş cunoaşte pe Markham, as crede fă p <•» "Mstifi -
Markham îşi făcu apariţia pe terasă, cîteva minute mai tîrziu, tulburat, iar salutul lui, cordial altădată, se reduse la un semn scurt. Markham şi Vance se cunoşteau bine, de 15 ani, deşi erau naturi dinme- . trai opuse.
Se completau reciproc şi prietenia lor avea argumentele durabilităţii.
'De un an si patru luni, Markham ocupa postul de *District "attorney*[1] al Contatului New York şi făcuse de multe ori apel la înţelepciunea lui Vance ; şi de fiecare dată Vance îi confirmase încrederea, rezolvând crimele senzaţionale care-au avut loc în cei patru ani de magistratură a lui Markham. Cunoştinţele lui despre natura umană, lecturile numeroase, simţul ascuţit al logicii, pasiunea adevărului, totul îl recomanda pentru cercetări oficiale. Nu era deci de mirare că Markham apelase la Vance de la începutul afacerii „Nebunul".
„Poate că totul nu-i decît un vis urît, spuse Markham, fără convingere. Dar m-am gîndit că ai putea să mă însoţeşti". - „Sigur !"
Vance surise glumeţ.

[1] Attorney înseamnă literal : însărcinat cu procură. Acest titlu se aplică unui magistrat ale cărui funcţii seamănă puţin cu acelea ale procurorilor Republicii de la noi. District attorney, într-un oraş mare ca New Y^or^k, are în grijă un district sau un arondisment. Superior îi este un attorney general, echivalent cu procurorul general.

„Aşază-te şi povesteşte-mi istoria asta. Trebuie ^â cunoaştem toate faptele... Tut ce mi-ai spus, nu e *deloc* obişnuit".
Markham ^e aşeza, conternpiindu-^t ţigara.
„Un moment, Vance !... Crima, dacă e vreo crimă, e destul de clară. Mijloacele ei nu sînt obişnuite, recunosc : dar ele nu sînt mai puţin plauzibile. Tirul cu arcul a devenit o pasiune In ultima vreme, mai ales în America.
— De acord, dar de multă vreme nu mai sînt ucişi oameni cu numele de Robin".
Vance trase cîteva fumuri de ţigară.
„Cine l-a ucis pe Cock Robin ?... E uimitor cum ţin minte versuleţele acestea din copilărie ! A propos, care e primul prenume al lui Robin ?
— Joseph, cred.
— Nu e nici edificator, nici sugestiv... Şi al doilea ?
— Ei, asta-i bună, Vance !" Şi, iritat, Markham se ridică.
„Ce importanţă are al doilea prenume al victimei ?
— Crede-rnâ că nu nînt beat !..."
îl chemă pe Currie si-i ceru cartea de telefon. Markham protestă, dar Vance, netulburat, răsfoi cartea.
„Defunctul locuia în cartierul Rive Side ? întrebă el în sfîrşit, punînd degetul pe numele căutat.
— Aşa ored.
— Bine".
Vance închise cartea şi-l privi surîzînd pe *District Attorney.*
„Markham, zise el încet, nu e decît un singur Joseph Robin trecut în carte, si al doilea lui prenume e... Cochrane !
'.-*• Ce glumă !"
Markham *sr*
„Şi totuşi, e chiar Cochrane ?" __^ din uniei i.
„Constat doar. .Pentru moment,,-un anumit domn Joseph Cochrane. Robin,. Cock Robin, adică... a

fost ucis cu un arc şi-p săgeată... Nu ţi se pare ciudat, eu spiritul tău juridic ?
. ,—- Deloc ! Mortul avea un nume destul de comun ; şi e de mirare că n-au mai fost pînă acum accidente cauzate de tirul cu arcul.
.— Şi.totuşi:.!" . ' - ,' .'"-
ŞI Vance, făcu un gest- de dezaprobare.
„Şi chiar dac-ar.fi aşa, situaţia n-ar fi mai clară. Nu, ar fi şi mai ciudată. Exact Robin, din .mii de oameni eare .practică-acest spori, să- fie ucis, accidental, de o săgeată ! Afacerea e mult mai complicată. Mi-ai spus la telefon că ultima persoană care-a fost văzută cu Robin, .înainte de a:, fi ucis,, se numeşte Sperling. Ştii *-ce* ′• înseamnă Sperling în germană ?, întrebă Vance, cu blîndeţe.
— Am studiat germana-în liceu", răspunse Mark-hamv "'•"
Vânee îi'întinse dicţionarul gerrrian. Markham căută febril, găsi, apoi făcu o mişcare de alungare a unui gînd neplăcut. *Sperling* înseamnă *vrabie.* Şî ce ?
— Oh, nimic".
._'Vance îşi aprinse,, calm, altă ţigară...
„Şi toţi şcolarii ştiu cîntecul acela de leagăn de demult, eare' se -.cheamă *Moartea lui Cock Robin,* n-UPi "aşa'-? Fiindcă -spui că' nu te prea pricepi la clasici, dă-inî ^'oie să-ţi recit prima strofă".
i U
• Un frison-, asemănător celor pe care Ic simţi cînd
peta cuvintele cunoscute : „«^inv. i-ia u.v_j.j jjv_ Cock Eu, răspunse vrăbiuţa, Cu arcul şi cu săgetuţa, Eu l-am ucis pe Cock Robin."

CAPITOLUL II

. . *Pe terenul de tir*

(SînVbătă, 2 aprilie, ora 12,30)

Privirea lui Markham coborî încet spre Vance.
,jE-.o idioţenie, spuse el, pe tonul unui om pus în faţa unei situaţii inexplicabile şi groaznice totodată.
— Ei ! Ei ! făcu Vance dînd.din mîini. Mă îngîni, dragul meu. Eu am făcut primul remarca asta."
Ca să-si ascundă mai bine jena, îşi luă un aer detaşat.-
„Şi acum, ar trebui să executăm o *inamorata,* ca să-l plîngem pe defunct. Precis n-ai uitat continuarea :
„Cine dricu-l va conduce ?
Eu, răspunse porumbiţa.
Dragostea 'pierdut-oi plînge,
Da, eu dricul l-oi conduce."
Markham dădea din cap si bătea darabana pe

„Doamne, Vance, chiar *e o* femeie în afacerea asta ! De unde poţi să ştii că gelozia nu e implicată şi
— Ei hai ! Mă tem să nu asistăm !a o regiVan-'
Acum ai nuuui .^a descoperim musca.
— Care muscă ?
— *Musca domestica,* pre limba ălor de la Academie... Ascultă :
„Cine l-a văzut murind ?
Eu, răspunse musca.
Cu ochişorul meu pindind,
Da, eu I-am văzut murind."
Da', întoarce-te pe pâmînt ! zise Markham cu acreală. Nu-i decit un joc de copii, pe cind treaba noastră e foarte serioasă.
Vance fu de-acord, dar adăugă :
- Un joc de copii e uneori un lucru foarte grav pentru existenţă.
Trase adine in piept fumul ţigării şi continuă ;
„Dă-mi cîteva detalii ca să vedem ce ştim despre lumea asta extravagantă."
Se aşeză iar.

„N-am multe detalii. Ţi-am spus la telefon cam tot ce ştiu. Profesorul Dillard abia-mi povestise în-tîmpJarea...
— Dillard ? O fi vorba, din întîmplare, de profesorul Bertrand Dillard ?
—--Chiar el. Drama s-a întîinplat la el acasă, îl ştii ?
— Nu personal. Ştiu doar că e foarte cunoscut în lumea ştiinţifică şi că trece drept unul din ceij-nai mari matematicieni ai tfmpului nostru. Cum de ţi s~a adresat tocmai ţie ?
12
— 11 ştiu de mai bine de douăzeci de ani. Am urmat cursurile iui de matematică la Columbia şi i-am făcut de curînd nişte lucrări iuridice. Cînd s-a descoperit trupul Iui Robin, mi-d ,-,1 **telefonat,** j^.n .i-.u 11,30. L-am chemat pe sergentul Heath, de la biroul de Omucideri, căruia i-am încredinţat afacerea, aver-tizîndu-l însă, că mă voi interesa personal de ea. Chiar atunci ţi-am telefonat. Sergentul si oamenii lui mă aşteaptă acum la Dillard.
— Vorbeste-mi despre oamenii din casă.
- Profesorul, după cum ştii, desigur, şi-a abandonat catedra acum vreo zece ani şi a venit să locuiască în Strada nr. 75, aproape de Drive. Cu el locuieşte» fiica fratelui său, în vîrstă do 25 de ani. Protejatul lui, Sigurd Arnesson, fostul meu coleg de colegiu, locuieşte la el. Profesorul l-a adoptat cînd acesta era foarte tînăr. Ţara lui de origine e Norvegia, pe care a părăsit-o împreună cu părinţii săi de la vîrstă de 3 ani, şi nu avea decît cinci, cînd a rămas orfan. In matematică e un adevărat geniu.
— Am auzit, spuse Vance. Şi cele trei persoane, Dillard, Arnesson şi fata, trăiesc singure ?
— Sînt si doi servitori. Dillard pare să se bucure de un venit considerabil. Casa a devenit sanctuarul matematicienilor care au constituit acoîo un cerc. Mai mult, fata, sportivă emerită, şi-a organizat si un mic clan. De maLmulte ori am fost primit la ei şi de fiecare dată am găsit o companie foarte numeroasă de studenţi care profită de biblioteca profesorului, sau de oameni de lume adunaţi în salon.
' — Şi Robin ?
— Făcea parte din clanul lui Belle Dillard. Avea un aer puţin bătrîncios, dar cîsigase multe premii la concursurile de tir cu arcul...
13
— Ştiu. I-am văzut numele în anuarele sportive. Un domr T r Robin, cred c-a c. pionate. Am observat şi că un domn Sperling s-a r<?->i multe int: **arcaşi.** Aii*;» o e şi ea pasionată de arc ?
:— Da, e o entuziastă. Ea a organizat clubul Ai caşilor de pe River Side. Terenul ei permanent .c tir se află la Sperling acasă,-la Scarsdale, dar terc nul de antrenament este în curtea laterală a casc profesorului de pe strada 75. Acolo a fost ucis Robir
— Aha ! Şi spui că ultima persoană care-a fost văzută cu el a fost Sperling ? Unde e „Vrăbiuţa" în clipa asta ?
— Nu ştiu. Cînd a fost descoperit cadavrul, Sperling dispăruse. Sper că Heath o să poată să rte dea vesti despre ol.
- Şi unde începe acum gelozia care ar fi putut fi mobilul crimei ?"
Vance privea în jos, semn evident al interesului pe care-l dădea conversaţiei.
„Profesorul Dillard mi-a vorbit despre o anumită afecţiune care există între Robin şi nepoata lui, mi-a mărturisit că Sperling era şi el interesat c fată.
— Şi iată de ce „'Vrăbiuţa" l-ar fi ucis pe Coc Robin ! Nu, spuse Vance, nu cred. Există un moth mai ascuns şi mai oribil. Şi cine a descoperit cadavrul ?
— Chiar Dillard. L-a zărit de sus, din balconul lui. care dă spre curte, zăcînd cu o săgeată în inimă. Deşi are gută, a coborît repede si, descoperind mortul, mi-a telefonat urgent. Altceva nu ştiu.
- Nu e foarte clar, zise Vance ridicindu-se, dar e ceva. Dragă Markham, pregăteşte-te pentru nişte
14
surprize si să lăsăm accidentele si coincidenţele. Fără a nega faptul că săgeţile de antrenament pot străpunge pieptul chiar prin haine, trebuie să admite" un om cu numele „Vrăbiuţa" a ucis un alt om ce se numea uock Robin, cu uu *ai* ^ .(1 o săgeată. E in toate acestea un sens subtil şi diavolesc."

Vance înainta spre uşă.
„Să mergem să căutăm o explicaţie !"
Markham ne luă cu maşina lui.
Casa Biliard e în Strada 75, nr. 391, West End Avenue, la capătul unui bloc, spre rîu. O construcţie uriaşă, de 15 etaje, îi închide vederea spre Drive, între cele două construcţii, se întinde o curte lungă si largă, izolată de stradă printr-un zid înalt în care se deschide o poartă mare de fier. Poarta de la intrarea clădirii, la care se ajunge urcînd o scară de piatră, este împodobită cu 4 stîlpi corintieni. La etajul al II-lea, ferestre cu vitralii luminează biblioteca. Maşinile poliţiei se însiruiseră în faţa porţii si î a sosirea noastră se aflau acolo curioşii.
Un majordom bătrîn ne anunţă si ne conduse. La intrarea în salon ne îritîmpină sergentul Ernest Heath, împreună cu doi agenţi de la Biroul de Omucideri.
„Mă bucur să vă văd, domnule Markham. Vă aşteptam. Istoria e destul de misterioasă, nu-i dăm de capăt".
Si observînd prezenţa lui Vance, îl salută surî-zînd.
„Ce mai faceţi, domnule Vance ? Mi-am închipuit că veţi fi solicitat...
— Ce să fac, sergent, am fost foarte ocupat, răscolind gloria pierdută a unui atenian pe nume Me-nandru, rivalul poetului tragic Filemon..."
IJeath- surise îngăduitor.
15
„Dacă vă pricepeţi la fel *de* bine la jocul ăsta, aşa cum ştiţi să puneţi mîna pe criminali, sigur vă veţi urca..."
Markham îl întrerupse •
„Ce greutăţi aveţi ?"
„N-aş spune că avem greutăţi, domnule, cred că am prins pasărea, dar ceva neînţeles mă sîcîie...
— înclinaţi să-l credeţi vinovat pe Sperling ?
— Fără îndoială. Dar nu despre asta-i vorba... Mărturisesc că nu-mi place numele tipului care-a fost doborît cu o... săgeată..."
Şi, după un moment de ezitare :
„Nu vă miră, domnule ?"
Perplex, Markham răspunse :
„Observ că n-aţi uitat cîntecele de leagăn..."
Şi se îndepărtă.
Vance îl privea pe Heath cu un aer distrat.
„Lui Sperling i-aţi spus „pasăre", sergent ? Nimic mai adevărat că Sperling înseamnă „vrăbiuţă" în germană, şi o vrăbiuţă, ţi-amintesti, l-a ucis pe Cock Robin cu o săgeată... Interesant, nu ?"
Sergentul rămase o clipă surprins...
„Am spus eu c-o s-avem ce pescui în afacerea asta.
— Nu *e* vorba de peşti, observă Vance, ci de păsări ".
Heath se întrebă dacă-si băteau joc de el. Dar Markham se aşează strategic, între ei.
„Spune-mi ce ştii, sergent, îmi închipui că i-ai interogat pe cei din casă.
— Doar superficial, răspunse Heath, punîndu-si un picior pe masă. V-am aşteptat. Ştiam că-l cunoaşteţi pe bătrînul domn şi n-am vrut să merg mai departe cu investigaţiile...
— Unde-i arcul cu care s-a tras ?, întrebă Vance.
16
— Era dovada cea mai bună, clar Biliard 3-a dus în ca.să. cred că a- ^ters d^ pp *el*
"-Ic.
— Ce măsură aţi luat cu Sperling ? făcu Mark-ham.
- Am adresa lui, locuieşte la ţară, pe drumul spre Westchester. Am trimis doi oameni acolo care-l vor aduce dacă-l vor găsi. Am vorbit si cu doi servitori. Nici unul din ei nu ştie nimic sau nu vrea să vorbească. Am vrut s-o interoghez pe fată."

Sergentul dădu din mînă a neputinţă.
„... Izbucnea în plîns. V-am rezervat plăcerea s-o interogaţi. Cei doi detectivi ai mei, Snitkin şi Burke au cercetat curtea, dar n-au găsft nimic.
— Cred, conchise Heath, că atunci cînd îl vom avea pe Sperling la mînă si vom fi terminat interogatoriul, vom afla repede noutăţi...
— Mă îndoiesc, sergent, 'replică Vance". Markham dădu din cap cu un aer contrariat. „Hai să studiem locurile, zise el, îl voi vedea mai
tîrziu pe profesor si voi inspecta restul casei. Dar, sergent, nu mi-ai vorbit deloc despre Arnesson. Unde-i ?
— La Universitate. Trebuie să sosească din moment în moment".
Atunci auzirăm zgomot dinspre capul scării si o voce tremurată :
— Dumneavoastră sînteţi, domnule Markham ? Unchiul meu v-a recunoscut vocea, vă aşteaptă în bibliotecă.
— Imediat, miss Dillard, răspunse Markham, pe un ton părintesc. Fiţi bună şi asteptaţi-mă şi dumneavoastră, căci vreau să vă vorbesc.
Fata dispăru.
Ne îndreptarăm spre o uşă care dădea într-un hol strimt, terminîndu-se cu o scară de lemn, pe care
17
se cobora in subsol. Ajunserăm **deîndată** într-o cameră, cu plafon jos, care dădea in curte. Un agent stâ-
Podeaua camerei era acoperită cu linoleum. Pe
ţi CI dU
Un pian, un fonograf, scaune de bambus, un divan multicolor şi o masă mare, acoperită cu ziare şi reviste. Pe o etajeră, cîteva'. cărţi despre tirul cu arcul, într-un colţ erau Aşezate ţinte. Aproape de uşă, agăţate pe perete, arcuri de diferite mărimi. Pe o a doua etajeră, colecţia de săgeţi.
„Săgeţi de vînătoare si de război, remarcă Vance. A !, o pan6plie pare să fi dispărut. Cineva s-a grăbit s-o ia, cîrligul în care a fost fixată e îndoit."
Pe jos, zăceau tolbe cu săgeţi. Se aplecă, luă una şi o întinse lui Markham.
„Săgeata asta subţire nu cred că poate să pătrundă 'într-un piept omenesc, dar săgeţile pentru ţinte, dimpotrivă. Ar trebui să ştim de ce lipseşte o săgeată de vînătoare din panoplie."
Markham îşi muşcă buzele şi înţelesei că se a-găţase pînă acum de ideea unui accident. Aruncă săgeata pe un scaun şi se îndreptă spre uşă. „Hai să examinăm corpul si să explorăm locurile", zise preocupat.
în curte se putea pătrunde printr-o uşă şi o scară practicate în zid. Doar cîteva ferestre dădeau spre interiorul ei. precum şi o fereastră a casei din Strada 76, a cărei curte interioară o continua pe a domnului Biliard.
Această casă aparţinea unei anume doamne Drukker. Eram uluit de insistenţa cu care Vance examina acea fereastră rotundă.
Terenul de tir se întindea de la zidul care mărgineşte Strada 75 pînă la propietatea Drukker, unde
18
fusese înălţată o movilă de baloturi de fin, aşezate in pat di. nisip. Distanţa dintre ceae uoua extremităţi era suficientă pentru exerciţii.
i^uipui iui riuuiu era aproape perlect jntms in faţa uşii camerei în care se păstrau arcurile. Era culcat pe spate, cu braţele întinse, cu picioarele u-şor îndoite şi cu capul în direcţia străzii 76, situată la extremitatea terenului de tir. Robin putea să aibă circa 35 de ani, era de talie mijlocie, puţin grăsuţ. Purta o haină sport de culoare gri, o căina-^şă de mătase albastră-deschis, pantofi galbeni cu talpă de cauciuc. Pălăria, de culoare gri-perle, îi căzuse la picioare.
Lingă corpul lui, o baltă de sînge. Furăm surprinşi constatînd fragilitatea săgeţii care ieşea vertical'din partea stingă a trupului,
„Ciudată de tot. săgeata asta, spuse Vance. Lovitura e bine aplicată, între coaste, fără cea mai mică deviaţie. Cel care a ucis n-a tras la întîmplare...

Se aplecă peste corp :
„Ah ! Foarte bine ! Capătul săgeţii e rupt şi mă îndoiesc c-a putut fi aşezata în coada arcului."
Apoi, întorcîndu-se spre Heath :
„Sergent, în ce loc s-a găsit arcul profesorului Biliard ? Cred că nu departe de fereastra asta, nu ?"
Heath făcu o mişcare bruscă :
„Exact în faţa ferestrei, domnule Vance. Acum e pe pian, aşteptînd să i se ia amprentele.
— Mă tem că n-o să găsim decît urma degetelor profesorului."
Vance îşi aprinse o ţigară.
„Sînt tentat să cred că săgeata n-are urme..."
Heath il privea pe Vance si încerca să înţeleagă.
.„De ce credeţi că arcul era aproape de fereastră, domnule Vance ?
19
— Mi se pare logic, avînd în vedere poziţia cor pului.
— Vreţi să spuneţi că s-a tras de aproape ?"
„Nu, sergent. Uite ! Picioarele sînt îndreptate spre uşă, îndoite, iar braţele întinse."
Heath medita.
„Aveţi dreptate. Dacă n-ar fi căzut pe spate, picioarele i-ar fi fost întinse si braţele îndoite.
— Priveste-i pălăria. N-ar trebui să fie la cap ? Or, *e* la picioare.
— Vance !, zise Markham, ce-ţi mai trece prin cap ?
— înclin să cred că omul n-a fost ucis cu'săgeata...
— Dumnezeule, dar de ce ?
— E o afacere sinistră. De ce a fost nevoie de o asemenea regizare ?
în timp ce Vance vorbea, uşa camerei se deschise şi apăru doctorul Doremus, însoţit de detectivul Burke;
„Ei, asta-i bună, sergent !, zise el, n-am decît ore din 24 ca să-mi iau prînzul şi alegi exact momentul ăsta ca să examinez cadavrele ?"
îngenunchie si începu să-şi plimbe degetele pe trupul victimei.
Markham îl privi cîteva clipe, apoi se întoarse spre Heath.
„Cît doctorul e ocupat, sergent, urc la profesorul Dillard."
Apoi, adresîndu-se lui Doremus :
„Nu plecaţi pînă nu vorbim, doctore !
— Fiţi fără grijă."
Doremus tocmai pipăia baza craniului.
20
CAPITOLUL III
O veche, profeţie
(Simbătă, 2 aprilie, ora!3,30)
Intrînd în hol, ii găsirăm pe căpitanul Dubois şi pe detectivul Bellamy, experţi în identitatea judiciară. Detectivul Snitkin îi conduse imediat în subsol, în timp ce Markham, Vance si eu urcam la etajul II.
Biblioteca era o cameră mare si luxoasă.
Profesorul Biliard era la birou, cu un picior întins pe un mic taburet răsturnat. Nepoata lui, ghemuită într-un şezlong, îi ţinea companie. Bătrî-nul profesor nu se obosi să se ridice. Prezentările fură repede făcute si Markham explică prezenţa lui Vance şi a mea.
„îmi pare rău, Markham, spuse profesorul, că o tragedie e cauza mtîlnirii noastre : dar îmi face întotdeauna plăcere să vă văd. Vreţi să ne interogaţi, pe mine şi pe Belle, nu-i aşa ?"
Dillard trecuse de 60 de ani. Ridurile care-i brăzdau colţurile gurii trădau ani lungi de muncă asiduă.
Markham vorbi cu o deferentă evidentă :
„Fiţi bun şi spuneţi-mi, domnule, tot ce ştiţi. Apoi vă voi pune eu întrebări, dacă va fi nevoie."
Profesorul îşi luă pipa, si-o umplu, o aprinse şi se instala confortabil în scaun.
' „V-am spus deja, la telefon. Robin şi Sperling au venit s-o vadă pe Belle, azi-dimineaţă, la ora 10, si fiindcă ea plecase, au aşteptat-o în salonul de jos. Au discutat timp de o jumătate de oră, apoi

au coborît în subsol. Am continuat să citesc vreo
'
să iau aer pe balconul care domină terenul de tir. **Eram uv**
întâmplare în curte, l-am văzut pe Robin culcat pe spate, cu o săgeată înfiptă în piept. M-am grăbit, clar n-am putut din păcate decît să-i constat moartea. Atunci v-am telefonat. Eram singur acasă cu bătrînul Pyne, majordomul meu. Bucătăreasa era la piaţă, Arnesson la Universitate şi Belle nu se-n-torsese încă de la tenis. Am trimis pe Pyne după Sperling şi m-au întors aici să vă aştept. Belle abia a apărut, cu bucătăreasa, Arnesson nu va fi aici decît peste două ore.
,— Şi 'dumneavoastră n-aţi primit în dimineaţa asta pe nimeni ?"
Profesorul făcu semn că nu.
„Numai pe Drukker. Cred ca deja l-aţi întîlnit. E vecinul meu, urcă mereu să-l vadă pe Arnesson, căci au multe lucruri să-si spună. Acum studiază pentru o lucrare.
—• Cît era ceasul dud a plecat Drukker ?
— Circa nouă si 'jumătate. Nu mai era aici cînd au sosit Robin si Sperling.
- Domnul Arnesson are obiceiul să lipsească sîmbăta dimineaţa ?[u], întrebă Vance.
După o clipă de ezitare, profesorul răspunse :
„Uneori. Azi-dimineaţă avea de făcut cercetări la bibliotecă Universităţii... Colaborează la viitoarea mea lucrare."
Se făcu un moment de linişte, înainte ca Mark-ham să întrebe :
„Mi-aţi spus dimineaţă că Robin si Sperling rîv-neau la mîna domnişoarei

22

Fata se ridică protestînd ••
„Imchiuie...
Dar nsta-i adevărul, draga mea."
Vocea lui avea un ton patern si tandru.
„Bine, să admitem, dar era inutil să vorbeşti despre asta. Eram doar buni prieteni. Aseară le-am declarat că nu mă interesează nimic... Bietul Cock Robin."
Ea se străduia din răsputeri să-şi ascundă emoţia.
Vance o privea, încercînd să o ghicească,
„Cock Robin ?
— Aşa-i spuneam' noi ca să-l enervăm ; .nu-i plăcea glumita asta.
- Glumita asta era chiar la locul ei, zise Vance cu tact. E chiar foarte drăguţă."
„Ştiu. De fapt, toată lumea îl iubea. Era atît de bun !"
Markharn răspunse :
;,Mi-aţi spus, domnule profesor, că i-aţi auzit pe Robin si Sperling vorbind în salon. Aţi înţeles ce-şi spuneau ?"
Fata fu cea care rupse tăcerea ce urmă : .
„De ce nu spui ce-ai auzit, unchiule ? Ce-i rău în asta ?
- La tine mă gîndeam, Belle... Ascultă, Mark-ham, Robin si Sperling se certau din cauza nepoatei mele si se acuzau reciproc de nesinceritate...
- E adevărat că erau puţin geloşi, dar nu din cauza mea. Ştiţi bine că Raymond, adică domnul Sperling, era mai abil, dar, de eîtva timp, Joseph îl întrecea de fiecare dată, astfel că la ultimul concurs el a fost declarat eampion.
- Şi probabil asta-l făcea pe Sperling să creac că-l stimaţi mai puţin
— E absurd ! ripostă Beile.
- Copila mea dragă, să-l l ^ i domnul Mari nam să elucideze povestea asta", zise Dillard.
Markham se întoarse atunci spre fată.
„îi cunosc de mult, continuă ea. Joseph avea cu opt sau zece ani mai mult decît Raymond. A locuit în Anglia, unde au murit părinţii lui si apoi s-a stabilit în America. Bucurîndu-se de o avere consistentă, îşi consacra timpul pescuitului, vînătoarei şi sporturilor. Era un prieten excelent. Din punct de vedere intelectual nu avea nimic ieşit din eomun... Sperling e fiul unui industriaş bogat. Locuieşte' *c^* părinţii la Scarsdale, într-o casă minunată de ţară, unde ne-am

instalat terenul de tir. Este subinginer, dar cred că nu munceşte decît ca să facă plăcere familiei. E tipul omului sincer, puţin timid, dar foarte drept."
Markham părea încurcat, dar continuă :
„Domnişoară Dillard, aţi putea să ne daţi cîteve lămuriri în legătură cu moartea lui Robin ?
— Nu î
— Totuşi, copila mea, spuse profesorul Dillard, omul acesta a fost ucis. De unde rezultă că trebuie să fie în existenţa lui ceva ce noi nu ştim.
— Nu cred că Joseph a avut duşmani, răspunse ea.
— Atunci, întrebă Markham, credeţi că e neverosimil ca Sperling să fie în vreun fel răspunzător de moartea lui ?
— Imposibil!
— Doar ştiţi, domnişoară Dillard —- Vance vorbea acum — că Sperling înseamnă *vrabie ?"*
Fata se îngălbenise de tot. Izbucni în plîns.
24
„O ! Mi-e teamă !"
Vance se ridică si-i cuprinde umerii :
„De *ce na* vă temeţi ?
Arum rîteva - , eram jos, făceam
tir. Raymond se pregătea *să* tragă, cînd Joseph se repezi pe scări în mijlocul curţii. Nu era nici un pericol pentru el, dar Sigurd, domnul Arnesson, care *se* afla în balcon si ne privea, îi strigă în glumă : „La *o* parte ! Habar n-ai prin ce pericol treci, tinere ! Eşti un Cock Robin şi arcaşul ăsta e Vrabie. Şi ştii ce i s-a întîmplat omonimului său, cînd domnu} Vrabie îşi arunca săgeţile..." Acum am făcut legătura cu spusele acestea...
— Hai, Belle, nu te nelinişti, n-a fost decît o glumă proastă de-a lui Sigurd, zise profesorul.
— Sigur că era o glumă, clar acum pare să fi fost o profeţie teribilă. Numai că Raymond nu se pricepe la aşa ceva."
în chiar clipa aceea, în uşa bibliotecii apăru un personaj înalt şi slab.
„Sigurd !"
Belle Biliard tresări.
Sigurei Arnesson, protejat şi fiu adoptiv ai profesorului Biliard, era unul din acei oameni care fac impresie. N-avea mai mult de 40 de ani. Sclipirea de inteligenţă care-i ilumina ochii, îi dădea un aer serios şi gînditor. îmi deveni simpatic.
Markham îi rezumă situaţia..
„S-a găsit arcul ?, întrebă Sigurd.
— Ah .', interveni Vance, ca şi cum s-ar fi trezit din vis. O întrebare excelentă, domnule Arnesson. Da, s-a găsit un arc sub fereastra camerei de la subsol, la nici .zece paşi de cadavru.
— Asta simplifică lucrurile, spuse Arnesson, cu un strop de dezamăgire. Nu mai rămîne decît să luaţi amprentele.
25
- Din păcate arcul a fost atins, spuse Markham. Domnul profesor l-a luat si l-a adus în -cameră.
— Dragti Sigurd, mi-am zis că e o piesă necesară
sâ-l ofer poliţiei..."
Burke bătu la uşă.
„Doctorul Doremus vă aşteaptă jos, şefule. A terminat expertiza."
Markham se ridică :
„N-o să vă mai tulbur acum. Vă rog să rămîneţi aici. Voi reveni."
Doremus era nerăbdător.
„Totul e limpede, zise el. A fost ucis cu o săgeată al cărei vîrf era foarte ascuţit si care a pătruns între a IV-a si a V-a coastă. Moartea a survenit acum două ore. Era vreo 11 şi jumătate. Nici o urmă de luptă, în mod cert victima nu a prevăzut nimic. Şi-a făcut un cucui mare, la cap, căzînd pe ciment. Ar putea fi şi o fractură de craniu căci, în vîrful capului s-a format un hematom zdravăn, nările si urechile sînt pline de sînge, iar pupilele inegal dilatate. Toate indică leziuni ale boitei craniene. Mă

voi lămuri la autopsie...
— Doctore, să-mi trimiţi raportul cit mai repede !
- O să-l aveţi în seara asta, răspunse, părăsind locul în grabă.
— N-am avansat defel, interveni Heath. Nu e nici o urmă pe arc sau săgeată. Dubois pretinde că au fost şterse cu mare grijă."
Markham nu reacţiona.
„Lucrurile au fost făcute cu cap şi această tragedie a fost admirabil montată", observă, preocupat, Vance.
26
CAPITOLUL IV
Vn hilpf ***misterios***
(Simbâtă , 2 aprilie, ora 14)
Markham îşi luă un scaun şi se aşeză la masă.
„Sergent ! Ce-ar fi să-i interogăm acum pe servitori ?"
Heath, ieşi. Reveni în citeva clipe, însoţind un om vînjos şi cu mersul dezlînat. Avea circa 60 de ani si aerul viclean.
„Iată-l pe majordom, domnule, îl cheamă Pyne...
- De cit timp slujeşti în casa Biliard, Pyne ? '
- Acuş se-mplinesc 10 ani, domnule.
- Ai venit pe vremea "cînd profesorul şi-a abandonat catedra de ia Universitate ?
— Aşa cred, domnule."
Avea vocea cavernoasă, faţa puhavă şi bolnăvicioasă, sprîncenele groase şi cărunte, mâinile lungi, picioarele mari si diforme.
„Ce ştii despre tragedia de azi dimineaţă ?"
Pyne nu-şi pierdu deloc calmul.
„Nimic, domnule. Nu am ştiut nimic pînă în clina în care profesorul Biliard m-a chemat şi m-a rupt să văd dacă nu-l pot găsi pe domnul Sperling.
- Atunci te-a pus la curent ?
• Mi-a zis : „Domnul Robin a fost asasinat ! /ezi unde e domnul Sperling !" Asta-i tot, domnule.
- Eşti sigur că a pronunţat cuvîntul „asasinat", -Vne ?, întrerupse Vance.
Pentru prima oară majordomul ezită, viclenia lui ieveni si mai evidentă :
„Ba, domnule, „asasinat", aşa a spus,
- Şi ai văzut trupul lui Robin ?, continuă Vance.
27
— Am deschis uşa de la subsol ca să privesc spre terenul de tir si atunci l-am văzut , ..iar...
- L-ai atins cumva din întîmplare ?
—, sigur v.., i.,.1, domnule, ^t_ *>_ ... ... ^ i^^^t .
— Dar ai văzut arcul ?
— Nu ştiu, domnule, poate da, poate nu, nu-mi amintesc."
Markham îşi reluă interogatoriul : „Am înţeles,' Pyne, că domnul Drukker a venit dimineaţă la nouă si jumătate. L-ai văzut ?
— Da, domnule. Vine mereu pe uşa din subsol si de fiecare dată cînd trece prin faţa oficiului îmi spune bună ziua.
— A ieşit tot pe acolo ?
:— Aşa cred, domnule,, eram sus atunci. El locuieşte în casa de alături.
— Ştiu... Tu ai deschis dimineaţă domnilor Robin şi Sperling ?
— Da, domnule, era cam ora 10.
— I-ai mai văzut si auzit discutînd cînd erau în salon ?
— Nu, domnule. Am fost ocupat la domnul Arnes-son.
— Aha !" Vance îl întrebă :
„La etajul doi, înspre curte, camera cu balcon ?
— Da, domnule.

— Interesant... De la balconul acela profesorul Dillard a văzut prima oară corpul lui Robin ? Ai spus că n-ai aflat de tragedie decît atunci cînd te-a chemat profesorul să-ţi ceară să-l cauţi pe Sperling."
Majordomul deveni palid. Văzui că-i tremurau mîinile.
28
„Poate că *ani* ieşit pentru cîteva clipe de la dorn-nul Arhf'sson. ᵗ-amintesc că m-am dus la lenjerie...
- Da ' Probabil !"
Şi Vance reveni la starea de visare. Markham reluă firul întrerupt :
„A mai venit altcineva azi dimineaţă, Pyne ?
— Nimeni, domnule.
- Ce părere ai despre toată povestea asta ?
— Domnul Robin era un băiat de 'treabă. Nu era din ăia care să provoace crime...
— Ce te face să crezi că n-a fost un accident ?
- Nu ştiu, domnule (era răspunsul lui invariabil). Dar mă pricep un pic la tirul cu arcul si am văzut deîndată că domnul Robin a fost ucis cu o săgeată de vînătoare.
— Ai spirit de observaţie, Pyne, zise Vance. Aşa e!"
Era clar că n-o să scoatem nimic de la majordom.
Markham ii ordonă lui Heath s-o aducă pe bucătăreasă.
De îndată ce intră, mă frapa asemănarea izbitoare cu tatăl ei, Pyne. Avea cam 40 de ani, era văduvă, o chema Beedle, în urmă cu 5 ani fusese angajată, la recomandarea tatălui ei, in casa profesorului Dil-lard.
„La ce oră ai părăsit locuinţa azi dimineaţă, Beedle ?, întrebă Markham.
- După ora 10,30, domnule.
— Şi la ce oră te-ai întors ?
- în jur de 12,30. Omul acesta mi-a deschis (îl privi răutăcioasă pe Heath) si m-a tratat ca pe o criminală. Veneam de la magazinul Jefferson...
- I-ai văzut pe Robin sau pe domnul Sperling ?
29
- Au cobori! m sala de arme; ţii *n* spatele bucătăriei, cu o clipă înaintea plecării mele.
- Ai .surprins vreun cuvint am conversaţia lor '.' — N-asrult niciodată pe la n^i ••
Iritat, MiU'Kiiam tocmai voia să continue, ctnd Vance i se adresă femeii :
„District attorney credea că, uşa fiind deschisă, ai fi putut să-i auzi in ciuda lăudabilelor tale eforturi de a nu-i asculta. .
- Uşa era poate deschisă, dar eu n-am auzit nimic, răspunse ea morocănos.
—: Atunci nu ştii dacă era cineva cu ei ?
- S-ar putea. Mi se pare că l-am auzit pe dor nul Drukker...
- A venit azi dimineaţă devreme să-l vadă domnul Arnesson.
— Ah ! el era ?"
Vance nu-si putu ascunde surpriza : „Poate l-ai şi văzut ?
- L-am văzut intrînd, nu si ieşind. Tot timpul vine să spioneze pe cineva prin casă.
- Să spioneze, spui ? Cine ar fi crezut... Â por-pos, pe care uşă ai ieşit ca să mergi la magazin ?
- Prin faţă. De cind Belle a organizat un club la subsol, ies mereu prin faţă.
— N-ai intrat în sala armelor, azi dimineaţă ?
— Nu.
Vance se ridică uşor din scaun.
„Mulţumesc pentru informaţii, Beedle. Poţi pleca."
Cînd femeia ieşi, spuse :
„Ne pierdem vremea, Markham. N-o să ajungem la nimic interogînd. Fiecare are un secret pe care-l va păstra. E descurajant, dar asta e. Nimic nu concordă cu aceste depoziţii.
30
— Asta fiindcă n-am găsit încă punctele de legătură, zi .prim interogatoriile.
ţ, ,
spus tot. De ce a luat arcul ? E şmecher si Arnesson ăsta. Apoi fata cu alură atletică si glezne puternice- ! -E prinsă în intrigile lui amoroase şi vrea să iasă basma curată cu tot clanul ei. E lăudabil,

dar nu ne ajută să descoperim adevărul. Şi Pwie are ideea lui. Şi văduva Beedle. Nu-l prea agrează pe Drukker si n-a pierdut ocazia să-l amestece în afacerea asta..."
Auzirăm paşi pe scară şi în uşa salonunlui apăru Arnesson :
„Am venit să-mi ofer serviciile pentru nobila cauză a justiţiei (şi se aşează în faţa lui Markham). Ecuaţia mea nu e încă stabilită, Am avut întotdeauna ambiţia s-o fac pe detectivul în mod practic ; înţelegeţi că e vorba si de curiozitatea fizicianului. Ştiinţele matematice s-ar putea aplica foarte util triviali-tăţilor existenţei. Şi nu văd de ce nu s-ar putea determina identitatea unui criminal tot aşa cum Le-verrier a calculat masa si durata rotaţiei lui Neptun după devierile pe care le observase în orbita lui Uranus/'
Arnesson se întrerupse ca să-si umple pipa.
„Domnule Markham, mi-ar place să am ocazia de a aplica acestui absurd imbroglio metode de analiză analoage. Acceptaţi-mă, deci, în deliberările dumneavoastră si spuneţi-mi tot ce ştiţi... Sînteţi de acord ?
— Asta vreau şi eu, să vă spun tot ce ştim, dar nu promit nimic referitor la ce vom descoperi mai tîrziu. Ne-ar putea încurca în cercetările noastre.
- Nu văd nici un motiv care ar putea să ne împiedice să-i oferim domnului Arnesson ocazia să

trateze această afacere în termeni matematici, adăugă Vance.
— Foarte bine. Ce vreţi să ştiţi acum domnule Arnesson ?
— Pentru moment, nimic. Ştiu si eu tot atît cit şi dumneavoastră. După ce veţi pleca, voi smulge tot ce pot de !a Pyne si Beedle."
Uşa dinspre stradă se deschise. Agentul introduse un străin.
„Domnul acesta cere să-i vorbească profesorului, spuse el pe un ton bănuitor. (Şi arătîndu-l pe Mark-ham cu un gest al miinii). Iată-l pe *District attorney,* spuneţi-i, vă rog, de ce aţi venit."
Părea puţin încurcat. Mic la trup, bine îmbrăcat, avea un aer foarte distins. Putea să aibă cincizeci de ani, dar părea mai tînăr. Ochii lui erau ai unui visător dezamăgit de viaţă.
Tocmai voia să se adreseze lui Markharrf, cind îl zări pe Arnesson.
„Bună, Arnesson, zise el cu o voce calmă si clară. Sper că nu- i nimic serios.
— Nu mai mult decît o crimă, Pardee, răspunse celălalt.
— Ce doriţi, domnule ? interveni Markham.
— Nu vă deranjez ? spuse omul scuzîndu-se. Sînt un prieten de familie ; casa mea este pe partea cealaltă a străzii si mi-am dat seama că se-ntîmplă aici ceva neobişnuit..."
Arnesson rise înăbuşit.
Vance interveni :
„Poate aţi observat casa aceasta dimineaţă ?
— Nu prea bine, domnule, cabinetul meu de lucru dă în Strada 75 şi am stat la fereastră aproape tot timpul. Eram ocupat cu scrisul. După prînz am

văzut la poartă o mare vînzoleală si un agent în uniformă."
Vance îl privea cu coada ochiului : văzut pe cineva ?...
— Am observat doar doi tineri, prieteni de-ai domnişoarei Biliard, care au venit la ora 10. Am re-cunoscut-o pe Beedle care mergea după tîrguieli. Dar altceva nu-mi amintesc.
— Aţi văzut pe vreunul din tineri plecîncl ? •— Nu-mi amintesc." Pardee se gîndea.
„Şi totuşi, mi se pare că unul dintre ei a ieşit pe uşa dinspre terenul de tir, dar e numai o impresie vagă.
— Ce oră era ?
— Nu aş putea spune. Poate o oră sau două după ce sosise. Am văzut-o pe domnişoara Dillard care venea de la tenis pe la 12,30, în momentul în care eu mă duceam să iau masa. Ea m-a salutat cu racheta.
•— Altcineva ?
- Nu cred."
în tonul lui era o undă de regret. „Unul din cei doi tineri pe care i-aţi văzut in-trînd a fost ucis, îi spuse Vance.

— Domnul Robin... alias Cock Robin, adăugă Arnesson cu o grimasă sarcastică.
- Doamne, ce nenorocire !" Pardee era sub imperiul unei emoţii puternice.
„Robin" nu era campion la clubul lui Belle ?
— Ba da !
— Biata Belle... Sper ca nenorocirea asta să n-o afecteze prea. mult.
- A făcut o întreagă dramă din asta,'bineînţeles, răspunse Arnesson, si la fel şi poliţia. Şi n-au de ce."
Pardee surise forţat.
„Pot să-i văd pe domnişoara si pe unchiul ei ?

2 — Afacerea ..Nebunul Negru",
- Fără-ndoială, i se răspunse, îi găsiţi în bibliotecă.
— Ce om ciudat, observa Arnesson. Putred de it ; n-are nici o ocupaţie. Singura lui pasiune *e za* rezolve probleme de
- *De* şah ?" Vance păru foarte interesat. „Nu e John Pardee,' inventatorul faimosului gambit al Iui Pardee ?"
Arnesson rise sarcastic :
„Şi-a petrecut douăzeci de ani pentru asta. A scris şi o carte pe tema asta. Dar Lasker, Capablanca şi Rubinstein l-au bătut. A fost o lovitură teribilă pentru el. E un om sfîrşit.
—• Ştiu povestea, murmură Vance. Şi eu i-am folosit metoda.
Reapăru agentul în uniformă şi-i făcu semn lui Heath. Sergentul îl urmă în hol. Cînd se întoarse, avea în mină o foaie de hîrtie.
„Iată ceva neobişnuit, domnule, spuse el, dînd-o lui Markham. Agentul care e de gardă la uşă a zărit o bucăţică de hîrtie care ieşea printr-o gaură a cutiei de scrisori şi a luat-o. Ce ziceţi ?"
Markham o citi surprins şi i-o înmînă lui Vance. Mă ridicai şi privii peste umărul lui. Era o foaie de hîrtie pentru maşina de scris, îndoită astfel ca să poată fi introdusă în cutie. Erau cîteva rînduri bătute la maşină.
Primul rînd spunea : „Joseph Cochrane Robin e mort."
Al doilea : „Cine l-a ucis pe Cock Robin ?"
Şi dedesupt se citea : „Sperling înseamnă Vrăbioi.'"
în colţul din dreapta jos, în loc de semnătură se afla cuvîntul următor, cu litere majuscule : NEBUNUL.
CAPITOLUL V *Strigăte de femeie*
(bimbata, 2 aprilie, ora 14,*M)*
După ce a citit acest ciudat mesaj, Vance şi-a luat monoclul, l-a studiat, apoi l-a oferit, surîzînd ironic, lui Arnesson :
„Iată, pentru ecuaţia dumneavoastră, un element foarte important."-
Arnesson luă hîrtiuţa dispreţuitor :
„Nebunia nu are nimic matematic şi nu cred să-l pot pune pe nebun în ecuaţie.
— Atunci, domnule Arnesson, îi spuse Vance, mă tem că ecuaţia se va prăbuşi. Această scrisoare e pentru mine plină de sens. Şi, dacă-mi permiteţi o părere de profan, e lucrul cel mai matematic pe care l-am găsit pînă acum. Nu ne mai conduce în-tîmplarea, ci forţa gravitaţională care vă va guverna ecuaţiile.
— Vreun şocat o fi scris asta, domnule Vance, spuse sergentul cu dispreţ.
— Sigur că un şocat, Heath. Dar nu pierde din vedere că şocatul ăsta trebuie să ştie multe lucruri interesante : mai întîi, că al doilea prenume al lui Robin era Cochrane, că acest domn a fost ucis de o săgeată şi că domnul Sperling era foarte aproape de locul unde a murit Robin. Mai mult, acest şocat atît de bine informat trebuie să fi prevăzut crima, căci nota a fost în mod evident scrisă si plasată în cutie înainte ca dumneata si oamenii dumitale să fi sosit.
- Numai să nu ii fost, continuă încăpăţînatul Heath, vreun vagabond care, aflînd de eveniment,

a introdus hîrtia asta în cutie In timp ce agentul era cu spatele.
- Şi ape! acasă sa Dată la maşină, nu ?" „Dacă vreţi, d-le Markham să nu

e cu u^tsL uomn Drukker, pe care Beedle îl detestă.
- Drukker ! strigă Arnesson, foarte surprins. Ce amestec are el în toată treaba asta ?"
Markham explică :
„Domnul Drukker a venit aici azi dimineaţă, să vă vadă, şi s-ar putea să-i fi întîlnit pe Robin şi Sperling înainte de a se întoarce acasă. Vreţi să ne însoţiţi ?
— Nu mulţumesc." Arnesson îşi scutură pipa si se ridică. „Am un munte de lucrări de corectat. Mai bine aţi lua-o pe Belle cu dumneavoastră. Lady Mae e o fiinţă deosebită...
— Lady Mae ?.
- Ah ! Pardon i Uitasem că n-o cunoaşteţi. E un titlu de curtoazie pe care i l-am acordat. E o femeie de demult. (Şi lovindu-se peste frunte :) Un pic şocată. Are o idee fixă. E convinsă că Drukker este centrul universului, îl răsfaţă ca pe un copil. Trist... Da, luaţi-o pe Belle, Lady Mae o iubeşte mult.
— Excelentă idee, domnule Arnesson, spuse Vance. Fiţi bun si întrebaţi-o pe domnişoară Dillard dacă vrea să ne însoţească.
— Mă duc." Şi zîmbindu-ne complice şi ironic, Arnesson urcă iar.
Domnişoara Belle veni repede.
„Sigurd mi-a spus că vreţi să-l vedeţi pe Adolphe. Cred că lui îi e indiferent, dar pe biata Lady Mae orice nimic o răscoleşte.
— Voi face tot posibilul să*n-o sperii, spuse Vance pe un ton liniştitor. Dar domnul Drukker era

aici dimineaţă si bucătăreasa crede că l-a auzit dis-cutind cu Robm şi cu domnul Sperling in saia armelor Pnnte va putea să ne ofere detalii
- O va face cu plăcere, răspunse fata. Dar fiţi prudenţi cu Lady Mae, vă rog.
Vance o privi curios.
„înaintea întrevederii noastre, vorbiţi-ne de domnul Drukker sau de Lady Mae...
— Viaţa ei n-a fost decît un şir de nenorociri. Altădată era celebră ca interpretă. S-a căsătorit la Viena cu un critic eminent, Otto Drukker, căruia i-a dăruit un fiu, după patru ani de la căsătorie. lntr-o zi, în Prater, l-a scăpat din braţe pe copil, care n-avea atunci decît doi ani. Din ziua aceea existenţa ei s-a schimbat total. Adolphe avea o leziune la coloana vertebrală şi a rămas infirm. Lady Mae era disperată si, fiindcă se învinovăţea de ce se în-tîmplase, îşi abandonă cariera ca să se consacre în întregime fiului ei. După moartea soţului ei, survenită un an mai tîrziu, a venit să se stabilească în America şi şi-a cumpărat casa unde locuieşte acum. Adolphe a rămas cocoşat . Ea i-a sacrificat totul şi îl îngrijeşte de parcă ar fi copil...". Belle se întristase. „In vremea din urmă, a căpătat o înfăţişare ciudată. Am surprins-o uneori cîntînd vechi cîntec» de leagăn, nemţeşti, cu braţele încrucişate pe piept, ca si cum ar ţine un copil. Săptămîna trecută i l-am dus pe domnul Sperling... O vizitam, uneori fără s-o anunţăm. Cînd l-a văzut, s-a înfuriat şi i-a spus : „De ce nu sînteţi şi dumneavoastră infirm ?..."
Fata se opri şi ne privi.
„înţelegeţi acum de ce v-am căruţ să fiţi prudenţi ? Lady Mae ar putea crede că vreţi să-i faceţi rău lui Adolphe.
\
— Nu-i vom mai accentua necazurile", articula X'ance. Anoi <-.^-i ne "-• ' n spre hol îi puse o întrebare care-mi aduse în memorie curiozitatea lui l
Belle, fără să înţeleagă, îi răspunse :
„în partea de apus a casei; fereastra ei rotundă domină terenul de tir.
~ Ah !" Vance îşi scoase o ţigară. „Stă des acolo ?"
— Foarte des. Lady-ei Mae Ii plac exerciţiile noastre. De ce ? Nu ştiu. Sînt sigură că regretă că Adolphe nu poate să participe cu noi. A încercat de mai multe ori, dar e prea slab pentru asta.
—- Poate că, zise Vance cînd ieşeam din subsol, ar fi mai bine să vorbim întîi cu doamna Drukker, fără să ştie fiul ei."
Belle păru încîntată de idee.
Doamna Drukker era aşezată aproape de fereastră într-un şezlong mare. Belle o sărută pe frunte.
„Lady Mae, azi-dimineaţă s-a întîmplat un lucru groaznic, spuse ea, de asta au venit aceşti domni. Eu i-am însoţit.

Faţa palidă si tristă[1] a bătrînei se contractă de spaimă.
Era o "femeie de vreo 60 de ani, înaltă si foarte slabă. Figura, crispată, păstra încă urme ale frumuseţii de Odinioară.
Ne privi un timp, fără să vorbească.
„Ce doriţi ? spuse ea în cfîrşit.
— Doamnă Drukker, spuse Vance, Miss Dillard v-a vorbit despre tragedia care s-a petrecut azi-dimineaţă în casa ei, şi fiindcă fereastra dumneavoastră dă chiar spre terenul de tir cu arcul, ne-am gîndit că aţi putea să ne ajutaţi în cercetările noastre."

Doamna nu păru să audă, apoi răspunse după un timp :
— Un anume domn Robin a fost ucis... Poale ii cum
—• Campionul de la clubul lui Belle ? Da, îl cunoşteam... Era un copil puternic şi sănătos, care mînuia arcul fără încetare..."
Vance o privea derutat.
„A fost ucis pe cîmpul de exerciţii, spuse el, exact în faţa ferestrei dumneavoastră, si ne gîndeam că aţi putea să ne daţi nişte Informaţii...
— Sînteţi siguri că a fost ucis pe terenul de tir ?
— Cel puţin acolo l-am găsit, spuse Vance. •— Dar ce să fac eu ?"
Si se întoarse în scaunul oi. ,
„Aţi. văzut ceva azi-dimineaţă pe teren ?
—• Nu !" Răspunsul era categoric. „Pe nimeni. Nici măcar nu m-am uitat într-acolo toată dimineaţa."
Ochii lui Vance si cei ai doamnei se încrucişară.
„Păcat ! murmură el. Dacă v-aţi fi uitat, sigur aţi fi văzut ce s-a întîmplat. Domnul Robin zăcea cu o săgeată în piept...
— Normal. E perfect normal, nu ?... O săgeată în inima lui Robin."
Vorbea detaşat, dar ochii ii Rcînteiau. O linişte penibilă urmă şi Vance se apropie de fereastră.
„Daţi-mi voie să privesc.
— De ce ? spuse ea aprins. Nu se vede mare lucru, abia zăresc copacii de pe Strada 76, spre nord, şi o parte din terenul lui Biliard, la sud, dar zidul ăsta imens de cărămidă, din faţă, mi-a blocat vederea."
Vance privi un moment terenul de tir.
„Tocmai asta e, făcu el. Dacă aţi fi fost la fereastră, azi dimineaţă, aţi fi **văaut** c E simplu de aici..."
Se uită la reas :
„Fiul dumneavoastră s-a întors, doamnă Drukker ?
- Fiul meu ! Copilul meu ! Ce vreţi să-i faceţi ?" Vocea ei stîrnea mila ; ochii i se fixaseră, plini de ură, asupra lui Vance.
„Nimic rău. Dar poate a văzut pe cineva, spusa el încercînd s-o calmeze.
- N-a văzut pe nimeni ! E imposibil, fiindcă nu era aici. A plecat azi dimineaţă devreme şi încă nu s-a întors."
Vance o privea compătimitor. „Ştiţi unde s-a dus ?
- Știu mereu unde se duce, răspunse doamna Drukker, orgolioasă.
— Şi v-a spus unde s-a dus azi-dimineaţă ?" insistă Vance, amabil.
Ea bătea darabana pe braţele scaunului şi ochii i se mişcau continuu.
„Nu-mi amintesc. Dar o să-l întreb cînd vine.
- Totuşi, Lady Mae, Adolphe era la noi, azi-dimineaţă. A venit să-l vadă pe Sigurd..."
Doamna se ridică.
„Nu-i adevărat ! strigă ea privind-o pe fată, furioasă. Nu era la voi, ştiu asta."
Uşa camerei se deschise brusc şi doamna întinse braţele.
„Vino aici, dragul ineu '" ,
Dar ornul râmase în prag, nemişcat şi clipind. Era cocoşat, avea picioare lungi, cap enorm. Faţa

respira inteligenţă. Profesorul Dillard îl considera un matematician de viitor.
40
„Ce înseamnă asta ?" întrebă el cu o voce ascuţită si tremurată, privind-c. pe AIL-^ Bellc. „Domnii sînt prietenii tăi ?u
j. ULU ,^ pi^5nt<_ci .^ răspundă, ^.^ > ^.^._ ^ „j.^ cu un singur gest :
„Iată ce ne aduce aici, domnule Drukker, spuse el. Azi dimineaţă s-a petrecut o nenorocire. Vi-l prezint pe domnul Markham, *District attorney,* si pe sergentul Heath, de la poliţie. La rugămintea noastră, Miss Dillard ne-a condus aici ca s-o întrebăm pe mama dumneavoastră dacă n-a observat nimic neobişnuit pe terenul de tir. Tragedia a avut loc chiar în faţa uşii de la subsol a casei Dillard."
Faţa lui Drukker deveni prelungă. . -
„O tragedie ? Ce s-a întîmplat ? ...;
— Un anume domn Robin a fost ucis cu o săgeată.
— Robin ucis ? ucis ?... La ce oră ?
— Intre unsprezece şi doisprezece, probabil.
— Intre unsprezece si doisprezece ?"
Drukker se uită la maică-sa. Era agitat şi-i tremurau degetele.
„Ce ai, fiul meu ?"
Răspunsul veni cu un suspin îngrozit.
„Vreau să spun că în intervalul ăsta am auzit ţipete în cameră...
— Ba nu, n-ai auzit nimic ! Bătrîna se sufoca. „Te înşeli, n-am strigat azi dimineaţă.
— Atunci altcineva."
Era o ezitare în vorbele lui. După o clipă adăugă : „E adevărat că am urcat după ce am auzit strigătele acelea si am ascultat la uşă. Dar tu te plimbai prin cameră şi fredonai *Eia Popeia.* Atunci m-am retras."
Doamna Drukker îşi ascunse faţa în batistă.
41
„Lucrai între unsprezece şi doisprezece, doar te-am chemat de mai multe ori...
— Te-am auzit şi n-am răspuns findcă eram prea ocupat
— Ah ! De asta !"
Ea se întoarse încet spre fereastră. „Credeam că ai ieşit. Nu mi-ai spus...
— Ţi-am spus că mă duc Ia Dillard. Dar fiindcă Sigurd nu se întorsese, am venit revenit înainte de unsprezece.
— Nu te-am văzut. Şi cum nu răspundea! la apelurile mele, am crezut că eşti plecat.
— Am părăsit casa Dillard pe uşa dinspre stradă şi m-am dus să fac un tur în parc." Drukker părea iritat. „Apoi m-am întors pe uşa din faţă.
Şi spui că m-ai auzit strigînd ? De ce să
strigat, fiul meu ? Nu sufeream azi-dimineaţă."
Drukker ridică din sprîncene.
„Am auzit pe cineva strigînd... era o femeie... aici, în camera asta, repetă el cu violenţă. Era cam un*-sprezece si jumătate." Apoi se aşeză, cu un aer terminat.
Acest tulburător dialog dintre mamă si fiu ne tăiase respiraţia. Deşi Vance păruse că nu e interesat decît de tablourile care decorau pereţii camerei, ştiam că nu pierdea nici un cuvînt din ce se spunea. Brusc se apropie de doamna Drukker.
„Sîntem dezolaţi, doamnă, că v-am creat necazuri. Vă rugăm să ne scuzaţi."
Se înclină si-i spuse lui Miss Dilard :
„Ne conduceţi sau găsim drumul singuri ?
— Vin cu dumneavoastră, răspunse şi îndreptîn-du-se spre bătrînă o sărută :
— Ce rău îmi pare, Lady Mae..."
în hol, Vance .se opri si-i spuse lui Drukker :
42

„Aţi face bine să veniţi cu noi, domnule, îl cunoaşteţi pe Robin şi aţi putea să ne ajutaţi...
—• Nu te du cu ti,
Drukker „Nu ! Ei ne sînt duşmani, or să ne facă râu."
„De ce nu ? răspunse el. Vreau să ştiu ce să cred despre afacerea asta !" Şi cu un gest de nerăbdare, ni se alătură.

CAPITOLUL VI

Eu, zise Vrăbioiul

(Sîmbătă, 2 aprilie, ora 15)

Cînd ne-am regăsit în salonul familiei Biliard şi după ce Belle a plecat, Vance s-a pus deîndată pe treabă.
„N-as fi vrut să o neliniştim pe mama dumneavoastră, spuse el, dar fiindcă eraţi aici azi-dimineaţă, puţin înainte de moartea lui Robin, sîntem obligaţi, pentru formalităţile procedurii, să culegem toate informaţiile pe care sînteţi în măsură să mi le daţi."
Drukker se aşezase lingă semineu.
„Aţi venit aici spre ora nouă si jumătate, cred, ca să-l vedeţi pe domnul Arnesson...
- Da.
- Aţi trecut prin terenul de tir şi aţi intrat pe uşa de ia subsol ?
- întotdeauna procedez astfel. De ce să fac înconjurul casei ?
- Dar domnul Arnesson era plecat... — La Universitate.

— Şi văzînd că domnul Arnesson e plecat, aţi discutat o clipă cu profesorul Dillard în **biblioteca** âiţia astronomică în America de Sud. Cît timp aţi rămas în hihliotp-- °
puţin de o jumătate de oră.
— Şi apoi '?
- Am coborît în sala armelor, unde am răsfoit cîteva reviste. Am găsit o problemă de şah şl rn-am aşezat, încercînd să o rezolv.
— O clipă, domnule Drukker !" In vocea ?.ui Vance se simţea un viu interes. „Vă pricepeţi la şah ?
- Oarecum. De altfel, nu-i consacru prea mult timp : jocul ăsta nu *e* pur matematic.
- Aţi găsit dificultăţi în acea problemă ?
- Mai ales subtilităţi?" Drukker îl privea pe Vance cu neîncredere. „Cînd mi-am dat seama că un pion aparent inutil era cheia, soluţia mi s-a părut foarte .simplă.
— Cit timp v-a !uat ?
— Vreo jumătate de i^ră.
- Cam pină la ora zece jumătate, nu ?
— Cam aşa."
Drukker se aşează comod pe scaun.
„Eraţi fără îndoială în camera armelor, cînd Robin şi domnul Sperling au coborît ?"
Nu răspunse imediat ; Vance, care nu părea să .fi remarcat această ezitare, adăugă :
- Profesorul Dilîard .a spus că ei au sosit pe î a ora zece si, după ce au aşteptat puţin în salon, au coborît ?a subsol.
— Unde e Sperling acum ?
îl aşteptăm dintr-un moment în altul, răspunse Vance. Sergentul Heath a trimis, după el,"
Cocosatul privi cu ochii miraţi.

„Atunci îl aduceţi cu forţa... M-aţi întrebat, dom-•ⁱt ne Robin si Sperling în sala armelor ? Da, au sosit chiar cînd plecam eu."
Vance in^o picioarele.
„Cînd i-aţi văzut, vi s-a părut ca ar 11 avui luu o. dispută între ei ?
- Da, adăugă el într-un tîrziu, îmi amintesc că se simţea o oarecare răceală. Totuşi, nu pot fi sigur. Am plecat imediat.
-— Aţi venit pe uşa de la subsol, aţi spus, si apoi pe cea cnre dă în Strada 75. Aşa e ?
- Chiar aşa. Voiam să mă duc să mă plimb ps malul r "ui ui, înainte de a-mi ralua lucrul. M-am

îndreptat spre Drive, apoi am apucat-o pe alesă Cavalerilor şi ani intrat în parc prin Strada 79."
Heath care, prin profesia lui, n-avea încredere în nici o declaraţie făcută poliţiei, Şntrebă :
„Aţi întîlnit oameni cunoscuţi ?"
Vance interveni :
„N-are importanţă, sergent. Mai tîrziu, dacă va fi cazul, vom ' verifica şi asta." Şi adresîndu-se lui Drukker : „V-aţi terminat plimbarea la ora 11 şi v-aţi întors acasă pe uşa dinspre stradă.
— Exact.
— în timp ce vă aflaţi aici azi dimineaţă n-aţi observat nimic anormal ?
(— Nimic în afară de ca v-am spus.
- Şi sînteţi absolut sigur că aţi auzit-o pe mama dumneavoastră strigmd, pe la 11 si jumătate?"
Drukker se ridică de pe scaun si-l privi pa Vance cu suspiciune.
„Unde vreţi să ajungeţi ? V-am spus : am auzit-c strigînd. JNTu-mi pasă dacă ea recunoaşte sau nu. li fond, ce vă priveşte ?"
45
Vance continua să fumeze, aşteptînd ca Drukker să se calmeze. Reluă fără cea mai mică afectare :
..N'[1] m ' să va întrebăm, domnule
Drukker. Nu trebuie să vă neliniştiţi. Mi ' că strigătele . „^.^^cavoastra ar putea să ne ajute în stabilirea orei exacte a săvîrşirii crimei...
- Ce legătură ar putea avea ? V-a spus ea c-ar fi văzut ceva ?"
Epuizat, Drukker îşi aşează coatele pe masă.
Atunci apăru profesorul Dillard, urmat de Ar-nesson.
„Dar ce s-a mai întîmplat ? întrebă profesorul. Am auzit zgomot şi am venit." îl privi rece pe Drukker. „Oare Belle n-a fost destul de tulburată pînă acum ca s-o speriaţi în halul ăsta ?"
Vance se ridicase, în timp ce Arnesson îi strîn-gea mina lui Drukker.
„Ar trebui să înveţi să fii calm, Adoîphe. Iei viaţa prea în serios. Lucrările tale despre spaţiile interstelare ar fi trebuit să-ţi dea măsura proporţiilor..."
Drukker abia respira.
„Mizerabilii ăsti... începu el.
- Vai ! Dragă Adoîphe ! îi tăie vorba ^Arnesson. Omenirea întreagă e aşa. Hai, vino, te conduc."
Şi luîndu-l de braţ, îl conduse pînă jos.
„Ne pare rău că vă deranjăm, domnule profesor, se scuză Markham. Omul s-a supărat fără motiv.
- Bine, Markham. Grăbiţi-vă. Şi, mai ales, me-najaţi-o pe Belle... Cînd plecaţi, să veniţi să-mi spuneţi."
După retragerea profesorului, Markham *a* început să se plimbe prin cameră, încruntat si cu mîinile !a spate.
46
„Ce, "crezi .«despre domnul Drukker ? zise el, Hhi-Şe în fata lui Vance.
— în mod sigur nu e o persoana comoda. E
" un mincinos înveterat,
dar prudent, foarte prudent. Are un creier **anormal,** de felul celor pe care îl au adesea infirmii ca el. Totuşi, mica noastră discuţie n-a fost inutilă...
— Totuşi ! Nu cred că am înaintat prea mult, zise Markham.
— Fără-ndoială, făcu Vance, n-am făcut nici un pas. Astronomul ăsta interesant ne-a oferit cîteva subiecte de meditaţie şi nu va întîrzia să spună si mai multe. Dacă am şti cît mama si fiul la un loc, nu ne-ar fi greu să găsim cheia enigmei."
De vreo oră, Heath nu-şi ascundea, indirect, dispreţul faţă de tot ce se întâmpla în jurul lui. Interveni.
„Pierdem timpul degeaba, domnule Markham. La ce bun toată vorbăria asta ? Omul care ne trebuie e Sperling. El îi făcea curte domnişoarei Dillard, era gelos pe Robin, nu numai din cauza ei, dar si pentru că mînuia arcul mai bine ca el. S-au certat în camera asta, i-a auzit profesorul. Sperling a coborît cu Robin, după spusele martorilor, la cîteva clipe înainte de crimă...
—- Şi, adăugă Vance ironic, numele lui înseamnă „Vrăbioi"... Nu, sergent, ar fi prea simplu.

— Sperling se înfurie, insistă Heath, pune mîna pe un arc, îşi fixează săgeata, îl urmăreşte pe Robin, îi ţinteşte inima, trage şi-l ucide[u].
Vance oftă.
„Nu, nu aşa a fost ucis Robin. Capătul săgeţii e astfel rupt încît nu se potriveşte cu coarda. Pe urmă, Robin era întors cu faţa spre săgeată, în timp ce era ochit, deci ar fi avut timp să se ferească. Sergent,

cînd un om e lovit în inimă, sîngele Jîşneşte- imediat,
mai ales dacă vîrful armei *e* mai mare decît extre-
rte posibil să găsim pete* de smge
pe jos, în sala de arme... undeva, aproape de uşă."
Heath clipă, D^ u.,VFurienţa, ştia că păre-
rile lui Vance erau preţioase. De aceea se grăbi să dispară după casă.
„Vance, cred că încep să înţeleg ce vrei să spui, remarcă Markham. Sîngele e -important ! Dar dacă moartea lui Robin, datorată în aparenţă unei săgeţi, n-a fost decît o înscenare macabră ?
—• E opera unui „nebun", declară Vance sec."
Markham era pierdut în propriile reflecţii.
„Aş vrea ca Heath să nu găsească nimic, spuse la un moment dat.
— Da' de ce ? -întrebă Vance. Dacă n-avem dovada materială că Robin a fost lovit în sala de arme, problema va fi şi mai dificilă."
Dar această dovadă materială exista. Sergentul se întoarse foarte tulburat.
„Cu-adevărat, domnule Vance, strigă el, aţi ghicit !"
Privirea Iui era admirativă.
„Nu e chiar sînge pe jos, dar am constatat că pe ciment e o pată neagră, curăţată cu o cîrpă udă azi dimineaţă. Nu s-a uscat încă şi locul e, aşa cum aţi spus, aproape de uşă. Şi, lucru şi mai suspect, unul din covoare a fost scos. Dar asta nu-l absolvă pe Sperling, adăugă el, combativ. L-ar fi putut ucide pe Robin în sala de arme.
— Şi atunci el a spălat sîngele, a şters arcul si teaca săgeţii, a aşezat corpul şi arcul pe terenul de tir, înainte de-a ieşi din casă. De ce ?... Tirul cu arcul nu e un sport de interior, sergent.
Sperling, arcaş încercat, ştia asta. De altfel, o lovitură ca asta,

care i-a curmat cariera lui Robin, ar fi putut fi o pură întîmplare."
Terminind ce avea de spus, Pardee traversă holul. Era deja aproape de uşă. ^înH Vanrp <;p ridică si se îndreptă spre el.
„Domnule Pardee, o clipă, vă rog !"
Acesta se opri.
„Vreau să vă mai întreb ceva. Aţi spus că Sperling si Beedle au părăsit casa pe poarta din zidul de incintă. Sînteţi sigur că n-aţi văzut şi alte persoane ieşind pe poarta aceea ?
— Nu-mi amintesc să fi văzut pe altcineva.
— Mă gîndeam în special la domnul Drukker.
— Drukker ?" Pardee dădu din cap. Nu, nu-mi amintesc. Dar trebuie să fiţi de aoord că ar fi putut intra si ieşi şi alte persoane, fără ca eu să le văd.
— Desigur, şopti Vance. Â propos, domnule Drukker e un bun jucător de şah ?"
Pardee fu surprins de întrebare.
„Nu chiar. E un excelent analist, care înţelege de minune regulile jocului. Dar l-a practicat foarte puţin."
După plecarea lui Pardee, Heath îi aruncă lui Vance o privire triumfătoare.
„Observ, domnule, spuse el cu încîntare, că nu numai eu încerc să spulber alibiul cocosatului."
Uşa dinspre stradă se deschise chiar atunci ; se auziră paşi apăsaţi pe hol şi trei oameni îşi făcură apariţia. Doi dintre ei erau fără doar si poate detectivi şi încadrau pe un tînăr înalt, elegant, de vreo treizeci de ani.
„L-am prins sergent, zise unul dintre detectivi, plin de încîntare. Tocmai îşi făcea bagajele."

Sperling cercetă camera, curios. Heath se aşează în faţa lui si îl privi satisfăcut :
49
— Ei bine, tinere, credeai că scapi, nu ? N-ai
- Să răspund la ce ? făcu el. Mă pregăteam să
. camera
mea. Am fost adus aici fără explicaţii si fără să fiu lăsat să-mi anunţ familia.
— La ce oră aţi plecat de aici, azi dimineaţă, domnule Sperling ?" ,
Vance vorbea pe un ton liniştitor.
„Pe la 11,15. Mai aveam timp doar să prind trenul de 11,44 spre Scarsdale.
••— Şi domnul Robin ?
- Nu ştiu la ce oră a plecat. Mi-a spus că o aşteaptă pe Belle... domnişoara Biliard. L-am lăsat în sala armelor.
— L-aţi văzut pe domnul Drukker ?
— Doar o clipă. Era în sala armelor, cînd ajn coborît. Dar a plecat imediat după aceea.
— A ieşit pe poarta din zid ? sau prin terenul de tir ?
- Nu-mi amintesc. Nu l-am observat... Dar, spu-neţi-mi, ce-i cu asta ?
— Domnul Robin a fost ucis azi dimineaţă, spuse Vance, pe la ora 11.
—• Robin ucis? Doamne!, cine... cine l-a ucis?
—• Nu ştim încă, răspunse Vance. O săgeată în inimă..."
Sperling era îngrozit, îşi căută maşinal o ţigară în buzunar. Heath se aşeză aproape de el, cu bărbia ameninţătoare.
„Aţi putea să ne daţi cîteva informaţii ?
— Credeţi că eu ?...
— Exact, spuse sergentul. Eraţi gelos pe Robin, nu ? V-aţi certat cu el din cauza fetei, aici, în aceas-
50
ta cameră, nu ? Şi sînteţi un bun trăgător cu arcul, nu iu
El închise ochii si scrîşni din dinţi.
„Hai ' îsiti ' V-ati bătr **lin**
cauza fetei...
- Cu ce fel de arc s-a comis crima ?" întrebă el.
Vance, care-l privea atent, interveni :
„înţelegeţi întrebarea, sergent, nu ? Era un arc mai degrabă uşor, de femeie, domnule Sperling."
Sperling suspină adînc :
„Da, l-am ucis."
Heath scoase un mormăit de satisfacţie.
„Sînteţi mai rezonabil decît credeam", spuse el, pe un ton aproape patern.
Făcu semn celor doi detectivi.
„Luaţi-l !"
Ca şi cum nu l-ar fi auzit, Sperling rămase o clipă nehotărît. Ochii lui, fixaţi pe Vance, păreau că imploră.
„N-as putea... ?" începu el.
Vance dădu din r ap.
„Nu, domnule Sperling. Mai bine să n-o vedeţi pe domnişoara Biliard. Să n-o tulburăm acum. Cu-raj !..."
Omul făcu stînga-mprejur, fără să adauge un cuvînt şi ieşi încadrat de gardieni.
CAPITOLUL VII
Vance ajunge la o concluzie
(Simbăta, 2 aprilie, ora 15,3'»
Cînd am rămas singuri, Vance se ridică si, întin-zîndu-se, se duse spre fereastră. Eram încă zăpăciţi de scena care tocmai se consumase-
51
„S-ar
„- zce, la bătrînul

făcu
el cu glas tare, că ne-am întors **cîntec** ^^ ^-^" „ Eu, spuse Vrăbioiul/ Cu arcul si săgeata L-am
— Se complică treaba, Markham, nu ?" Se-ntoarse^încet la masă, strivi, concentrat, mucul de ţigară şi-l privi cu coada ochiului pe Heath.
„Ai rămas, pe gînduri, sergent ? Ar trebui să arăţi mai vesel. Asasinul bănuit de d-ta şi-a mărturisit fapta.
— Domnule Vance, răspunse el, scărpinîndu-se la ureche, nu-s mulţumit. Prea repede a venit mărturisirea.
— în orice caz, interveni Marckham, confesiunea va tempera un timp curiozitatea presei.
— Raţionamentul băiatului ăstuia e foarte simplu, zise Vance- El ştia că Robin o aştepta pe domnişoara Dillard şi că în seara din ajun ea îi respinsese cererea- Aflînd că el a fost ucis de cineva care a»folosit un arc scurt şi uşor, nobilul şi cavalerul nos^ tru „vrăbioi" şi-a asumat, generos, faptele...
— Nu contează, mormăi Heath, n-am chef să-i dau drumul."
Markham se duse spre hol.
„Vreau să le explic situaţia, profesorului si domnişoarei, înainte de a pleca, spuse el. Ce vrei să faci, sergent ?
— Am intenţia să caut cîrpa cu care s-a şters pata din sala armelor şi apoi să răscolesc prin încăpere. O să-i înghesui şi pe bucătăreasă şi pe majordom, apoi voi urma procedura obişnuită : anchete la vecini si celelalte...
- Să-mi spui rezultatele, în seara asta si mîine după masă mă găseşti la Club.
52
Ştii, îi spuse Vance, nu neglija scrisoarea. Am
senfmentul
profesor şi nepoata
e cheia problemei, întreabă
au motive să se teamă de R trebuie să aibă vreo semmăti
nif-caţie.
— Nu sînt de părerea ta, replică Markham. Pentru mire, nota nu are nici o legătură cu ei. Dar îţi voi urrn'a sfatul-"
în adevăr, semnătura „Nebunul" nu i-a sugerat nimic profesorului, nici fetei.
„Ţin să vă informez, zise Markham, asupra faptului că domnul Sperling, aflînd de moartea lui Robin, a mărturisit că el e autorul...
— Raymond a mărturisit !« strigă domnişoara Biliard.
Markham. o privi pe fată cu simpatie. „As zice chiar că nu l-am crezut. După mine, el a cedat unui sentiment cavaleresc.
— Un sentiment'cavaleresc ? Ce vreţi să spuneţi ?«
Răspunse Vance.
„Arcul crimei era un arc pentru femei-
— Oh !"
Fata îşi ascunsa faţa în mîini şi izbucni în plîns.
„ Ce glumă ! Orice arcaş poate mânui un arc pentru femei !, spuse, furios, profesorul.
- A propos, zise Vance, oprindu-se la uşă, s-o fi amuzat vreo rudă scriind biletul acela ? E vreo mă şină de scris în casă ?"
Profesorul nu se putu opri să pară ofensat. To tuşi, răspunse politicos.
„Nu... si nici n-a fost vreodată, în caz de nevoie mă adresez unei Agenţii de dactilografie.
— Şi domnul Arnesson ?
— Nu foloseşte niciodată-"
53
Ne întîlnirăm cu Andersson pe scară. Venea de
„Am «reuşit să-l calmez pe Leibniz al nostru, ne spuse el,
Adolphe ! S-a crăpat cerul. Nu-i liniştit decît scăl-dîndti-se în hiperspaţii si relativitate.
- Veţi fi desigur bucuros să aflaţi că Sperling şi-a recunoscut vinovăţia, îi spuse Vance cu aerul său neutru.
- Ah ! făcu Arnesson, înăbuşiridu-şi rîsul. Chiar asa< „eu", spuse Vrăbioiul.-. Totuşi, nu văd cum s-ar potrivi asta cu matematica.
- Şi fiindcă am convenit să vă ţinem la curent cu evenimentele, continuă Vance, o să vă spun, ca să

vă fie calculele mai uşoare, că avem toate motivele să credem că Robin a fost ucis în sala armelor şi cadavrul lui a fost transportat pe terenul de tir."
Arnesson deveni deodată serios.
„Asta poate să schimbe datele problemei."
Vance se oprise să-si aprindă o ţigară, dar înţelegeam că era pe punctul de a lua o decizie.
„Ştiţi cumva, îl întrebă el,,dacă domnul Drukker sau domnul Pardee au 'muşină de scris ?"
întrebarea păru să-l surprindă pe Arnesson, care clipi din ochi.
„Ah !, scrisoarea „Nebunului" ?... Da, au şi unul şi altul. Drukker o foloseşte în mod curent... Cit despre Pardee, corespondenţa la care-l obligă şahul este la fel de voluminoasă ca a unui star de cinema. Dac-tilografiază singur.
— Dacă nu vă deranjează, spuse Vance, aţi putea să ne faceţi rost de o mostră a caracterelor maşinilor şi a tipului de hîrtie pe care-l folosesc .?
- Cu plăcere."
54
Arnesson părea încintat de comision.
Markham se in. lui.
în arppasi seară la ora şapte, ne întîlnirăm la Stuyvesant emu, pentru chiu, M la ora 8 si jurr... ne beam toţi trei cafeaua în fumoar.
Ziarele de seară povesteau pe scurt moartea lui Robin, ceea ce demonstra că Heath reuşise să-i satisfacă pe reporteri si să devieze cursul imaginaţiei lor.
„Nu e decît o acalmie, zise Vance, începînd din clipa în care vom cunoaşte combinaţia
Săgeată-Vra-bie-Robin, redactorii şefi de la „Cite" vor fi nebuni de bucurie şi fiecare pagină intîi a fiţuicii lor va fi asemeni unei palisade acoperite cu afişe de la *Mama Gisc*~<-
— Ajunge, Vance ! spuse Markham nervos, destul cu poveştile voastre de adormit copiii."
Şi adăuga :
„E doar o coincidenţă, vă asigur, nimic altceva."
Vance oftă.
„Ba, să fiţi convinşi de contrariu."
Scoase din buzunar o foaie de hîrtie.
„Dînd la o parte copilăriile, iată o cronologie edificatoare, pe care am scris-o înainte de masă... Edificatoare ? Poate, dacă ştim să o interpretăm-"
Markham studie hîrtia cu atenţie. Iată ce scrisese Vance :
„Ora nouă dimineaţă : Arnesson se duce la Biblioteca Universităţii.
Ora 9,15 : Belle Biliard se duce la tenis.
Ora 9,30 : Drukker vine să-1, vadă pe Arnesson-
Ora 9,50 : Drukker coboară în sala armelor.
Ora 10 : Robin si Sperling ajung la Dillard si ră-mîn în salon o jumătate de oră.
55
Ora 10,30 armelor.
Ora 10,32 be şi iese pe
Ora 10,35
Ora 10,55
Robin şi Sperling coboară în sala
Drukker spune că se duce să se plim^ ta din
Beedle pleacă la piaţă. Drukker se-ntoarce acasă. Ora 11,15': Sperling iese pe poarta din zid. Ora 11,30 : Drukker spune că a auzit-o pe mai-că-sa strigînd.
Ora 11,35 : Dillard trece pe sub balconul camerei lui Arnesson.
Ora 11,40 : Dillard zăreşte corpul lui Robin pe terenul de tir.
Ora 11,45 : Dillard telefonează lui *District Attorney.*
Ora 12,25 : Belle Dillard se-ntoarce de la tenis. Ora 12,30 : Poliţia soseşte la Dillard. Ora 12,35 : Beedle vine de la piaţă. Ora 14 : Arnesson se-ntoarce de. la Universitate. Deci : Robin a fost ucis între 11,15 (cînd Sperling a plecat) şi 11,40 (cînd profesorul a descoperit trupul).
Singurele persoane despre care avem cunoştinţă că au fost în casă în acest timp sînt Pyne şi profesorul Dillard.
Iată unde se aflau celelalte persoane care au mai mult sau mai puţin de-a face cu crima.

1. Arnesson — la bibliotecă, între 9 dimineaţa şi 2 după-masă.
2. Belle — la tenis intre 9,15 dimineaţa si 12,25 după-masă.
3- Drukker — se plimba prin parc între 10,32 şi 10,55 dimineaţa şi se afla în cabinetul său de lucru, după aceea.
56
între 1<\3F> dimineaţa <?î
4- Pardee — n-'a părăsit casa toată dimineaţa. 5. Doamna Brukker - - a rămas în camera ei în tot acest timp.
'-• •
.12,3o după-masâ.
7. Sperling — se îndrepta spre staţia de la Grand Central Intre 11,15 şi 11,40 dimineaţa şi lua trenai spre Scarsdals.
Concluzie. Bacă unul dintre aceste 7 alibi-uri va fi distrus, toate bănuielile vor cădea asupra lui Pyne sau a profesorului Dillard."
Markham a făcut un gest de exasperare-
„Acuzaţiile voastre sînt ridicule si concluzia e fără sens. Cronologia indică exact ora morţii lui Robin, dar presupunerile că una dintre persoanele pe care ie-arn văzut azi ar fi neapărat vinovate este un ncn sens. Respingeţi complet posibilitatea ca un străin să fi comis crima$_v$ Sînt trei căi de acces spre terenul tie tir şi spre sala armelor, fără trecere prin casă : poarta din zid din strada 75, cealaltă poartă spre Strada 76 si aleea care separă cele două mari imobile si care duce spre Drive.
— Oh ! e foarte probabil ca una din aceste trei treceri să fi fost utilizată, răspunse Vance. Dar nu uitaţi că aleea, cea mai disimulată din toate, are o poartă închisă cu cheie, pe care o posedă o singură persoană din familia Dillard. Cît despre pătrunderea prin una sau alta din porţile terenului de tir, ai risca prea mult să fii văzut."
Şi Vance, ap-lecîndu-se spre Markham, continuă :
„Markham, în definitiv, am alte motive să-i exclud pe străini. Persoana care l-a expediat pe Robin ad *pcLtres,* trebuie să cunoască exact rudele lui Dillard si orarul familiei între 11,15 si 12 fără douăzeci.
57
Ştia că Pyne şi profesorul erau singuri ; că Belle lipsea, că Beedle era ocupată cu piaţa. Ştia că Robin era acolo si Sperling plecat. Mai mult, cunoştea lo-rurile. plasare. <;:",!;; armelor ' ir
"'••
cicoio a lost Room ucis. A/nneni, afară de cei cunoscuţi, n-ar fi organizat regia crimei.
- Ce ziceţi de strigătele doamnei Drukker ?
- Ei, asta-i ! Fereastra doamnei Drukker este un element pe care asasinul l-a neglijat. Şi ştim noi dacă într-adevăr a strigat ? Ea neagă, fiul o contrazice- Fiecare din ei ascunde ceva... Şi acea scrisoare ! Ucigaşul cunoştea al doilea prenume al lui Robin.
— Admiţînd că el a scris-o, ^spuse Markham. Apăru, precipitat. Heath, îi înmînă o foaie scrisă la maşină.
„A fost primită la World, de ultimul curier de după-masă. *Time* şi *Herald* au primit şi ele- Plicurile poartă stampila poştei dintre orele 11 şi 12 şi au fost puse la cutie în vecinătatea casei Biliard, căci au trecut pe la biroul de poştă din Strada 69."
Markham luă textul. Reacţiona foarte surprins. Era duplicatul celei pe care-o primisem noi.
îşi aruncă şi Vance o privire peste ea.
„Se potriveşte perfect, nu vedeţi ? „Nebunul" se temea ca publicul să nu .fie pus la curent cu gluma lui, de asta a trimis-o şi la presă.
— Ziceţi că-i o glumă, domnule Vance, spuse Heath, cu amărăciune. N-am. mai văzut niciodată aşa ceva-.."
Un mesager în uniformă se apropie de District Attorney şi-i vorbi la ureche. Şi adresîndu-ni-se :
„Domnul Arnesşon. Cred că are mostrele de hîr-tie.«
58
Era glndilor si privi din nou scrisoarea.
„Vance, zi: **l că aveţi**

ate. Mă întreb dacă si caracterele de dactilografie v oi i,, a<
Dar cînd, împreună cu Arnesson, comparară scrisorile, recunoscură că erau diferite şi cerneala si hîr-tia si caracterele-

CAPITOLUL VIII

Actul *II*

(Luni, 11 aprilie, ora 11,3C

Toată săptămîna care urmă descoperirii asasinării lui Robin, detectivii de la Biroul de Omucideri si cei ataşaţi cabinetului lui District Attorney nu slăbiră nici o clipă investigaţiile. Scrisorile trimise de „Nebun" la diverse cotidiene, zdruncinară convingerea lui Heath referitoare la vinovăţia lui Sperling. Ajutat de oamenii lui, el răscolise, chiar în seara crimei, sala armelor şi subsolul casei, dar fără rezultat. Numai linoleumul fusese pus recent pe ciment, ,ca să acopere partea spălată.

Autopsia stabilea in concluziile ei că Robin fu-se.se ucis în sala armelor şi,transportat după aceea pe terenul de tir, că lovitura care afecta partea pos-terioară a capului fusese aplicată cu o extremă violenţă, cu ajutorul unui instrument rotund si destul de greu ca să desprindă cutia craniană.

Interogatoriile repetate la care Heath îi supusese pe Beedle şi Pyne n-au dat nici un rezultat.

59

Vecinii chestionaţi nu văzuseră nici intrînd nici ieşind pe nimeni pe " zid ; Pa: rent singurul care ar fi zărit ceva. Astfel că duf mai multe zile de o. ..., **«rgentul** ^i ^*- du seama că trebuie să schimbe tactica.

Alibiurile invocate de persoanele ale căror nur figurau pe tabelul făcut de Vance, fură discutate. .

Era o sarcină dificilă, căci nu trebuia să trezească bănuieli. Aflarăm în special că :

1. Arnesson fusese văzut In bibliotecă de către doi studenţi.
2. Belle participase la jocuri de tenis, dar lipsise din timp în timp.
3. Drukker părăsise sala armelor la ora indicat de Sperling, dar nimeni nu-l văzuse după aceea. Se jucase, spunea el, în parc, cu copii necunoscuţi.
4- Pardee era singur în cabinetul său de lucr şi nu a apărut decît la ora prînzului.
5. Nu se putu controla mărturia doamnei Drukker, care rămăsese închisă toată dimineaţa în cameră.
6. Alibiul lui Beedle fu Tecjnoscut ca exact.
7. Era tot exact că Sperling luase trenul de la *ore* 11,40 si, în consecinţă, a părăsit casa Dillard la ora 11,15. '

Sergentul se văzu constrîns să-şi extindă cîmpul de investigaţie.

După o săptămînă de eforturi, ancheta nu făcuse nici un pas- <

Sperling era tot închis. Mărturisirea lui ridiculă se opunea eliberării lui.

Markham chestionase pe oamenii din casa far». Dillard şi ascultase, sub jurămînt, pe domnul Pardee. Doamna' Drukker fusese interogată din nou. Doar Drukker revenise asupra afirmaţiei lui, susţinînd

60

acum că probabil a confundat strigăte-de pe stradă

Singura speranţă care-i rămînea lui Markham

ie atenţi

Arnesson nu adusese nici o lămurire ; totuşi, Vance avea încredere că într-o zi sau alta colaborarea lor oficioasă va da rezultate.

„Bineînţeles căi teoria lui erimino-matematică nu rezistă, spunea Vance- într-o afacere ca asta, psihologia este superioară. Dar ne trebuie fapte si Arnesson cunoaşte interiorul casei Biliard mai bine ca noi. El îi cunoaşte pe Drukker şi Pardee. Şi, cine ştie, întîmplarea o să-i folosească, poate, într-o zi.

- Poate c-aveţi dreptate, răspunse Markham, dar felul său de a lua totul în glumă mă scoate din sărite.

- Ai răbdare, insistă Vance. Ce-i de mirare că un om ia în rîs micimile existenţei, cînd el îşi petrece viaţa studiind spaţiile interplanetare, unde nu se socoteşte decît în ani-lumină..."

Vance însuşi se devota cu trup si suflet afacerii. Devenise morocănos, ca atunci cînd se afla în • faţa unei probleme copleşitoare, în fiecare seară, după cină, se ducea în bibliotecă si-şi petrecea acolo ceasuri întregi, puricînd rapoartele poliţiei. De două ori se duse la domnul Dillard şi o vizită pe doamna Drukker, împreună cu Belle Dillard. El studie chiar, spre a înţelege mai bine caracterul autorului ei, lucrarea publicată de Drukker asupra Duratei *multidimensionale* a *sistemului*

universului !
Şi, într-o duminică, opt zile după uciderea lui Robin, el îmî spuse :
61
„Van ! problema asta este incredibil de subtilă. O anchetă făcută cu **mijloace ol**
ajunge Ja nimic. Adevărul se află într-un creier ciudat, reca
mai groaznic. Şi criminalul nu se va opri -aici. Moartea lui Cock Robin nu are un scop precis. Imaginaţia pervertită care a'realizat această crimă este nesătulă..."
Această profeţie fu confirmată chiar a doua zi. Ne duserăm la biroul lui Markham, spre ora 11, ca să ascultăm raportul lui Heath şi să luăm noi măsuri. *District Attorney* era singur şi părea descurajat. Şi, cînd, după cîteva momente, Heath intră, constatarăm că şi el se afla în aceeaşi stare de spirit.
„Oriunde ne-am întoarce, domnule, spuse el, ne lovim de-un zid- Nu e nici un motiv, si în afară de Sperling nu văd alt suspect... Nu înţeleg nimic din tot ce se întîmplă în oraş de cîtva timp. Chiar azi dimineaţă, un anume Sprigg a fost ucis în Riverside Park, aproape de Strada 84. N-a fost jefuit şi nu i se cunosc duşmani. Ieşise să-şi facă obişnuita plimbare şi, o jumătate de oră mai tîr-ziu, un zidar îl găsise mort."
Sergentul îşi muşca furios ţigara.
„Altă afacere pe care o s-o primim plocon ! Şi dacă n-o sfîrşim repede, las' pe ziare !
- Sergent, spuse Vance, consolator, numai de n-am găsi datele esenţiale în cîntecele de leagăn !•.. Ai spus că-l cheamă Sprigg ?
— Da, domnule !
— Asta-i bună, dar..."
Se citea o mare emoţie în vocea lui Vance. „Care-i e primul prenume ?"
62
Heath îl privi cu uimire, apoi răsfoi paginile carneţelului.'
„John Sprigg, răspunse el. John E- Sprigg.
• A fu i 0,32 ?
— Cum ? Da, un 0,32...
— Şi a fost lovit în vîrful capului ?
— Dar cum naiba, domnule..."
Cu un gest, Vance îl făcu să tacă. Apoi se îndreptă spre fereastra din spatele mesei lui Mark-harn, contemplînd zidurile cenuşii jale închisorii Tombs !"
„Nu înţeleg nimic, murmură el. E prea macabru... dar asta nu înseamnă că nu-i chiar aşa..."
Apoi accentua :
„Ce mormăi acolo, Vance ? De ce misterul ăsta ? De unde ştiai că Sprigg a primit un glonte în vîrful capului cu nu 0,32 ? Şi ce poate să însemne asta ?
— Nu-nţelegi ? E al doilea act al acestei diabolice parodii... AL uitat de *Marna Gîsca ?*
Şi cu voce scăzută si pe un ton care ne înfiora, el recită :
„Era un omuleţ Ce-avea o puşculiţă Cu gloanţe mici de plumb, plumb, plumb.
A tras în Johnny Sprigg
Chiar în vîrful perucii
Ca,re \-*n* sărit djn cap, cap, cap-"
63
CAPITOLUL IX *Unde e vorba de o formulă*
Ca halucinat, Markham îl privea pe Vance Heath, cu gura căscată, părea înlemnit.
Markham vorbi primul.
„încă o extravaganţă de-a ta !"
El lupta disperat împotriva obsedantei sugestii a lui Vance.
„Sînt de acord că această nouă crimă ascunde elemente inexplicabile. Dar dacă presupunem că există un maniao dornic să pună în practică vechi cîntece de leagăn, nu văd unde o să ajungem. Ar fi sfîrşitul tuturor metodelor noastre de investigaţie-
— Tot ce ne rămîne de făcut e să căutăm acul în carul cu fîn, interveni, sarcastic, sergentul Heath.
- Avem date sigure asupra locului unde se afla..."
Markham sări ca ars : „Ce vrei să spui ?

— Pur şi simplu că această a doua crimă este urmarea primeia, nu numai din punct de vedere psihologic, dar şi geografic. Diavolul nostru destructor şi-a arătat slăbiciunea pentru districtul unde se află casa Dillard. Elementele celor două crime exclud posibilitatea ca ucigaşul să fi venit de departe ca să-şi exercite spiritul maladiv într-un district străin. Aşa cum v-am explicat atît de savant, Robin a fost trimis pe lumea cealaltă de cineva- care cunoştea situaţia casei Dillard la ora cînd tragedia s-a consumat si e evident că această a doua

crimă n-ar fi avut loc dacă asasinul n-ar fi cunos-
•>ni ale lui 'Sprigg." Liniştea care urmă fu întreruptă de

Heath. **Spe**
„L: este nevinovat."
Sergentul spuse aceasta cu vădită neplăcere. Se întoarse disperat spre *District attorney :*
„Ce trebuie să fac, domnule ?
- Cine se ocupă de' afacerea asta ?, interogă Markham.
- Căpitanul Pitts, cu doi oameni de-ai lui." Markham îl sună pe Swacker, tînărul lui secretar. „Pune-mă în legătură cu inspectorul Moran, îi
spuse el."
La telefon, vorbi cîteva minute şi, punînd receptorul în furcă, îi surise lui Heath cu înţeles-
„O să vă ocupaţi de afacerea Sprigg, sergent. Căpitanul Pitts va veni si vom vedea atunci ce vom avea de făcut... Mai rămîne să mă convingi, Vance, că afacerile Robin si Sprigg trebuie puse în aceeaşi oală."
Pitts, scund şi gros, purtînd o mustaţă tunsă scurt, apăru după vreo 10 minute. Era unul dintre cei mai buni detectivi de poliţie, îi strînse mina lui Markham, îi surise prietenos lui Heath si ne privi, pe mine si pe Vance, după prezentări, cu amicali-tate-
„Domnul Vance ne ajută cu înţelepciunea lui în afacerea Robin, căpitane, explică Markham. Şi fiindcă Sprigg a fost ucis în acelaşi cartier, ne-am gîn-dit că ar fi util să cunoaştem raportul dumneavoastră preliminar.
- Inspectorul m-a informat. Ce vreţi să ştiţi, domnilor ?

__ \farprea ..Nebunul Negru"
- Tot ce aţi aflat, spuse Markham.
— Eram de serviciu azi dimineaţă, cînd spre ora opt ne-a fost semnalată povestea cu pricina. M-am dus la locul faptei, cu doi agenţi. Poliţia locală ne-o luase înainte si medicul legist ajunsese aproape odată cu noi.-.
— Cunoaşteţi raportul lui? întrebă Vance.
— Da. Sprigg a primit un glonte în vîrful capului, cu uri revolver de calibru 32. Nici un semn de luptă, nimic altceva.
— Corpul era culcat pe spate, cînd a fost găsit?
— Da.
- Şi craniul nu s-a fracturat căzînd pe asfalt ? Pitts scoase ţigara din gură.
„înţeleg că aţi primit deja nişte informaţii-.. Da, avea craniul zdrobit, desigur, în cădere.
— Şi această împuşcătură de revolver nu vi s-a părut bizară ?
- Totul, domnule Vance, e deconcertant.
— într-adevăr, căpitane, si înţeleg că focul a fost tras foarte de aproape.
- De. la cîţiva centimetri, în jurul rănii, părul era ars. Cred că victima, văzîndu-se ameninţată, a aplecat capul şi i-a căzut pălăria. Asta ar explica poziţia rănii.
— Desigur, numai că în cazul acesta ea n-ar fi căzut în spate, ci în faţă-.. Continuaţi, vă rog, căpitane.
- Mai întîi am întors pe dos buzunarele mortului, si i-am luat ceasul şi 15 dolari în bancnote şi monede. Deci n-au vrut să-l jefuiască. Dacă nu cumva asasinul s-a speriat şi a fugit, ceea ce nu e verosimil, căci locul era perfect ascuns vederii..: Atunci, lăsînd agenţii să-l păzească, m-am dus la Sprigg, în Strada 93. Ii ştim numele din actele pe care

le-am găsit asupra Iui- Era un student din Columbia, care locuia la părinţii lui şi care avea obiceiul să facă o plimbare prin Parc înainte de masă. Azi dimineaţă a plecat de acasă la 7,30
— Ah ! Avea obiceiul sa se piimue in fare in fiecare dimineaţă ? şopti Vance. E important de ştiut.
— Nu vă ajută la nimic, replică Pitts. Mulţi oameni fac la fel. La Universitate am vorbit cu profesorii lui şi cu cîţiva colegi .Sprigg era un băiat liniştit, foarte iubit, student excelent. Nu căuta companie si nu i se cunoştea nici o legătură. A fost victima unui accident sau a unei erori.
- Si la ce oră a fost găsit ?
- Pe la 8 si un sfert. L-a observat un zidar. A anunţat imediat poliţia.
- Dar Sprigg plecase de acasă, din Strada 95, la 7,30 ! Ca urmare, a avut timp suficient să ajungs în locul unde a fost ucis. Asasinul îi cunoştea sigur obiceiurile-.. Ce zici, Markham ?"
în loc de răspuns, acesta i se adresă lui Pittş. „Nu s-a găsit nimic care să ne pună pe urmele cuiva ? întrebă el.
— Nu, domnule. Oamenii mei au răscolit peste
tot.
- Şi prin buzunare, prin acte ?
- Nimic. Tot ce s-a găsit s-a depus la Birou..-" Se - opri, gînditor. Şi, seoţîndu-si carnetul din buzunar :
„Totuşi, era asta, zise el, si-i arătă lui Markham o bucăţică de hîrtie triunghiulară. Era sub cadavru. Asta nu înseamnă nimic, dar am luat-o din obişnuinţă.
67
Hîrtia părea să fie rupta dintr-o foaie mai mare si de formă[1] obi«"[ii:+i]"" Avea începutul ueni for[n]"""" le matematice.
'
mină îndelung. Voia să apună ceva, cînd surprinse privirea lui Vance si, fără să spună nimic puse documentul pe masă, ridicînd din umeri.
„Asta-i tot ?
— Da, domnule."
Markham se ridică.
„Mulţumesc, căpitane. Nu ştiu ce-ro să hotărîm, dar mă ocup eu de asta.
Arătă pachetul de ţigări :
„Pune-ţi cîteva în buzunar-- Mulţumesc, domnule."
Pitts luă două şi ne întinse mina.
După ce pleacă, Vance se ridică precipitat si aplecîndu-se peste document :
„Pe legea mea !"; spuse.
îşi luă monoclul şi cîteva momente îşi concentra atenţia asupra formulei scrisă pe hîrtie.
„Extraordinar !... Unde-am mai văzut formula asta ? Ah ! E formula Riemann-Christoffel, drace •! Drukker o foloseşte ca să determine curbura spatului sferic..."
Se uită în zare la hîrtie :
„E aceeaşi ca si în scrisorile „Nebunului"... Ui-tă-te la caractere, sînt aceleaşi !"
Heath se apropiase şi pr_ivea şi el.
„E chiar la fel !"
Era "uluit.
„Sigur asta e veriga de legătură între cele două crime.
68
— Ah, veriga, zise Vance, dar prezenţa acestei
Cr^T-V" r" i QO i-n?-r> In fnl
de iraţională ca şi crima însăşi.-."
„Zici că e o formulă folosită de Drukker ?
— Da. Dar asta nu dovedeşte că e el. E folosită de matematicieni în probleme de relativitate. Nu cred că are legătură directă cu moartea lui Sprigg." Se aşează.
„Găselniţa asta o să-l bucure pe Arnesson. • — Nu văd de ce e nevoie, zise Markham, să-l punem pe Arnesson la curent cu această nouă istorie.

—- „Nebunul" n-o să te lase, mi-e teamă", răspunse Vance.
Markham scrîsni din dinţi.
„Doamne, strigă el, ce înspăimântător ! Mi se pare că o să mă trezesc diiitr-un coşmar."
Apoi, adresîndu-se lui Vance :
„Mi se pare că ai 6 idee despre treaba asta, ce zici?
— Bătrîne Markham, nu se poate trage decît o concluzie. Aceste crime au fost zămislite de aceeaşi ţeastă ; şi fiindcă prima a fost regizată de cineva familiar casei Dillard, rezultă că trebuie să căutăm persoana care e la curent cu obiceiurile lui Johnny Sprigg. Apoi vom verifica momentul, locul, ocazia si motivele plauzibile. Mai întîi să ştim dacă familiile Sprigg şi Dillard se cunosc. Vom începe deci chiar cu casa Dillard.
— Hai să mîncăm acum, propuse Markham, mergem după aceea la Dillard."
69
CAPITOLUL X
Domnul Dillard se dezice
(Luni, 11 aprilie, ora 14)
Era puţin după ora 14, cînd ne prezentarăm la uşa domnului Dillard. Pyne veni. să ne deschidă si, deşi surprins, reuşi să se prefacă. De altfel, în privirea pe care i-o adresă lui Heath, citii nelinişte, dar vocea îi era perfect calmă.
„Domnul Arnesson nu s-a întors încă de la Universitate, ne spuse el.
— Nu ştii să citeşti gîndurile oamenilor, Pyne, zise Vance. Noi pe tine te căutăm şi pe profesorul Dillard."
Omul se tulbură, dar n-avu timp să răspundă, căci Miss Dillard apăru în uşa salonului. .
„Mi s-a părut că vă cunosc vocea, domnule Vance. Poftiţi, vă rog... Lady Mae abia a venit. Vom face o plimbare cu maşina, după masă."
Doamna Drukker stătea în picioare, în faţa mesei care ocupa mijlocul camerei. După ochii ei rătăciţi, înţelesei că Lady-ei Mae îi era frică. Aştepta, în linişte, ca un acuzat căruia i se va citi în curînd condamnarea.
Vocea graţioasă a fetei risipi tensiunea cauzată de prezenţa noastră.
„Mă duc să-i spun unchiului că aţi venit."
Nici nu ieşi bine din cameră că doamna Drukker, aplecîndu-se peste masă, îi spuse lui Markham, cu o voce care părea să vină din adîncuri sepulcrale :
„Ştiu de ce aţi venit ! Pentru tînărul găsit azi dimineaţă în Parc."
70
Confidenţa era atît de surprinzătoare, încît Mar-khai. -l •
„Deci aţi auzit vorbindu-se de crima asta, doamna r cum x -u aju ..a ?"
Doamna Drukker ne privi cu un aer mef ient.
„Toată lumea vorbeşte prin vecini, răspunse ea evaziv.
— Chiar ? E surprinzător. Dar ce vă face să credeţi că de asta am venit ?
— Nu-l chema John Sprigg ?"
Un surîs enigmatic însoţi întrebarea. „In adevăr : John E. Sprigg. Dar asta nu ir seamnă că a avut legături cu casa Dillard...
— Dimpotrivă!... E un joc... Un joc de copii Mai întî Cock Robin, apoi John Sprigg... Toţi copiii sănătoşi îl joacă."
O pînză de tristeţe îi acoperi privirea. „E un joc mai curînd diabolic. Ce ziceţi, doamnă Drukker ?
— De ce nu ? Viaţa nu e diabolică ?
— Pentru unii, da.
— Spuneţi-mi, continuă Vance, fără să-şi poată ascunde emoţia, îl cunoaşteţi pe „Nebun" ?
t — Pe „Ncpun" ? Nu, nu îl cunosc... E tot un joc de copii ?
— • Cam aşa, cred. In orice caz, pe „Nebun" îl interesează Cock Robin şi John Sprigg. Cred că el se dedă la jocurile acestea fantastice. Sîntem în căutarea lui, doamnă Drukker, sperăm să-l găsim."
Doamna făcu un gest vag.
„Nu-l cunosc, dar la ce-ar folosi să ştiţi cine l-a ucis pe Cock Robin şi a tras în Johnny Sprigg „prin

perucă" ? N-o să ştiţi niciodată, niciodată..."
Şi începu să tremure.
71
In momentul acela, Belle Di]lard apăru, înain-tînd spre bătrînă.
O să facem o plimbare lungă, la aer curat, Lady Mae."
Şi cu un vădit reproş, i se adresă lui Vance :
„Unchiul meu vă aşteptă în bibliotecă !" Şi o conduse pe doamna Drukker spre hol.
Profesorul ne primi fără entuziasm. Era evident că-l deranjăm.
- „Cărui fapt datorez această vizită neaşteptată, Markham ? Aţi cules informaţii despre moartea lui Robin? Sînt foarte ocupat în dimineaţa asta...
— Regretele mele, răspunse Markham. N~am aflat nimic despre moartea lui Robin. Dar a mai fost o crimă azi dimineaţă, prin apropiere, si avem ţoale motivele să credem că este o legătură între cele două crime. Ceea ce doresc, e să ştiu dacă aţi auzit de John E. Sprigg ?
— E numele omului care a fost ucis ?
— Da. Ucis cu un foc de revolver în Riverside Park, azi dimineaţă, puţin după ora 7,30."
Profesorul căzu pe gînduri.
„Da, zise el în sfîrsit. Eu... noi... cunoaştem un tînăr cu numele ăsta, deşi poate nu-i acelaşi.
— Cine e ?"
Hotărît, Markham insista. O nouă ezitare a profesorului. „Băiatul la care mă gîndesc este elev, student de-al lui Arnesson si e un matematician de viitor.
— Cum l-aţi cunoscut, domnule profesor ?
— Arnesson mi l-a adus de mai multe ori, mîn-dru de el. Mărturisesc că tînărul era capabil.
Deci, toată casa îl cunoştea ? •— Da. Şi Belle l-a întîlnit..."
72-
Vance, la rîndu-i, întrebă :
„Ştiţi, profesore Biliard, dacă familia .Drukker u cunoştea *l"*
— Probabil, căci Arnesson si Drukker se văd des. Şi, ciaca-mi am...
într-o seară cu Sprigg...
— Şi Pardee ?
— Nu pot afirma nimic. Vă ajută la ceva răspunsurile mele ?
— Recunosc că pînă acum nu putem să ne bazăm cercetările pe ceva solid, articula Markham, dar inutilitatea acestor două crime si absenţa totală de motiv, par să le dea o curioasă unitate de aspect."
Atitudinea profesorului era vizibil dispreţuitoare : „N-aţi fost niciodată un bun matematician, Markham, dar ar trebui măcar să; ştiţi că nu se pot construi ipoteze pe date atît de sărace.
— Aceste două nume, interveni Vance, Cock Robin şi Johnny Sprigg, sînt subiecte de cîntece foarte cunoscute de copii."
Profesorul îl privi fără să-si ascundă surprinderea si, puţin cite puţin, îl cuprinse furia.
„Gluma dumneavoastră nu e la locul ei, domnule !"
— Dar nu e o glumă, din păcate ! E o farsă a „Nebunului"! ,
— A „Nebunului" ?"
Dillard făcu un efort spre a-si stăpîni enervarea. „Hai, Markham, nu vreau să fiu luat în rîs...
— S-a găsit sub cadavrul lui Sprigg o bucată de hîrtie care conţine formula matematică dactilografiată cu aceeaşi maşină de scris si cu aceeaşi cerneală pe care le-a folosit „Nebunul"...
73
— Ce ? aceeaşi maşină ?... Şi o formulă- matematică ? Ce formulă ?"
Markham arătă documentul.
jrul îl examina îndelung. Părea îmbătr nit brusc si privirea i se înceţoşase.
„Nu înţeleg nimic. La urma urmei, probabil că aveţi dreptate să acţionaţi astfel !"
Markham se mira de această schimbare de atitudine.
„Am venit să aflăm dacă Sprigg avea vreo legătură cu unul dintre oamenii din casa dumneavoastră, dar nu văd cum această relaţie poate să-mi fie de ajutor. Totuşi, permiteţi-mi să-i interoghez pe Pyne

şi Beedle.
— Cum vreţi, Markham. Să nu-mi reproşaţi vreodată Că v-am oprit de la ceva. V-aş ruga să mă avertizaţi asupra oricărei măsuri pe care o veţi lua ulterior.
— Vă promit, domnule profesor, dar mă tem că mult timp nu vom putea lua o decizie."
îi întinse mîna si văzui, după gestul lui, că ghicise anxietatea care-l chinuia pe profesor. Biliard ne însoţi pînă la uşă. „Dacă pot face ceva..., murmură el.
— Puteţi, domnule, zise Vance, oprit în faţa uşii. în dimineaţa morţii lui Robin, am văzut-o pe doamna Drukker...
— Ah!
— Şi deşi ea nega că ar fi zărit pe cineva pe terenul de tir, de la fereastra ei, e totuşi posibil să fi fost altfel.
—- Aţi avut impresia asta ?
— Da, dar foarte vagă. Or, domnul Drukker, afirmă şi el că a auzit-o pe mama lui strigînd şi
74
tocmai negaţiile doamnei m-au făcut să' cred că Te-l păstra cu gelozie. Sînt deci convins că dacă aţi putea vorbi cu ea...
Nu
nu trebuie să le cereţi. Dacă doamna a văzut ceva, numai dumneavoastră trebuie[1] să aflaţi. Nu vreau s-o torturez şi doresc ca şi dumneavoastră s-o lăsaţi în pace...
— Deci vom acţiona singuri, răspunse hotărît Markham.
— V-aţi gîndit că adevărul pe care-l căutaţi poate mai groaznic decît crimele înseşi ?
— îmi asum riscul.
— Markham, dacă aţi avea experienţa mea, aţ aprecia lucrurile la adevărata lor valoare si v-aţi convinge că ceea ce vine de la oameni n-are nici o importanţă.
— E de datoria noastră să-i facem pe oameni să respecte instituţiile şi nu pot, în ciuda simpatiilor mele personale, să refuz să merg pe drumul care duce la adevăr.
— Cine ştie dacă n-aveţi dreptate ? zise profesorul suspinînd. In orice caz, fiţi bun, asiguraţi-vă că vinovatul e responsabil, înainte de a-l trimite pe scaunul electric. Sînt minţi bolnave, ca si trupurile. Şi de multe ori, bolnave sînt si minţile şi trupurile, deopotrivă."
în salon, Vance îşi aprinse o ţigară.
„Profesorul, spuse el, nu pare liniştit în privinţa lui Sprigg şi, deşi nu vrea s-o recunoască, formula Riemann l-a convins că cele două crime aparţin a-celeaşi ecuaţii. Mai mult, a ezitat să admită că Sprigg a fost acasă la el. Nu spun că bănuieşte ceva, dar îi e teamă... Nu vrea să intervină pe lîngă familia
75
Dfukker... Să mergem să-i interogăm pe Pyne şi Nu-l văzusem pe Markham niciodată atît de a-
i^cit
„Ce aştepţi de *la* ei ? zise el. Sergent, cheamă-l pe Pyne !"
Cînd Heath ieşi, Vance spuse :
„Nu ofta, Markham. Te consolează Terenţiu : *Nil tarn difficile est, quin* qnaerendo *investigări po-ssit."*
Auzirăm paşi prin casă si Heath intră, urmat de bătrînul majordom.

CAPITOLUL XI

Revolverul furat
(Luni, 11 aprilie, ora 15)
„Aşază-te, Pyne, zise Vance, binevoitor, dar ferm. Profesorul Biliard ne-a autorizat să te interogăm.
—• Desigur, domnule. N-am nimic de ascuns.
— Foarte bine, zise Vance relaxîndu-se în scaunul său.
— La ce oră aţi servit masa azi dimineaţă ?
— La 8,30, ca de obicei !
— Toată lumea era prezentă ?
— Da, domnule.
— Cine invită membrii familiei la masă si la ce oră ?
— Eu. La 7,30. Bat la uşile lor.

— Şi aştepţi răspunsul ?
— întotdeauna, domnule.
76
— Toţi au răspuns azi dimineaţă ?
- D" -!o
— Şi nimeni nu intirzie la masa ?
meni."
Vance îşi aruncă mucul de ţigară în semineu. „Ai văzut pe cineva ieşind din casă sau întor-cîndu-se înainte de masă ?"
Uşor surprins, Pyne răspunse : „Nu domnule.
- Chiar dacă n-ai văzut pe nimeni, un membru al familiei ar putea să iasă şi să intre fără să ştii ?"
Pyne ezită, apoi răspunse :
„Ar fi putut să iasă pe uşa dinspre stradă fără să ştiu. Şi chiar prin sala de arme.
— Avea cineva din casă vreun revolver ? —• Nu ştiu, domnule.
— Ai auzit vreodată vorbindu-se de' „Nebun", Pyne ?
— Niciodată, domnule ! Vorbiţi de cel care scrie scrisorile prin ziare ?"
Pălise.
Vorbesc pur si simplu de „Nebun". Ei ! spune-mi, ştii că un om a fost ucis azi dimineaţă in Riverside Park ?
— Da, domnule, mi-a spus-o portărelul de la casa vecină.
—• li ştiai pe domnul Sprigg, nu ?
- L-am văzut aici o dată sau de două ori.
— De mult ?
- Săptămîna trecută. Cred că era joi.
— Cu cine s-a întîlnit ?
— Cu domnul Drukker... şi cu domnul PaMee... Au rămas pînă foarte tîrziu să discute la domnul Arnesson.
- Domnul Arnesson are obiceiul să primească
•
.-ii .
- Nu, dar profesorul lucra si Miss Dillard era . **alon uu doamna ^i^^^er."**
Vance se opri *f*> clipă.
„Asta-i tot, zise el în sfirşit lui Pyne. Trimite-o, te rog, pe Beedle."
Femeia sosi si se proţăpi în faţa noastră,, cu un aer agresiv. A răspuns la aceleaşi întrebări si la urmă Vance o întrebă dacă din întîmplare nu privise pe fereastră, de la bucătărie, înainte de masă.
„O dată sau de două ori. De ce ?
— Ai văzut pe cineva pe terenul de tir sau în curtea din spate ?
- Pe nimeni, în afară de profesor si de doamna Drukker.
— Nici un străin ?"
Vance încerca să-i dea impresia că prezenţa profesorului şi a doamnei Drukker n-avea nici o importanţă.
„Nu, răspunse femeia, nerăbdătoare.
— La ce oră i-ai văzut pe profesor şi pe doamna Drukker ?
. — Spre ora opt.
— Vorbeau, nu ?
— Da, în orice caz, se plimbau.
— E obiceiul lor ?
- Doamna Drukker iese adesea devreme şi face turul straturilor. Şi profesorul n-are voie să iasă cînd vrea ?
— Nu contest dreptul lui, Beedle...
— în orice caz, asta făcea azi dimineaţă." Vance o lăsă să plece şi se apropie de fereastră.
Era tulburat si rămase mult timp privind spre rîu.
78
„Bine, bine, murmură el. La ora opt, ciocîrîia ieşise din cuib şi rir.e ştie ? *T^""* ~a '

Ceva nu merge !" •
Perplexitatea iui Vance nu-i s j . Markh.
„Ce crezi despre toate astea ? NU prea pun temei po informaţiile furnizate de Beedle...
— Sînt de altă părere ; fără îndoială, pînă a-cum, ce-a spus Beedle e fără importanţă, dar am aflat că doi dintre actorii melodramei noastre erau afară, câteva clipe după moartea lui Sprigg. Acest rendez-vous matinal ny explică atitudinea sentimentală a profesorului faţă de doamna Drukker ?"
Şi aplecîndu-se pe fereastră :
„Ah ! uite-l pe Arnesson !"
Cîteva clipe mai tîrziu auzirăm un zgomot de cheie în broască. Intră Arnesson. Văzîndu-ne, exclamă :
„Ce-am, aflat ? Sprigg a fost ucis ? De asta sîn-teţi aici ? (Şi, aruncîndu-si geanta pe masă, se aşează pe scaun). Bietul băiat, nu se gîndea decît la studii..."
Vance îl observa :
„Johnny Sprigg a fost ucis azi dimineaţă de un glonţ tras în vîrful capului."
Buimac, Arnesson îl privi pe Vance si apoi izbucni într-un rîs nervos.
„încă un cîntec? Ca şi pentru Cock Robin!..."
Vance îl puse repede la curent.
„Am uitat sa menţionez un detaliu, spuse. (Ii ceru lui Markham foaia de hîrtie, pe care i-o arătă lui Arnesson). Iată ce s-a găsit sub cadavrul lui
Arnesson o studie cu atenţie.
79
„Văd că e vorba tot de „Nebun". Aceeaşi hîrtie... Dar de unde a luat formula Riemann-Christoffel ? Am vorbit despre ea cu Sprigg, aseară. Pv | ~^prigg **veni**
trecută.
— Exact. Erau şi Pardee si Drukker ; şi Pardee spunea că vrea să aplice la şah matematlcile înalte...
— Â propos, jucaţi şah ? întrebă Vance.
— Odinioară. Joc superb, dar prosti jucători.
— Aţi încercat vreodată gambitul lui Pardee ?
— Bietul Pardee ! (Şi Arnesson avu un surîs de milă). Cunoaşte destul de bine matematicile elementare, dar e leneş si s-a apucat să joace şah. I-am spus că gambitul lui e antiştiinţific. N-a vrut să mă creadă. Viaţa lui e terminată...
— E foarte interesant ce spuneţi. Pardee îl cunoştea bine pe Sprigg ?
— Oh, nu. L-a văzut aici de două ori, atâta tot. Dar îl cunoaşte bine pe Drukker. Vrea să revoluţioneze jocul de şah.
—• S-a interesat de formula Riemann-Christoffel, cînd vorbea de ea aseară ?
• — N-aş putea spune, în orice caz îi depăşeşte competenţa.
— Ce credeţi despre formula găsită sub Sprigg ? - Nimic. Dacă ar fi fost scrisă de Sprigg, as fi presupus că i-a căzut din buzunar. Dar cine se chi-nuie să scrie la maşină o formulă matematică ?
— „Nebunul", desigur." Arnesson se strîmbă.
„Nebunul" = X... Va trebui să-l aflăm.
— Ah ! Era să uit să. vă întreb, zise Vance, dac^ domnul Dillard are revolver !
80
•— Oh ! (Arnesson se strimbă de rîs). O luaţi pe o cale greşită, aici nu e treabă de revolver, nici de uşi mascate, nk, buzunarP"
Vance tăcu atunci un ^
„Trist... trist !u
Belle Dillard venise pe neauzite pînă la uşă. Recepţionase întrebarea :
„Sînt două revolvere în casă, Sigurd spuse ea, ai uitat vechiul, pistol de tras la ţintă ?
— Credeam că aţi scăpat de mult de el." Se ridică si trase un scaun.
„Le mai aveţi, Miss Dillard ? făcu Vance cu o voce calmă.
- De ce ?... Da. N-am dreptul ?"
Şi-i aruncă o privire fugitivă lui Heath. „In realitate, nu. Totuşi, nu cred că sergentul vă va deferi justiţiei. Unde sînt acum ?

- Jos, în sala de arme, într-un sertar din dulapul cu unelte."
Vance se ridică.
„Sînteţi amabilă să ni le arătaţi ?"
Fata ezită. Voia să ştie părerea lui Arnesson. Acesta făcu un gest de aprobare. Şi toţi o urmară, coborînd în sala de arme.
„Sînt acolo, aproape de fereastră, în dulap," făcu ea.
' Dintr-un sertar adînc, plin de tot felul de lucru-şoare, scoase un revolver automat, Colt, de calibrul 38.
„Nu e decît unul. Unde-i celălalt ?, exclamă ea.
— Dar...
— Era si unul de calibrul 32 ?"
Ea răspunse afirmativ, întorcîndu-se neliniştita spre Arnesson.
"; bine, nu e, Bel'
— Unde ar putea fi ?
înc, **. . Ciudată** ^.^ULIIUI unui re-
volver vechi, de calibrul 32 !"
Dîndu-si seama de tulburarea fetei, Vance schimbă subiectul.
„Miss Dillard, vreţi să ne duceţi la doamna Druk-ker ? Avem nevoie de cîteva lămuriri şi, presupun, văzîndu-vă aici, că aţi amânat plimbarea la ţară."
Fata părea vizibil plictisită.
„Oh ! Nu o mai tracasaţi şi astăzi. E foarte bolnavă. Vizita dumneavoastră a dat-o peste cap. Am pus-o să se-ntindă jn pat şi de atunci nu încetează să repete „Johnny Sprigg ! Johnny Sprigg !..."
- Bine, zise Vance, o să aşteptăm. Cine-i doctorul ei, Miss Dillard ?
- Whithney Barstead. O îngrijeşte de mult.
- E un tip excelent, remarcă Vance, un mare specialist în boli nervoase. Nu vom face nimic fără autorizaţie."
Mulţumindu-î din priviri, Belle Dillard se retrase.
Arnesson, aşezîndu-se în faţa căminului, îl privi pe Vance cu un are glumeţ.
„Johnny Sprigg... Johnny Sprigg ! Ah ! Lady Mae numai despre asta vorbeşte. Se poate să fie ţicnită, dar creierul ei funcţionează încă."
Vance păru să nu audă remarca. Se oprise în faţa unui mic bufet chinezesc, ale cărui intarsii le admira. Apoi îi spuse lui Markham :
„Nu mai avem ce face aici. Hai să vorbim cu profesorul... Vreţi să ne aşteptaţi, Arnesson ?"
Surprins, Arnesson se mulţumi să surîdă. „Sigur !" Şi îşi umplu pipa.

Profesorul păru foarte afectat văzîndu-ne. ..Tocmai am aflat, zise Markham. că aţi vorbit, azi dimineaţă, înainte de masă. cu doamna Drukker...
- îl pri\ - *District attorney* dacă eu vorbesc cu vecinii mei în grădină ?
- Deloc, domnule, dar sînt in toiul unor cercetări care interesează serios casa dumneavoastră şi credeam că aţi putea să-mi daţi concursul.
— Bine, zise el brusc. N-am văzut-o decit pe doamna Drukker, dacă asta vreţi să ştiţi."
Vance interveni.
„Nu de asta am venit, domnule profesor, voiam să aflăm dacă doamna Drukker părea să ştie cîte ceva despre evenimentul din Riverside Park."
Profesorul se abţinu să răspundă nepoliticos.
„Nu !... Văd foarte bine unde vreţi să ajungeţi, dar n-aveţi cu cine. V-am spus deja că nu vreau deloc să spionez sau să persecut pe această nenorocită femeie."
Se aşează-
„Scuzaţi-mă, dar sînt foarte ocupat."
Am coborît. Arnesson ne mulţumi printr-un surîs uşor dispreţuitor, în timp ce ne părăsea.
Pe trotuar, Vance se opri să-ş i aprindă ţigara.
„Acum hai să trăncănim puţin cu morocănosul domn Pardee. Nu ştiu ce-ar putea să ne spună dar, am

chef să-l văd."
Pardee nu era acasă. O să-l găsim sigur, ne-a spus boy-ul lui japonez, la Manhattan Chess Club.
„Avem timp mîine, zise Vance- O să-l văd si pe doctorul Barstead si o să ne pregătim împreună pentru o vizită la doamna Drukker.
— Să sperăm că mîine vom fi mai în formă, mormăi si Heath.
83
— Ştim acum că Sprigg era cunoscut în casa Dil-
•
azi dimineaţă la ora opt. Am descoperit şi că revol-
. J\ u
e chiar America, dar e totuşi ceva, sergent, nu ?" Mergînd spre oraş, Markharn adăugă : „Mi-e teamă de urmările afacerii ăsteia. Dacă Presa pune mîna pe cîntecul lui Johnny Sprigg şi face legătura cu cel al lui Cock Robin !?
- Mă tern, dragul meu, suspină Vance, că n-o să scapi. Nu sînt profet, dar presimt că „Nebunul" ya comunica presei cîteva rînduri din cîntecele .din *Mama Gîscă.*
— O să-i telefonez lui Quinian, propuse Heath, ca să ştiu ce-a aflat."
Dar fu scutit de acest demers'. Reporterul de la *World* ne aştepta în biroul lui *District attorney* si Swacker îl introduse pe dată.
„Cum merge, Markham ?"
Quinian era mai degrabă dezinvolt, dar purtarea lui trăda emoţia.
„Trebuie să-i comunic ceva sergentului Heath. Mi s-a spus la Poliţia centrală că e însărcinat cu afacerea Sprigg."
Se căută prin buzunare, scoase o foaie de hîntie şi o întinse sergentului.
„Vedeţi că sînt amabil cu dumneavoastră, sergent ! De aceea contez într-o bună zi pe reciprocitate Priviţi puţin documentul. Primul ziar din America l-a primit de curînd."
Era o foaie de hîrtie obişnuită, pentru maşina de scris şi conţinea textul cu Johnny Sprigg, scris cu bandă albastră, în colţ, dreapta jos, se lăfăia cu majuscule semnătura „Nebunului",
84
„Iată şi plicul, sergent."
Ştampila ‘ndica ora 9 dimineaţa şi, ca şi
in cazul primei misive, fusese pusă la postă la oiro-

CAPITOLUL XII

Un vizitator nocturn

(Marţi, 12 aprilie, ora 10)

A doua zi, prima pagină a ziarelor metropolitane era consacrată relatării acestor evenimente, cu detalii mai mult sau mai puţin imaginare, care depăşeau în oroare toate temerile lui Markham.
Se vorbea de Sperling cu simpatie. Era considerat drept o victimă ghinionistă a unor circumstanţe. Nu se făceau, în schimb, referiri la casa Biliard şi nici la revolverul de calibru 32.
Markham adună un consiliu la Stuyvesant Club, la care asistau inspectorul Moran şi O'Brien, şeful Biroului de detectivi. Cele două crime fură trecute în revistă şi Vance puse-n evidenţă motivele care-l determinau să susţină că cifrul enigmei se află în casa Biliard sau că, oricum, e direct legat de ea.
„Sîntem în strîns contact cu cele trei persoane care le cunosc pe victime si aici trebuie să ne concentrăm cercetările."
Inspectorul Moran era de acord cu această perspectivă, „numai că, zicea el, mi-e greu să văd aici mîna unui maniac sîngeros."
„Asasinul nu e un maniac în sensul obişnuit, al cuvîntului, observă Vance. Precis că e normal din alte puncte de vedere, poate prea isteţ, încît şi-a pierdut orice ^T"^f nl **pro]** 'ilaţii transcendente.
— Dar e posibil ca un supraom pervertit să poată
? hidoas _;n motiv
aparent *l* întrebă inspectorul.
— Există un motiv. E nevoia teribilă şi monstruoasă de crimă... O necesitate care, pentru satisfacerea ei, a luat forma jocului."
In sfîrsit, se luă hotărîrea să se facă expertiza scrisorilor „Nebunului" şi să fie descoperită maşina de scris, precum şi hîrtia- Trebuiau găsiţi martorii eventuali ai agresiunii, în sfîrsit, Moran hotărî să se

posteze agenţi în apropierea locurilor unde fuseseră comise crimele şi Markham fu însărcinat, împreună cu Heath, să conducă operaţiunile.
„Am chestionat deja membrii familiilor Dillard şi Drunker, în privinţa uciderii lui Robin, am vorbit despre afacerea Sprigg, cu Dillard şi Arnesson, şi mîine îi vom vedea *pe* Pardee şi Drukker."
A doua zi dimineaţă, Markham, însoţit de Heath, ajunse la Vance puţin înainte de ora 10.
„Lucrurile nu mai pot continua aşa,' declară el, după un salut scurt. Trebuie să-i facem să vorbească pe cei pe care i-am interogat deja.
- I-am telefonat lui Barstead şi mi-a răspuns că vom putea s-o vedem pe doamna Drukker în dimineaţa asta. Dar mai întîi trebuie să vorbesc cu el. îmi trebuie informaţii despre starea psihologică a famrHei Drukker-"
Cum am ajuns, ne-a si primit doctorul.
Fără să piardă timp, Vance şi vorbi :
„Avem cîteva motive să credem, doctore, că doamna Drukker si poate şi fiul ei sînt implicaţi direct în recentul asasinat al lui Robin, acasă la Dillard. V-am

fi recunoscători daca ne-aţi spune ce credeţi despre starea sistemului nervos, al acestei familii.
— Nu prea vâ-nţeleg, domnule.
-• Mi s-a spus, continuă Vance, că doamna Druk-ker se crede vinovata, de infirmitatea fiului ei.
— E-adevărat, dar diformitatea fiului ei este de origine pur tuberculoasă.
- Desigur, i-aţi explicat şi doamnei Drukker ?
— De multe ori, dar fără succes. E o idee fixă.
— Pînă la ce punct, după părerea dumneavoastră, această psihoză i-a afectat creierul ?
— E greu de spus şi nu mai discut despre asta. Voi spune că ea este într-o stare morbidă care o-m-piedică să aprecieze lucrurile la justa lor valoare. Sănătatea fiului a devenit o obsesie pentru ea.
- Mulţumesc, doctore. Şi n-ar fi logic să presupunem că tulburarea căreia îi căzuse pradă ieri e rezultatul grijilor pe care i le inspiră sănătatea lui ?
— Fără îndoială. Dar e imposibil de afirmat că depresiunea ei temporară e datorată unei frici reale sau închipuite. Ea trăieşte de mult în irealitate."
După o scurtă pauză, Vance, calm, reveni : „Dar Drukker însuşi credeţi că e'răspunzător de faptele lui ?
— Din moment ce-i pacientul meu, răspunse doctorul Barstead rece, şi n-am făcut nici un demers ca să fie internat, .consider chestiunea închisă."
Markham interveni :
„N-avem timp de pierdut cu discuţii medicale. Sintem în căutarea făptaşilor unor crime atroce. Domnul Drukker e implicat în ele, fără să pot spune încă în ce măsură. Dar trebuie să aflăm.
- Domnule, n-am nici un motiv să vă ascund din informaţiile pe care vi le-aş putea pune la dis-

poziţie. Dar a pune la îndoială responsabilitatea domnului Drukker înseamnă, într-un fel, a mă acuza de să compromită securitatea publică, (îl privea pe Vance). Desigur că sînt grade diferi-cc ^L. responsabilitate. Spiritux viuiimuiui Drukker este supradezvoltat şi absenţa reacţiilor fizice tinde adesea sa producă aberaţii. Nu e cazul lui Drukker.
— Cum se distrează ?" Doctorul se gîndi o clipă-
„Cu jocurile de copii. Neavînd o copilărie normală, se ocupă acum cu tot ce iubesc copiii. Distracţiile lui juvenile animă monotonia lui existenţială.
— Ce crede doamna Drukker despre această înclinaţie ? •
- O încurajează. Se amuză de multe ori privin-du-l cum se joacă în Riverside Park. Ea prezidează reuniunile si petrecerile cu copii pe care el le dă acasă."
Plecarăm cîteva minute rnai tîrziu. Din nou în Strada 76, Heath scoase un suspin adînc.
„Aţi auzit ce-a zis despre jocurile de copii, domnule Vance ?"
Vance părea foarte trist şi intens preocupat.
La uşa lui Drukker am fost primiţi de o servitoare grasă, nemţoaică, care ne informă că stăpînul e

prea ocupat ca să ne primească.
„Fiţi bună si spuneţi-i că îl caută *District attor-nay",* insistă Vance.
Cuvintele avură un efect magic. Ea urcă scările în fugă si reveni imediat, invitîndu-ne s-o urmăm.
„La ce oră s-a sculat domnul Drukker, ieri dimineaţă ?, întrebă Vance.
- La nouă, ca de obicei."
Drukker ne primi în picioare. Se înclină ceremonios şi ne invită să luăm loc.
„Domnule Drukker, începu Vance, n-am fi vrui să vă deranjăm, dar am a
Spring : ştiţi ^ -< fst ucis .. Aveţi vreo idee despre mobilurile crimei ."
- îl cunoşteam puţin ; nu vă pot spune nimic despre moartea lui.
— Am găsit o bucată de hîrtie pe care era scrisă formula Riemann-Christoffel, 'pe care aţi folosit-o .în lucrarea despre limitarea spaţiului."
în timp ce vorbea, Vance examina folie dactilografiate care acopereau masa.
Drukker păru că n-a înţeles dar, intervenţia ultimă a lui Vance, îi atrase atenţia.
„Nu înţeleg. Arătaţi-mi hîrtia !"
Markham i-o înmînă.
„Aţi vorbit cu Arnesson ? A discutat cu Sprigg, săptămîna trecută, despre această formulă.
- Oh, da !, răspunse Vance cu un aer distrat Domnul Arnesson ne-a amintit această circumstanţă şi credeam că aţi putea completa informaţiile lui.
— Nu, îmi pare rău. Oricine poate folosi formula. O foloseşte adesea Einstein. Nu e numai a mea...
— Nu numai această formulă ne aduce aici, răspunse Vance. Avem si motive să credem că moartea lui Sprigg e legată de a lui Robin..."
Vocea lui Drukker urcă ascuţit : „E o absurditate!,.. N-aveţi,nici o dovadă! Ce prostie stupidă ! Doamne, a-nnebunit lumea ?
— îl cunoaşteţi pe „Nebun", domnule Drukker ?", accentua Vance.
Omul încetă, cu gura încleştată, să mai arunce, brutal, toate hîrtiile de pe masă în mijlocul camerei.
„Aţi înnebunit ! Există vreun „Nebun" ? Dumneavoastră, bărbaţi în toată firea, veniţi si încercaţi

să mă speriaţi, pe mine, un matematician, cu poveşti lormit copiii !"
Un rîs de dement îl zgudui profund.
, .miiid sa *se* aşeze. Puţin cite puţin, se calmă-
„E o mare nenorocire că Robin si Sprigg au fost ucişi. Dar numai copiii contează... Sper să descoperiţi asasinul..."
Era sfîrşit şi-l lăsarăm în pace.
„Se teme, Markham...", zise Vance în hol.
Ne îndreptarăm spre camera doamnei Drukker.
„Acest fel de a face o vizită unei doamne nu-i deloc politicos, în mod sigur, nu-s făcut să fiu agent de poliţie, Markham."
O voce abia auzită răspunse apelului nostru. Doamna Drukker, mai palidă ca de obicei, era întinsă în şezlong-, lîngă fereastră.
înainte ca noi să fi putut spune vreo vorbă, ea ne interpelă :
„Ştiam că o să veniţi şi că n-aţi terminat cu torturile.
— N-avem deloc intenţia aceasta, doamnă Drukker, răspunse amabil Vance. Avem nevoie doar de concursul dumneavoastră."
Tonul lui Vance păru să liniştească iritarea doamnei-
-. Aţi putea să ne spuneţi ce aţi văzut de la fereastra dumneavoastră, în ziua morţii lui Robin ?
— Nu... Nu ! (Ochii *i* se bulbucară cumplit). N-am văzut nimic, nu eram la fereastră în dimineaţa aceea. Chiar de-o să mă ucideti, tot nu, nu..., nu aş spune !"
Vance nu insistă-.
„Beedle ne-a zis, continuă el, că de multe ori vă sculaţi devreme ca să vă plimbaţi prin grădină.

- Oh, da. Nu pot să dorm dimineaţa. Mâ trezesc durerile...
— Beedle *v-a* văzut ieri dimineaţă..." Doamna dădu din cap.
„V-a văzut cu profesorul Biliard."' îl privea pe Vance cu ochi inchizitoriali. „Vine uneori la mine.

Mâ simpatizează mult si îl admiră pe Adolphe. Ar fi un mare om, la fel ca Biliard, dacă n-ar fi infirm. Bin vina mea...
- Despre ce-aţi vorbit cu profesorul, ieri dimineaţă ?
- Mai ales despre Adolphe, răspunse ea prefă-cîndu-se indiferentă.
— Aţi văzut pe cineva în curte sau pe terenul de tir?
- Nu ! (Bin nou am simţit teamă în vocea ei). Bacă era cineva ? Cineva care nu voia să fie văzut ? Da ! Da, cineva era acolo... Şi credea că îl văd... daV nu... Oh ! doamne, nu... Dacă l-as fi văzut !... Dacă l-aş cunoaşte ! Dar nu era Adolphe... Dormea, slavă Bomnului, băieţelul meu dormea:"
Vance se apropie de ea.
„De ce-i mulţumiţi lui Dumnezeu că nu era fiul dumneavoastră ?"
Ea îl privi uimită-
„Be ce ? Nu vă amintiţi ? Un omuleţ l-a ucis pe Johnny Sprigg cu o „puşculiţă", ieri dimineaţă... Tot cel care l-a ucis pe Cock Robin cu un arc si o săgeată. E un joc groaznic... Şi mi-e teamă. Dar nu pot spune nimic-.. Nu pot... Omuleţul ar putea face lucruri groaznice. Poate i-ar da prin cap gîndul nebun că eu sînt *bătrîna care rămîne-ntr-un papuc !...*
- Călmaţi-vă, calmaţi-vă, doamnă Drukker ! îi spuse Vance cu un zîmbet stîngaci. Ce spuneţi dum-

neavoastră nu e rezonabil. Dar sînt convins că ne puteţi ajuta
- Nu.-. Nu !... Nu pot. Nu trebuie. Nu înţeleg nici eu. ° grozitoare şi că un blestem, a lovit casa asta...
- De unde ştiţi ?"
Doamna-începu să tremure vizibil.
„Fiindcă..- (abia o auzeam), fiindcă omuleţul a venit aici azi-noapte !"
La aceste cuvinte mă înfiorai şi-l auzii chiar pe imperturbabilul sergent respirînd sincopat. Dar Vance continua :
„De unde ştiţi c-a fost aici, doamnă Drukker ? L-aţi văzut ?
- Nu, dar 'a încercat să intre în camera mea pe uşa... aceasta !"
Şi ne arătă cu degetul uşa pe care venisem noi.
Nu puteam să ne îndoimţ de sinceritatea ei, Se-n-tîmplase ceva care o înspăimîntase-
„Eram culcată, nu dormeam. Pendula tocmai sunase miezul nopţii, cînd am auzit în hol un fel de foşnet de stofă. Şi întorcînd capul spre uşă... la lumina slabă a lămpii, care mă veghează noaptea, am văzut clanţa uşii miscîndu-se încet, fără zgomot... ca şi cum cineva s-ar fi temut să nu mă trezească...
- O clipă, doamnă, o întrerupse Vance, uşa este întotdeauna încuiată noaptea ?
- O încui de puţin timp, de la moartea lui Robin. Nu m-am mai simţit în siguranţă aici, nu pot să spun de ce...
- înţeleg, continuaţi vă rog.
- Da, da, clanţa se mişca fără zgomot. Eram îngheţată de groază, dar după un moment am început să strig, clanţa s-a oprit, am auzit paşi înde-

părtîndu-se pe hol... Atunci m-am putut ridica. M-am apropiat de uşă, să ascult. Mi-era teamă, teamă pentru Adolphe. Şi auzeaiij paşii cart coborau scar
— Ce scară ?
- Cea de la bucătărie... Atunci, poarta de la curte s-a închis si totul a reintrat în linişte. Am apăsat pe clanţă. Uşa s-a deschis si un mic obiect, care fusese pus pe clanţă, prin exterior, a căzut. Holul era luminat. Nu voiam să mă uit... nu voiam-.. La picioarele mele... Doamne !.-. Era..."
A trebuit să se oprească. Oroarea părea să-i fi paralizat vorbirea. Cu greu, se ridică si, străduin-du-se să-si regăsească echilibrul, se îndreptă spre masa de toaletă. Deschise un sertăraş, căută printre obiecte şi întinse spre noi o piesă de şah.-. Era „Nebunul" !'

CAPITOLUL XIII *Umbra „Nebunului"*

(Marti, 12 aprilie, ora 11)

Vance luă piesa si o puse în buzunar.

„Ar fi periculos, doamnă, spuse el solemn, să se afle ce s-a petrecut aici azi-noapte. Cel care s-a jucat în felul acesta ar încerca sigur să vă sperie dacă aţi vorbi cu poliţia.
- Nici lui Adolphe să nu-i spun ?
— Nimănui ! Păstraţi tăcerea."
Ce importanţă avea această mărturisire ? Aveam să aflu neîntîrziat.
93
Markham vorbi primul :
„Crezi. Vance, că persoana care a adus piesa de şah e aceeaşi cu cea care i-a ucis pe Robin şi pe Sprigg ?
- Fără nici o îndoială. Scopul vizitei lui nocturne este clar şi se potriveşte perfect cu tot ce ştim.
— Eu cred, dimpotrivă, că n-a fost decît o glumă proastă-"
Vance dădu din cap.
„E singura manifestare a adevărului întîlnit pînă acum, singura certitudine."
Heath, mereu în căutare de fapte şi nu de speculaţii, întrebă :
„Şi care e această certitudine ?
- Mai întîi, amatorul nostru de şah cunoaşte perfect planul casei ; aşezarea camerei doamnei Drukker. Ştia ora la care Adolphe se întorsese, altfel nu s-ar fi hazardat.
- Asta nu ne ajută cu nimic, observă Heath, în-tr-adevăr, noi am presupus mereu că asasinul cunoştea cele'două case.
- Aşa e. Dar poţi cunoaşte perfect o casă şi să nu ştii la ce oră s-au întors locuitorii ei. Trebuie să observi, sergent, că doamna Drukker ne-a mărturisit că în ultima vreme obişnuia să-şi încuie uşa-Asasinul nu luase 'asta în calcul. Altfel, de ce mişca, pnecaut, clanţa ? S-ar fi mulţumit să bată la uşă... Nu, avea o intenţie sinistră. Dar, văzîndu-se demascat şi auzind strigătele doamnei, a pus „Nebunul" şi a fugit.
- în orice caz, domnule, oricine ar fi putut să-şi închipuie că ea îşi lăsa uşa deschisă, noaptea.
94
- Dar, sergent, cine are cheile de la poarta din curte ? Şi cine ar p le folosească l nopţii ?
,lâ, rep;. gentul şi, verificînd alibiurile, am descoperi firul."
Vance oftă-
„Nu avem de-a face cu imbecili, sergent..."
Si, cuprins de un elan subit, porni si ne făcu semn să-l urmăm. Se duse ţintă la bucătărie, unde nemţoaica pregătea **luncţt-ul.** Văzîndu-ne, se ridică, speriată. .
„Ah ! strigă el, examinînd conţinutul farfuriilor : Vinete â la turque, ehe, excelent ! în locul dumneavoastră, aş tăia carnea de oaie în bucăţi mai mici. (Ridică ochii surîzînd). Â propos, cum vă cheamă ?
— Menzel, răspunse ea, Grete Menzel-
- De cînd sînteţi la familia Drukker ?
— De aproape 25 de ani.
— Mult. De ce v-aţi speriat aşa cînd ne-aţi văzut prima oară ?
— Nu, nu m-am speriat, doar că domnul Drukker era tare ocu'pat..." -
— Aţi crezut că am venit să-l arestăm, nu ?" Grete se holbă la noi.
„La ce oră s-a trezit domnul Drukker azi dimineaţa ?
- V-am spus, la ora 9, ca de obicei'.
- La ce oră s-a sculat domnul Drukker ?" Insistenţa lui Vance ne mira.
„V-am spus-..
— *Die Wurheit, Frâu Menzel ! Um wieviel Uhr ist er aufgestanden ?"*
Efectul propoziţiei. în germană surveni imediat.
„Nu ştiu, gemu ea. L-am chemat la 8,30, dar fără
S, ŞL *iii.*
Nn ora inchisă. Doamne... el nu era acolo !
— La ce oict i-ciţj v u^ui i u * . întreabă v'ane* fără grabă.
- La nouă. Am urcat iar să-i spun că masa e servită. Era în cabinetul de lucru, părea foarte a-**gitat.**
— A coborît la masă ?

- Da, da.-. Peste o jumătate de oră." Servitoarea se rezemase de zid şi Vance îi dădu un scaun.
„Luaţi loc, doamnă Menzel. De ce mi-aţi spus că Domnul Drukker s-a sculat la ora 9 ?
- Aşa mi s-a spus... (Nu mai avea.putere să mintă si respira greu). Cînd doamna Drukker s-a întors de la Miss Dillard, ieri după-masă, mi-a spus că dacă mă. întreabă cineva despre domnul Drukker să spun că la ora 9 s-a trezit si m-a pus să jur."
Foarte intrigat, Vance tăcu un timp, apoi continuă :
„Din tot ce aţi spus, nimic nu vă poate face râu. E destul de obişnuit ca o femeie bolnavă ca doamna Drukker să adopte asemenea mijloace pen-Iru a-si proteja fiul. Aveţi si alte motive să credeţi că domnul Drukker e amestecat în crima asta ?
— Nu, nu."
Femeia dădea din cap îngrozită.
Vance, cufundat în cugetările sale, merse spre fereastră. Reîncepu dialogul, sever si implacabil :
„Unde eraţi, doamnă Menzel, cînd domnul Robin *a* fost ucis ?"
96
O schimbare extraordinară se petrecu în această femeie. Deveni palidă, buzele îi tremurau şi-şi împreună **mîinile Privirea** lui Vance o fascina.
„Unde eraţi, doamnă Menzel ?" repetu ci. Ej . "
Şi, oprindu-se brusc, întoarse capul spre Heath, care~o privea fix.
„Eraţi la bucătărie ?".
Ea răspunse printr-un semn, fără să poată articula vreo vorbă.
„Şi l-aţi văzut pe domnul Drukker întorcîndu-se de la'familia Biliard?"
Din nou un semn cu capul, ca răspuns.
„Asta-i ! strigă Vance- A trecut prin spate şi a urcat... Nu-si închipuia că îl vedeţi de la uşa bucătăriei... Şi, mai tîrziu, v-a chestionat ca să ştie unde eraţi în clipa aceea.-, si cînd i-aţi spus că eraţi în bucătărie, v-a ordonat să păstraţi liniştea... Şi atunci aţi aflat despre moartea lui Robin, survenită cu cîteva clipe înainte de întoarcerea lui... Si ieri, cînd doamna Drukker v-a poruncit să spuneţi că el nu s-a sculat decît la ora 9, si cînd aţi auzit vor-bindu-se despre acest asasinat petrecut în apropiere, aţi avut bănuieli şi v-a fost teamă-.. Asa-i, doamnă'Menzel ?"
Femeia se mulţumea să suspine.
Heath îşi scoase ţigara din gură şi o privea cu ochi feroci.
„Iată, deci, ştiu acum ce-mi ascundeaţi ! M-aţi minţit cînd v-am întrebat, aţi minţit în faţa justiţiei." îl privea pe Vance implorîndu-1.
„Sergent, spuse acesta, doamna Menzel nu voia... Şi acum, că ea a spus adevărul, putem, cred eu, să uităm acest incident-"
ul Negru"
Şi înainte ca Ileath să aibă timp să răspundă, o întrebă :
„- Fi ,>artd ?
— Da... în fiecare seară.
Aţi închis ră, sinteţi **sigură .**
- La 9,30... înainte să .merg la culcare-" Vance făcu cîţiva paşi spre uşă.
„Cine are cheia de la uşa asta ?
— Am şi eu una şi doamna Drukker.
— Dar altcineva ?
— Nimeni, în afară de Miss Dillard...
- Miss Dillard ?... Şi, foarte mirat :
„De ce are cheia asta ?
— O are de ani de zile. E considerată un membru al familiei.-. Vine aici de două-trei ori pe zi. Cînd eu lipsesc, încui uşa si, findcă are cheie, o scuteşte pe doamna Drukker de oboseala de-a coborî şi de a-i deschide.
- E destul .de normal, murmură Vance. N-o să vă mai plictisim prea mult, doamnă Menzel."
Cînd uşa s-a închis în urma noastră, Vance ne-a spus că poarta se deschide spre curte.
„Vedeţi că gratia de fier a fost forţată, pentru a se putea băga mîna şi ridica zăvorul. Cheia doamnei Drukker sau mai curînd a lui Miss Dillard a folosit pentru deschiderea uşii de la casă."

Heath recunoscu acest fapt- Dar Markham nu se sinchisea prea mult. Rămăsese în urmă şi avea intenţia să se întoarcă, cînd Vance îl apucă de mînă şi-l opri.
„Nu... nu..-, Markham. Ar fi o greşeală tactică. Stăpîneşte-ţi furia. Eşti prea impulsiv.
— Dar, pe toţi* dracii, Vance ! (Şi desprinzîn-'V Drukker ne-a minţit spunînd că plecase deja de la Biliard înainte de muarit-a lui R
"xiclent, dar e inutil să-l abordezi acum, va spune că s-a înşelat bucătăreasa.
— Vreau să ştiu unde era la 8,30, cînd l-a chemat femeia. Şi de ce doamna Drukker vrea să ne facă să credem că dormea ?
— Şi ea îl căutase şi nu-l găsise. Şi atunci, cînd a aflat de moartea lui Sprigg, a-nceput să-i ţească un alibi... Nu ne putem permite să riscăm. Dacă e adevărat ce crezi şi dacă o să dezvălui informaţii pe care abia le-am aflat, omuleţul ar putea să revină şi poate că de data asta nu s-ar mulţumi numai cu un suvenir lăsat pe clanţă-..
- Crezi că aş compromite securitatea bucătăresei dacă i-aş da în vileag mărturisirea ?
- Ceea ce e groaznic în afacerea asta e că sîn-tem toţi expuşi, la fiecare pas, atît timp cît nu vom fi descoperit adevărul. (Simţii că Vance era descurajat). Nu trebuie să riscăm să. compromitem pe nimeni."
Uşa se deschise si Drukker apăru în prag. îl zări pe Markham si gura i se schimonosi într-un rictus răutăcios.
„Sper că nu vă deranjez, dar aflu că bucătăreasa v-a spus că m-a văzut intrînd pe uşa din spate, în dimineaţa morţii lui Robin.
— Oh! murmură Vance, totul s-a sfîrşit." Drukker îi aruncă o privire suverană şi se redresa într-o mişcare energică si cinică-
„Şi ce-i cu asta, domnule Drukker ? întrebă Markham.
— Vreau doar să te asigur că bucătăreasa s-a înşelat... în dimineaţa cu pricina, cum v-am mai spus,

am părăsit terenul de tir prin poarta din Strada 75 si. după o' mică plimbare, m-am întors pe poarta de la stradă. De lapt, am convins-o *pe* Grete de eroarea ei ."
Vance îl ascultase cu cea mai mare atenţie.
„Aţi convins-o cu vreo piesă de şah ?".
Drukker se sufoca. Timp de cîteva clipe, am crezut că va izbucni, dar, făcînd un efort supraomenesc, reuşi să-şi recapete sîngele rece.
„Nu vă înţeleg, domnule, 'ce-i cu piesa de şah ?
- Piesele de şah au mai multe nume, remarcă • Vance.
— Vorbiţi despre jocul de şah ? Da, au mai multe nume- Printre altele, e şi „Nebunul"...
îşi sprijini capul de uşorul uşii şi începu să vorbească incoerent :
„Ah ! Ia te uită ! Asta voiaţi să spuneţi ! „Nebunul"... Sînteţi o adunătură de imbecili.
- Avem motive întemeiate, zise Vance, cu un calm impresionant, să credem că altcineva, nu eu, joacă şah cu „Nebunul" drept piesă favorabilă."
Drukker se calmase.
„Nu vă luaţi orbeşte după sp'usele mamei mele. Imaginaţia ei o cam ia razna-
- De ce vorbiţi de mama dumneavoastră ?
- Dumneavoastră aţi vorbit cu ea, nu-i aşa ? si ceea ce spuneţi arată că v-aţi înşelat ascultîndu-i halucinaţiile nevinovate.
- Pe de altă parte, zise Vance, mama dumneavoastră s-ar -putea să aibă motive serioase ca să-şi întemeieze presupunerile.
- Absurditate, clamă Drukker.

- Bine, ofta Vance, sa nU discutam. Ne-aţi face un mare serviciu, domnule Drukker, dacă ne-aţi spune unde eraţi ieri dimineaţă între 8 si 9."
JM vru sa rd&puuua, ^^ ^ Abţinu, reflectind. în sfîrşit, spuse :
„Am lucrat de la 6 pînă la 9,30."
Se opri, dar simţind că se impune o explicaţie, continuă :
„De cîteva luni lucrez la o modificare a teoriei spaţiului, care rezolvă anumite cazuri pe care teoria cuantică e-n imposibilitate de-a le explica.
- Şi acolo eraţi ? Nu e foarte important. Regret că v-am deranjat azi."
îi făcu semn lui Markham şi se îndreptă spre poartă. Intrînd pe terenul de tir, se întoarse si-i

spuse :
„Doamna Menzel e sub protecţia noastră, am fi foarte contrariaţi dacă i s-ar întîmpla ceva supărător."
De îndată ce nu ne mai putea auzi nimeni, Vance spuse lui Heath :
„Sergent, s-ar putea ca această nemţoaică nevinovată să-şi fi băgat gîtul în ştreang si, zău, mă tem, pentru ea. Păziţi casa Drukker, să fie un om sigur, tot timpul, si aşezaţi-l sub copacii ăştia- Da-ţi-i consemn să intre, dacă aude ţipete."

CAPITOLUL XIV *Şahul*

(Marţi, 12 aprilie, ora 11,30)

Ne îndreptarăm încet spre casa familiei Dillard, după ce am luat hotărîrea de a începe imediat investigaţiile referitoare la toate drumurile celor ca-

101

re, noaptea anterioara, ar fi putut avea mai mult sau mai puţin legătură cu macabra tragedie.
„Să fim prudenţi si să păstrăm ppntni noi TPPS ce s-a mtimplat ia uoamna Drukker acasă, zise Vance.
„Nebunul" voia să nu se ştie nimic despre vizita noastră. El credea că femeia va fi prea speriată ca să vorbească,
— Cred, observă Markham, că exagerezi importanţa acestui incident.
— Oh ! dragul meu ! (Şi Vance îi puse mâinile pe umeri)- Eşti obosit, se vede. îţi spun eu că acest „Nebun", abandonat la uşa doamnei Drukker, este un avertisment.
— Crezi că ea ştie ceva ?
— Cred că a văzut cum trupul lui Robin a fost transportat pe terenul de tir. Şi chiar ceva mai mult... ceva ce ar fi vrut cu orice preţ să nu vadă."
Continuarăm să mergem în linişte. Cînd am ajuns în faţa sălii armelor, uşa de la subsol se deschise si apăru Belle, cu un aer temător.
„V-am văzut venind, domnule Markham. E mai bine de jumătate de oră de cînd încerc să comunic cu dumneavoastră la telefon... S-a întîmplat ceva ciudat, închipuiţi-vă că micul revolver si-a reluat locul în dulap. (Vorbea cu o voce sacadată). Domnule Markham, cineva l-a adus azi-noapte înapoi."
Această revelaţie avu asupra lui Heath efectul unui adevărat şoc electric. ,
„L-aţi atins ? întrebă el.
— Nu... De ce ?•.."
Sergentul se repezi spre dulap. Cele două revolvere erau acolo. Heath îl luă cu grijă pe cel de calibrul 32 şi-i examina încărcătorul.
„Un lăcaş e gol ! exclamă el cu satisfacţie. Şi n-a fost folosit de mult-.. Asta o să ne ajute, (în-

102

veli revolverul în batistă şi îl puse în buzunar). Du-bois va lua'amprentele si-l voi ruga pe căpitanul Hagedorn să compai ',ile.
Serf""* 'isp Vance, crezi că omul pe care-l căutăm şi care a şters cu grijă **arcul şi s** 0 fi lăsat urmele degetelor pe revolver ?
- Eu n-am imaginaţia dumneavoastră, domnule Vance. De aceea voi încerca să verific totul.
—• Ai'dreptate."
Vance începu să rida şi se întoarse spre Miss Biliard.
„Am venit aici să vorbim cu profesorul si cu domnul Arnesson-. Dar mai e ceva despre care vrem să discutăm. Am înţeles că aveţi cheia de la poarta curţii doamnei Drukker."
Intrigată, ea răspunse :
„Da, de mulţi ani. Intru şi ies fără să o deranjez pe Lady Mae...
• Vrem să ştim dacă o folosiţi numai dumneavoastră !
— Da, bineînţeles. N-am dat-o nimănui, niciodată- Se află mereu în geanta mea.
- Se ştie că aveţi cheia de la casa familiei Drukker ?
— Aşa cred... Nu am făcut un secret din asta. Cred că se ştie.
— Acum aveţi cheia ?"
Surprinsă, ea îl privi' pe Vance şi, fără să spună nimic, îşi luă geanta, care era pe masa de răchită, o deschise şi căuta în toate compartimentele.

„lat-o, zise ea cu un suspin de uşurare.
— Ar fi putut cineva s-o ia noaptea trecută ?
— Nimeni, răspunse ea perplexă- Am fost la teatru la ora 8 si am purtat tot timnul geanta m mine.
Cînd aţi folosit cheia ultima oară *
- Ieri seara, după cină. M-am dus s-o văd pe Lady Mae şi să-i spun noapte* bună".
Vance era preocupat, înţelegeam că această informaţie nu concorda cu ce crezuse el.
„După masă, nu ? Aţi ţinut-o în geantă tot restul serii, fără s-o pierdeţi din vedere aşa-i Miss Biliard ?
- Da. Şi chiar am ţinut-o pe genunchi în timpul reprezentaţiei."
Tot gînditor, Vance privea geanta. „Bine ! Iată deci romanul cheii. Şi acum ne ducem să-l necăjim pe unchiul dumneavoastră.
— Nu e acasă. Cred că se plimbă pe Drive.
— Dar domnul Arnesson...
— Va sosi în curînd pentru *lunch*-
— în acest timp vom sta de vorbă cu Beedle şi cu Pyne cel grozav. Pe dumneavoastră vă rog să mergeţi s-o vedeţi pe doamna Drukker. O să-i facă plăcere."
Fără să-şi dea prea bine seama de motivele acestei invitaţii, fata ne părăsi ieşind pe uşa de la subsol. Heath se duse să-i caute pe Beedle si Pyne. îi aduse în salon, unde, Vance ii interogă despre ce au făcut noaptea anterioară. Au susţinut că s-au culcat devreme, pe la ora 10, că n-au auzit-o pe domnişoara Belle cînd s-a întors de la teatru. '
După plecarea lor, cîteva minute mai tîrziu, îl văzurăm pe profesor care, în ciuda aşteptărilor noastre, fu încîntător.
JQ4
„Markham, în sfîrşit ţi-ai ales bine momentul; smt şi eu aosolut liber- Hai in bibliotecă, e mai bine ca aici "
11 urmarăm. .Ne oieri ciie Uii ^^r de porto.
„îmi pare rău că nu-i şi Drukker. îi place mult băutura asta, deşi bea rar. E un băiat remarcabil, Markham. Dacă ar avea o forţă fizică în stare- s-o egaleze pe cea a minţii, ar fi cel mai mare fizician din univers !
- Mi-a spug (si Vance glumea) că îl tachinaţi în privinţa încetinelii cu care completează teoria cuantică." '
Biliard izbucni în rîs-
„Da. Ştiu că puţină critică nu face decît să-i exalte voinţa, în realitate, Drukker 'e pe drumul cel bun, a descoperit deja teoreme foarte interesante... Dar, în mod sigur, nu aţi venit pentru asta aici. Cu ce-ţi pot fi de folos, Markham ?
- Situaţia s-a modificat puţin, de ieri, zise Van-'" ce. Ne-ar fi de ajutor dacă am cunoaşte programul exact al membrilor familiei dumneavoastră din noaptea trecută-
Profesorul îşi ridică privirea, dar nu răspunse. Se mulţumi să spună :
„îmi va fi uşor să vă dau- această informaţie. Cine vă interesează ?
- Nimeni în mod special, se grăbi să răspundă Vance.
- Păi... (Profesorul îşi umplu pipa). Belle si *Sigură* au cinat la ©ra 6. La 7,30 a venit Drukker, urmat, la cîteva minute, de Pardee. La ore 8, Si-gurd şi Belle au plecat la teatru şi la ora 10,30 Drukker şi Pardee au plecat. La 11 m-am culcat, după ce am închis porţile... le-am spus lui Pyne si

lui Beedle să se culce devreme. IE tot ce vă pot ne
— Miss Dillard şi domnul Arnesson s-au întors "cună de la teati
— Da, Sigurd nu e pasionat de teatru, dar se duce mereu cu Belle, îi plac mai ales piesele lui Ibsen si urmăreşte cu regularitate piesele norvegiene.
— S-a jucat Ibsen aseară ?
— *Rosmersholn,* cred." Vance făcu un semn din cap. „I-aţi văzut cînd s-au întors ?
- Nu, era foarte tîrziu, cred. Belle mi-a spus, azi dimineaţă, că au luat masa la Piaza, după reprezentaţie.

Dar o să vină Sigurd si o să vă ofere rnai multe detalii."
Deşi tonul profesorului era răbdător, vedeam prea bine că era foarte enervat de ciudăţenia întrebărilor-
„Fiţi bun, domnule, zise Vance, spuneţi-ne care a fost scopul vizitei domnului Drukker şi a domnului Pardee ? «
•—- Vin des aici. Drukker voia să discute cu mine anumite puncte din lucrarea lui, dar orice discuţie încetează la sosirea lui Pardee.
— Domnul Drukker şi domnul Pardee au văzut-o pe Miss Dillard înainte de plecare ?"
Profesorul îşi scoase lent pipa din gură, expresia feţei lui deveni mai severă.
„Da, au văzut-o. Eram, toţi adunaţi aici, cu o jumătate de oră înainte de spectacol. Lipsea, totuşi, Pardee. Am vorbit despre Ibsen, pe care Drukker, spre marea indignare a lui Sigurd, îl crede inferior lui Hauptmann.
106
— Dacă înţeleg eu bine, la ora 8 domnul Arne-si Miss biliard v-au lăsat singur cu domnul Pardee şi cu domnul DruKKer ?
— Perfect adevărat
— Iar la ora 10,30, domnii uiumvji ^ **Pardee** v-au părăsit, nu-i aşa ? Au plecat împreună ?
- Au coborît împreună. Cred că Drukker s-a dus acasă, iar Pardee avea o întîlnire la Manhattan Chess Club.
- Era cam devreme, mi se pare, ca domnul Drukker să se ducă acasă.
— Sănătatea lui lasă mult de dorit. (Profesorul se străduia să rămînâ calm). V-am mai spus, obo-seşte repede, în special aseară, mi-a mărturisit că, din" cauza stării lui, se duce să se culce.
- Mda-., asta era, murmură Vance. Nu de mult ne-a spus că la: ora şase dimineaţa lucrează deja.
- Nu mă mir. Cînd porneşte la lucru, nu abandonează. De multe ori, mă tem pentru echilibrul lui mintal."
Vance schimbă subiectul.
„Aţi vorbit despre o întîlnire a domnului Pardee la" Manhattan Chess Club. Ştiţi care era scopul ?"
Profesorul zîmbi :
„Ne-a vorbit despre asta vreo oră. Se pare că un anume Rubinstein, geniu în şah, care este acum în America, l-a rugat să joace cu el trei partide- Ultima a avut loc aseară. A început la ora două, s-a încheiat remiză si s-a reluat la* ora 8. Dar Rubinstein fiind invitat la masă în oraş, partida a reînceput abia la 11. Pardee nu mai avea răbdare, căci pierduse prima manşă, a doua se terminase egal, astfel că, dacă ar fi putut s-p cîştige pe a treia, Rubinstein ar fi fost înfrînt. Credea că are şanse seri-
107
oase, după poziţia jocului **de** la ora şase, deşi Drukker nu era de aceeaşi părere... Probabil că s-a dus direct ia Ciub, căci a plecat la 10,30.
—• Rubinstei^ n foarte bun, observă Va T". unul dintre marii maeştri ai şahului. L-a învins pe Capablahca, la Saint-Sebastien, în 1911. Da, ar fi fost o mare victorie pentru Pardee, dacă ar fi cîşti-gat, dar e deja o onoare că a fost ales de Rubinstein ca partener. Cunoaşteţi rezultatul partidei ?"
Profesorul surise binevoitor :
„Nu, nu prea mi-a păsat ; dar cred că Pardee a pierdut. De fapt Drukker, care nu avansează nici o idee fără să aibă motive serioase s-o facă, i-a prezis-o."
Mirat, Vance îşi ridică privirea.
„înţeleg că Pardee a discutat cu Drukker despre un joc neterminat şi i-a prevăzut rezultatul. Ar fi un caz de descalificare.
- Nu prea mă pricep la şah, răspunse, acru, Di-llard, dar sînt sigur că Pardee nu ar comite o inde-Jicateţe. Mi-amintesc că a montat pe masă o tablă de şah şi i-a recomandat lui Drukker să se abţină de la orice comentarii."
Vance se înclină uşor, spre a-şi stinge ţigara. Apoi se apropie de tabla de şah şi o examina în-delung...
„Spuneaţi că Pardee analiza poziţia pieselor, cînd Drukker s-a apropiat de el ?
- Da, exact, începuse să facă nişte observaţii, dar Pardee l-a rugat să nu-l deranjeze. Şi abia 'cînd a

strîns piesele, Drukker i-a prezis că va pierde."
Vance luase piesele şi părea să se distreze. „Vă amintiţi ce spunea Drukker, domnule profesor ?
108
— N-am fost atent, nu mă interesa subiectul în mod special. (Răsp" ' ra ironici. Dar, atît cît mi-amintesc, Drukker susţinea că Pardee ar putea i-işugiA **inti** o j.^rtida rapid'[1]. u;[s] "ind len-toarea jocului lui Rubinstein, acesta n-ar putea să nu observe punctul slab al adversarului.
—• Pardee a părut contrariat ?
— Oh ! da, foarte tare. 'Drukker nu ştie să critice cu amabilitate, iar Pardee e susceptibil în legătură cu tot ceea ce ţine de şah-..
Markham interveni, încurcîndu-se în scuze. Era furios pe Vance. Cînd ajunserăm în salon, îşi exprimă nemulţumirea •.
„Nu înţeleg de ce l-ai persecutat pe profesor în legătură cu Drukker şi Pardee !
•— Am urmărit ceva, dragul meu, am trăncănit şi am aflat.
- Ce-ai aflat ?..."
După ce se asigură că nu ne-aude nimeni, Vance spuse cu glas scăzut :
„Am aflat, dragul meu Lycurg, că un „Nebun" negru lipseşte din piese şi că piesa care a rămas este corespondentul celei care era la uşa doamnei Drukker."
CAPITOLUL XV *Interviul lui Pardee*
(Marţi, 12 aprilie, 12,30)
Această descoperire l-a impresionat grozav pe Markham. Se ridică şi se plimbă, preocupat, prin cameră. La fel de preocupat, Heath trăgea de zor din ţigară.
109
Abia întoarsă de la doamna Drukker, Belle apăru ag'
„Ce i-aţi .spus lui Aclolphe azi dimineaţă ? E
,o pe dos. Cercetează toate uiuaţitu.
de la uşi, zăvoarele de la geamuri, ca si cum i-ar
fi teamă de hoţi. A speriat-o si pe Grete, sfătuind-o
să se încuie în camera ei.
- Ah! făcu Vance. A prevenit-o pe doamna Menzel ? Foarte interesant". H
Fata continuă :
„Şi ceea ce ,e mai teribil în atitudinea lui e că refuză să-şi vadă mama-..
- Să aşteptăm, domnişoară, poate aflăm noutăţi la noapte, în orice caz, n-aveţi de ce vă teme. în ce stare aţi găsit-o pe doamna Drukker ?
- Era mult mai bine. Totuşi, e încă foarte preocupată. Cred că din cauza lui Adolphe. Vorbeşte tot timpul de el.
- E' normal, răspunse Vance, încercaţi s-o faceţi să uite... Trecînd la altceva : aţi rămas o jumătate de oră în bibliotecă, aseară, înainte de a merge la teatru. Spuneţi-mi, Miss Dillard, unde vă era geanta în acest timp ?
- O pusesem pe măsuţa de lîngă uşă.
- Cheia era în poşeta din piele de şarpe ?
— Da, lui Sigurd nu-i place să se îmbrace în frac şi, cînd ies cu el, îşi ia mereu costumul de oraş.
— Dar azi dimineaţă ?
- .Am făcut o plimbare înainte de prînz şi a-veam geanta cu mine. Mai tîrziu, am pus-o la cuier, în hol. O fi rămas acolo vreo jumătate de oră, dar, cînd m-am dus la 10 la Lady Mae, am luat-o iar. Atunci am văzut micul revolver şi am renunţat la vizită. Geanta a rămas în sala armelor pînă la sosirea dumneavoastră-"
110
Vance îi mulţumi grăbit.
„Să uităm chestiunea poşetei", spust ci. Ea voia să întrebe ceva, dar el i-o luă înainte : „La ce ora y-aţi întors de ia teatru ?
- Cînd sînt cu Sigurd, nu rriă-ntorc niciodată prea tîrzin. Ne-am întors pe la 12[Ju] noaptea."
Vance se ridică si-i surise cu graţie-
„Vă mulţumesc pentru răbdare. Acum mergem la dormril Pardee. Sper că va putea să ne dea cîte-va

lămuriri."
Eram, pe punctul de a ieşi, cînd Vance se opri.
„Oh ! spuneţi-mi, Miss Dillard, era să uit... Cînd v-aţi întors aseară cu domnul Arnesson, de unde aţi ştiut că era ora 12 'M ? Văd că n-aveţi ceas !
- Sigurd mi-a spus. S-a uitat la ceas si mi-a spus
.în clipa aceea uşa de la stradă se deschise si intră Arnesson. Văzîndu-ne, se opri, prefăcîndu-se surprins.
„Bună ziua, Belle! Iată-te în mîinile jandarmilor !"
— Ne privi cu un aer amuzant :
„Ce-i cu conclavul, ăsta ? Tot pe asasinul lui Sprigg îl căutaţi ?
- Domnii au fost foarte drăguţi, spuse fata. Tocmai le-am spus ce sălbatic eşti... Să mă obligi să mă-ntorc la 12 :il !"
După care urcă în fugă scările.
Arncsson ridică din umeri, apoi îl aborda pe Markharn pe un ton glumeţ
„Care sînt ultimele victime ? (Ne duse în salon). Ştiţi, Sprigg îmi lipseşte... Ce nenorocire că-l chema Johnny Sprigg !...
— Nimic nou, îneăimă Murkham.
111
— Faceţi o vizită de curtoazie, cred. Râmîneti pentru *luncii '.'*
rezervăm dreptul să facem cercetări de fiecare dată cînd credem de cuviinţă, replică, rece, Markham. Şi nu vă datorăm nici o explicaţie.
- Drace ! De ce vă înfuriaţi ? Credeam că m-aţi acceptat ca secund."
Oftă cu ostentaţie.
Vance, care era cufundat în gînduri, fuma lîngă uşă. înainta spre noi.
„Domnul Arnesson are dreptate. Am convenit să-l ţinem la curent şi, ca să ne poată da lămuriri, trebuie să-i comunicăm rezultatul cercetărilor noastre.
— Tu ai spus că e periculos ca evenimentul de azi noapte să se afle-.-.
- Âşa-i, uitasem. Dar sînt sigur că putem conta pe discreţia dumnealui."
Vance, rezumă aventura doamnei Drukker.
Arnesson ascultă foarte atent. Rămase pentru un timp gînditor, apoi spuse :
„Nebunul" pare să locuiască pe aici, pe undeva. Dar de ce s-o agreseze tocmai pe doamna Drukker ?
- Se spune că ea a strigat în momentul morţii lui Robin.
— Aha !" •
Arnesson se îndreptă în scaun, „înţeleg ce vreţi să spuneţi. Ea l-a văzut pe „Nebun- de la fereastră, cînd Robin a fost transportat'..
- Aşa o fi... Poate aveţi acum suficiente integrale spre a folosi -formula dumneavoastră !
- Aş vrea să văd acest „Nebun" negru. Unde e ?
— Iată-1," zise Vance. Arnesson 11 studie pedant.
112
„S-ar zice că-l recunoaşteţi, zise Vance. Nu e din cutia de şah care se află in biblioteca ?"
Arnt'sson făcu un gest nfirmath'
„Aşa cred-"
Se-ntoarse brusc spre Markham :
„De asta nu voiaţi să vorbiţi ? Mă bănuiţi ? Umbra lui Pitagora ! Ce pedeapsă m-ar ocoli, dacă eu aş fi distribuit piese de şah pe la vecini ?"
Markham se ridică şi se duse în .hol.
„Nu, Arnesson, nu vă bânuiaim, zise el, fără să-ncerce să-şi ascundă proasta dispoziţie. Exact la 12 noaptea a fost pusă această piesă la uşa doamnei Drukker.
- Şi eu am întîrziat cu jumătate de oră ! Regretele mele pentru decepţia pe care v-o pricinuiesc.
- Ne ducem să-l vizităm pe domnul Pardee", zise Vance în clipa în care ieşeam.
Arnesson rămase în prag si aşteptă să traversăm strada.
Pardee ne primi curtenitor, ca de obicei, cu aerul constant tragic si dezamăgit.
„Am venit să vă vedem, domnule Pardee, îi spuse Vance, ca să culegem cît mai multe informaţii

posibile despre asasinarea lui Sprigg, survenită ieri dimineaţa în Riverside Park. Credeam că sînteţi omul cel mai potrivit pentru asta."
Pardee făcu un gest de resemnare.
„întrebaţi-mă ce vreţi, sînt la dispoziţia dumneavoastră.
- Spuneţi-ml mai întîi unde eraţi ieri dimineaţa între 7 si 8."
Pardee roşi uşor. „Dormeam. Abia la 9 mă scol. — N-aveţi obiceiul să faceţi o mică plimbare în Park înainte de prînz ?
- —• 113
— Ba da, dar ieri n-am ieşit. Lucrasem pînă tîr-ziu, în ajun.
— Cînd aţi aflat de moartea lui Sprigc ?
— In timp ce eram la masă- Bucătăreasa a venit să-mi spună ce se vorbeşte prin cartier ; şi am citit şi nişte reportaje într-un ziar de seară.
— Şi precis aţi văzut si reproducerea scrisorii „Nebunului" ! Ce. credeţi despre asta, domnule Pardee ?.
- Nu cred nimic. .(Pentru prima oară, ochii lui se însufleţiră puţin). E o situaţie incredibilă. Matema-ticile ar fi incapabile să o explice.
— Cred, făcu Vance. Şi â propos de matematici, cunoaşteţi formula Riemann-Christoffel ?
— Da. Drukker o foloseşte în lucrarea lui. Mate-maticile mele n-au legătură cu fizica- Dacă nu m-aş fi dedicat şahului (si surise trist), aş fi devenit astronom."
Vance discută cu Pardee despre descoperirea pe care a făcut-o Pickering — planeta neptuniană O — spre uluiala lui Markham şi spre plictiseala sergentului.
„Cred că eraţi la Diîlard joia trecută, cînd domnul Arnesson discuta despre formulă cu Drukker şi Sprigg !
— Da, mi-amintesc.
— îl cunoşteaţi bine pe Sprigg ?
- întâmplător. Nu l-am întîlnit decît o dată sau de două ori, cu Arnesson.
- Sprigg avea şi el obiceiul de-a se plimba în Riverside Park, înainte de masă, remarcă Vance. L-aţi întîlnit vreodată pe-acolo, domnule Pardee ?"
Acesta clipi din ochi, gînditor. „Niciodată", spuse el în sfîrşit.
114
Vance păru indiferent la acest răspuns- Se ridi-b<_ **duse** spr [' nnvi în stradă.
„Credeam că de aiei se vede terenul de tir, dar **rv că** ac.
- Da, terenul de tir e teren privat... Credeaţi că s-ar fi putut vedea de aici cum a fost ucis Robin ?
— Asta-i altceva..."
Vance se-ntoarse să se aşeze : „Nu faceţi tir cu arcul ?
- E prea obositor- Miss Biliard mă antrenase şi pe mine, dar nu mi se potrivea."
După tonul cu care vorbea despre fată, înţelegeam că avea pentru ea un anumit sentiment de afecţiune. Vance, care, în mod sigur, fusese şi el frapat, ca si mine, îi spuse :
„înţelegeţi, nu-i aşa, că nu avem nici cea mai mică intenţie să ne amestecăm în problemele dumneavoastră personale. Dar cercetările noastre asupra celor două crime, sînt încă împotmolite şi putem presupune că mobilurile lor îşi aveau sursa în vreo rivalitate între cavaleri.-. Dumneavoastră, care sînteţi un prieten al familiei, trebuie să cunoaşteţi preferinţele lui Miss Biliard, si ne-ar face plăcere să ne spuneţi ce credeţi."
Pardee privea distrat pe fereastră şi scoase un oftat uşor.
„Mereu am bănuit că, mai devreme sau mai tîr-ziu, va avea loc un mariaj între Miss Dillard si Ar-nesson. Dar nu e decît o presupunere. Chiar ea mi-a spus că nu se va gîndi serios la căsătorie decît spre 30 de ani.
— Credeţi că nu avea nici o înclinaţie spre domnul Sperling ?
— Nu.
115
— Miss Dillard mi-a spus că veniseţi s-o vedeţi
în ci[1]*"""""" ' *S€3* '
- Mă duc de obicei o dată pe zi la familia Dillard

- O cunoaşteţi bine pe doamna Drukker ?
- Nu prea. Sigur, am intîlnit-o de mai multe ori.
- V-aţi dus la ea ?
— De multe ori, dar de fiecare dată l-am căutat pe domnul Drukker, care e si el interesat de aplicarea matematicilor la şah...
—A propos de şah, i-o tăie Vance, cum s-a terminat partida dumneavoastră cu Rubinstein, aseară? Am abandonat-o la mutarea 44. (Această a-mintire părea sâ-l dispere). Rubinstein a văzut în atacul meu un punct vulnerabil.
- Profesorul Dillard ne-a povestit că Drukker prevăzuse acest rezultat"
Nu înţelegeam unde bătea Vance cu întrebările astea. Markham se nelinişti, iar Pardee se foia pe scaun.
„Drukker era prea vorbăreţ, aseară. Ar fi trebuit să înţeleagă că, într-o partidă încheiată remiză, orice apreciere este superfluă. Totuşi n-am crezut ce spunea.
- *Partida* a'durat.mult ?
- S-a terminat puţin după ora 1.
— Erau mulţi spectatori ?
-*• Mai numeroşi decît de obicei, avînd în vedere ora tîrzie..."
în timp ce ne îndreptam spre ieşire, Vance mai spuse :
„Ştiţi că „Nebunul" negru a circulat noaptea trecută ?"
116
Efectul fu extraordinar. Pardee deveni palid, buzele îi tremurau si fu în imnosibilitate să răspundă.
Traversarăm Riverside Park în maşina lui *District attorney*
„Speram, zise Vance, să surprind la Pardee o reacţie care ar fi arătat că ştie despre incident. Mărturisesc că nu mă aşteptam la efectul pe care l-am produs. Nu-nţeleg nimic.-."
Brusc ordonă şoferului să-l ducă la *Sherman Square Hotel.*
„Am un chef nebun, să aflu mai multe despre partida Rubinstein-Pardee. De la 11 la l e cam mult pentru o partidă întreruptă la mutarea 44."
Vance dispăru în Manhattan Chess Club. După cinci minute se întoarse cu notiţe.
„Teoria mea s-a prăbuşit în faţa faptelor, spuse el. Am vorbit cu secretarul de la Club şi mi-a spus că partida a durat două ore şi 19 minute- După diferite faze de succes si de revers, în care şansele alternau de o parte şi de alta, Rubinstein avu o străfulgerare care i-a făcut praf tactica lui Pardee, aşa cum bine prevăzuse Drukker. E uimitor, acest Drukker..."
Vance nu era totuşi prea satisfăcut.
„Am copiat mutările jucătorilor. Voi studia această partidă, cînd voi avea timp."

CAPITOLUL XVI

Actul III (Marţi, 12 aprilie, sîmbătă 16 aprilie)
După limch-ul de la Elysee, Markham si Heath îşi continuară drumul spre oraş-, îi aştepta o trea-
117
bă grea. Pe biroul lui Markham se adunaseră dosa**însărcinat** **ni1** **qfq^-ri1» Robi'-" «; c> re,** **c**
trebuia să facă faţă unei situaţii duble : să răspundă la
tolească incendiara curiozitate a armatei de reporteri.
Ne-am reîntîlnit seara, la cină ; eu si Markham.
Conferinţa, care a durat pînă la miezul nopţii, n-a dus la nimic.
Nici a doua zi nu eram mai avansaţi. Căpitanul Dubois declarase că nu era nici o amprentă pe revolver, iar căpitanul Hagedorn identificase arma ca fiind cea cu care fusese ucis Sprigg. Agentul pus să păzească casa Drukker în timpul nopţii îşi pierduse pur si simplu timpul. El raportă că domnul Drukker venise în grădină puţin după ora opt şi că la 9,30 plecase de acasă prin faţă.
Trecură două zile- Casa Biliard fu păzită ca şi cea a lui Pardee, dar în ciuda zelului dovedit de sergent, toate căutările trebuiră să înceteze. Markham şi Heath erau grozav de necăjiţi. Presa îi asalta şi inerţia aparentă a poliţiei şi a lui *District attorney* era taxată drept scandaloasă.
Vance merse la profesorul Biliard să discute unele chestiuni. Arnesson nu reuşise nimic cu formulele lui, Pardee rămînea mereu rezervat. Vance nu încercă, în schimb, să comunice cu doamna sau domnul Brukker.
Şi cînd l-am întrebat care era motivul, mi-a răspuns :
„Nu de la ei vom afla adevărul. Le e teamă si pînă nu găsim vreo dovadă, o întrevedere prematură nu poate fi decît funestă-"

A doua zi chiar aveam să obţinem acea dovadă...
Vineri după-masă, Markham, care era disperat, ne convocă din nou, pe noi şi pe Arnesson şi la
118
ora 4 eram adunaţi, inclusiv inspectorul Moran, în cabinetul particular al lui *District attorney.* Intîmplător, Arnesson tăcea. Se mulţumea să asculte şi nu-i răspundea nici lui Vance.
Nu trecuse nici un ceas de cînd vorbeam, cînd sosi Swacker ; cu cairo, el puse un memoriu pe biroul lui *District attorney.* Markham îşi aruncă ochii peste el si se încruntă. Apoi semnă două formulare imprimate, pe care le înmînă lui Swacker. ~
„Oompletează-le şi dă-le lui Ben", zise.
Ne explică această întrerupere.
„Sperling îmi adresează o cerere pentru o comunicare, foarte importantă şi cred că avem tot interesul să-l aşteptăm."
Fu adus deci Sperling. 11 salută pe Markham si-i surise-lui Vance, dar se înclină rece în faţa lui Ar-neson. Vance îi oferi o ţigară.
„Ceea ce am să vă spun, domnule Markham, vă va **fi** util-.. M-aţi întrebat, după cum vă amintiţi, despre prezenţa mea în sala de arme, cu Robin. Voiaţi să ştiţi pe unde ieşise domnul Drukker, cînd ne-a părăsit. Atunci mi-aminteam că ieşise pe uşa de la subsol... Mi-au revenit cîteva impresii. Astăzi totul mi-e foarte clar.-."
Se opri, privi covorul si apoi continuă :
„Una din impresii îl priveşte pe domnul Drukker. Azi după-masă mi-am amintit cum vorbeam cu Robin în sala armelor şi, deodată, am avut în faţa ochilor imaginea ferestrei care se deschide spre terenul de tir. Mi-am amintit cum, privind prin fereastra aceea, atunci, dimineaţă, ca să văd dacă va fi timp frumos pentru călătoria mea, l-am văzut . pe domnul Drukker aşezat sub scara de flori, care este în spatele casei...
119
— Ce oră era ? întrebă Markham.
— Era cu citeva secunde înainte de plecarea mea la gară'
- simeţi sigur ca i-aţi văzut .'
- Da, domnule, îmi amintesc perfect.
- Aţi jura ? întrebă Markham grav. —• Da, aş jura."
Cînd agentul îl scoase din cameră pe întemniţat, Markham îl privi insistent pe Vance.
„Cred, zise el, că avem împotriva lui Drukker o dovadă de circumstanţă excelentă. El era în curtea lui Biliard cu cîteva clipe înainte ca Robin să fie ucis. Ar fi putut să-l vadă pe Sperling plecînd si cum tocmai îl părăsise pe profesor, ştia că ceilalţi membri ai familiei erau plecaţi. Amintiţi-vă spaima doamnei Drukker, cînd ne-a văzut că-i intero-găm fiul. Ea a văzut cum a fost transportat Robin pe terenul de tir ; a strigat, aşa cum spunea Drukker şi amîndoi au minţit, pretinzînd că Drukker era acasă la el în momentul morţii lui Sprigg... Oare nu sub influenţa unui spirit echilibrat o fi adoptat numele de „Nebun" şi el o fi cel care a pus piesa de şah, furată de la Dillard în timpul experienţei • lui Pardee, executînd o falsă ieşire ?"
Analiza logică făcută de Markham fu urmată de o prelungită linişte.
Vance se ridică şi rupse vraja.
„S-ar putea să ai dreptate, Markham, totuşi, principala mea obiecţie la concluziile tale este că acuzaţia împotriva lui Drukker decurge din ele prea uşor. Mă gîndisem şi eu la el, la început, dar cu cit se potrivea mai bine cu bănuielile, cu atît mă simţeam dator să-l elimin. Creierul care a regizat aceste tragedii este. prea abil, prea viclean şi prea de-
120
monic ca să se lase cuprins într-o reţea de dovezi $_{r}$\c> r-ir^ir-nstanţă. $_{ca}$ aceea pe care aţi ţesut-o în jurul lui Drukker-
-punse ser **Markharn,** nu poatr bandona dovezi pentru simplul motiv că sînt prea convingătoare.
- Pe de altă parte, continuă Vance, fără să ţină cont de remarcă, este evident că Drukker, chiar dacă nu e vinovat, ştie ceva care are legătură directă cu afacerea ; si sînt de părere că de la el trebuie să scoatem informaţiile care ne trebuie. Mărturia lui Sperling ne ajută s-o facem... Dumneavoastră, domnule Arnesson, ce părere aveţi ?

- N-am nici una, răspunse el. Sînt un observator imparţial si aş fi dezolat să-l văd pe bietul Adolphe în închisoare."
In ciuda reţinerii, înţelegeam că era de aceeaşi părere cu Vance-Heath credea că trebuiau luate măsuri imediate.
„Dacă are ceva de spus, se va hotărî mai repede, închis fiind...
- Situaţia este delicată, interveni ispectorul Moran, cu voce scăzută. Nu ne putem permite să comitem o eroare. Dacă mărturia lui Drukker ar duce la condamnarea altei persoane, ce-aţi spune ?"
Vance îl privi pe Markham si făcu semn că e de acord cu acest mod de a vedea lucrurile.
Markham se-ntoarse către Heath :
„Mîine dimineaţă să-l aduceţi pe Drukker aici, la ora nouă- Luaţi maşina poliţiei. S-aveţi un mandat de arestare în caz de rezistenţă."
Ne despărţirăm. Era ora cinci.
121
A doua zi dimineaţă, vremea era închisă şi o ceaţă deasă /acoperea oraşul. Currie ne chemă la 7,30, căci Vance voia bă fie prezent la interogatoriu, r MMr:"im mqqa bi vmn R ci nrtirv-npraţia străzilor ne ""i cu sa fim cu un sfert de orii in intîrziere la biroul luk *District attorney.* Heath şi Drukker nu erau încă veniţi.
„Nu mă simt prea bine dispus în dimineaţa asta, spuse Vance. Dacă Drukker ne spune versiunea lui şi dacă aceasta este cea pe care o bănuiesc eu, atunci vom fi lămuriţi-"
Abia termină vorba că Heath intră ca vîntul, îşi ridică braţele şi le lăsă să cadă cu un gest de resemnare disperată.
„Domnule, n-o să-l interogăm pe Drukker în dimineaţa asta, nici... niciodată, se bîlbîi el. A căzut de sus, de pe zid, în Riverside Park, noaptea trecută şi şi-a frînt gîtul. L-au găsit abia azi dimineaţă la 7. E la Morgă, acum..."
Se lăsă să cadă în fotoliu.
Markham îl privea neîncrezător.
„Sînteţi sigur ? întrebă el.
— Eram acolo înainte de a-l fi transportat. Un agent de la un post local mi-a telefonat chiar cînd plecam. M-am dus imediat la locul faptei.
— Ce-aţi aflat ?«
Markham lupta împotriva propriei descurajări-„Nu mare lucru. Copiii care se jucau prin Parc l-au găsit la ora 7 azi dimineaţă si agentul de serviciu a chemat un doctor care a declarat că Drukker a căzut, probabil, de sus, aseară spre ora 10 si că a murit instantaneu, înălţimea zidului e de 30 de picioare.
— Doamna Drukker a fost informată °

m

— Nu. Am pUs nişte agenţi s-o facâ ; m-am gîri-dit ca e mai bine să vin intii aK
M'-irkham era perplex. . „i\u vad ce-am mai puu:<a ictue.
— Ar fi bine, sugeră Vance, să-l prevenim pe Arnesson.-. Doamne, Markham ! încep să cred că toate astea nu-s decît un coşmar. Toată speranţa noastră se sprijinea pe Drukker..." Brusc sări în picioare şi recită :
„Un cocoşat cade de sus... Un Cocoşat !..."
11 privirăm speriaţi.
„E o altă melodramă... alt cîntec din *Mama Gîs-că.-. Humpty Dumpty,* de data asta !" .
Liniştea care urmă acestor vorbe fu întreruptă de un hohot de rîs al sergentului.
„Uite că merge mai departe, domnule Vance !
- E grotesc ! declară Markham.
- Al treilea act al acestei tragedii s-a jucat a-proape sub ochii noştri."
Swacker veni şi vorbi cu sergentul.
„Quinian de la World e aici- Ar vrea să vă vadă."
Markham se ridică.
„Oh ! Doamne... cheamă-l !"

Quinian ne salută vesel şi-i dădu o scrisoare sergentului.
„Alt bilet de dragoste.-, primit azi dimineaţă."
Heath deschise plicul. Recunoscu hîrtia si caracterele. Citi :
„Humpty Dumpty sus pe zid era,
Humpty Dumpty drept de sus cădea.
Nici caii, nici oamenii regelui nu
Putea-vor să-l facă iar om, de-acu."
Şi la sfîrsit, obişnuita, misterioasa semnătură cu majuscule : „Nebunul".
123
CAPITOLUL XVII
Lumina revelatoare
(Sîmbătă, 16 aprilie,, 9,30)
Cînd Heath scăpă de Quinian, copleşindu-l cu promisiuni, în cameră se instala o linişte adîncă.
„Nebunul" îşi făcuse din nou datoria lugubră-
Vance făcu turul camerei şi dădu frîu liber discursului :
„„îţi vine să te spînzuri. Markham, e esenţa însăşi a unui rău inexprimabil... Copiii ăştia ... plini de iluzii.-. L-au găsit pe Humpty Dumpty, al lor, cu- care s-au jucat... îl puteau atinge, strica, suci dar nu-l mai puteau face om... Nu trebuie să mă-duioşez, că se-nmoaie inteligenţa-"
Markham luă telefonul, stabili legătura cu inspectorul Moran si hotărîră ca afacerea Drukker să-i revină lui Heath.
Heath părea că aşteaptă.
„Credeam că aţi pus mai mulţi oameni să supravegheze casele Drukker şi Biliard. I-aţi văzut a/i dimineaţă ? întrebă Markham.
- Nu, domnule. M-am gîndit că a fost un simplu accident.
- Ce-a spus medicul legist ?
— Că părea a fi un accident si că moartea a survenit aseară, la ora 10.-."
La rîndul lui, întrebă şi Vance : „Aţi spus că era fracturat si craniul, nu numai gîtul ?
— Legistul n-a spus chiar că era fracturat craniul, domnule, ci că Drukker a căzut pe partea din
124
spate a capului. Cred că va descoperi o fractura, ca şi la Robin şi SprL
— în mod cert. Tehnica asasinului nostru pare bă fit. oimjj.1,.! oi eii^acc. lai Lov(e in ^_.^ si apoi le aranjează după rolul care le-a fost hărăzit. Sigur că Drukker s-a aplecat peste zid si astfel a fost expus atacului. Era ceaţă, noaptea întunecoasă- A primit o lovitură in cap şi s-a prăbuşit fără zgomot, de pe parapet...
— Ceea ce nu înţeleg este că agentul Guilfoyle, zise înfuriat sergentul, pe care l-am pus să supravegheze casa, nu mi-a raportat că Drukker a lipsit toată noaptea. Nu credeţi, domnule, că ar .'i bine să-l audiem ?"
Markham .încuviinţă. Heath luă, telefonic, legătura cu el.
După zece minute, Guilfoyle sosi.
„La ce oră a ieşit Drukker aseară ? îl luă în primire sergentul-
— La 8, chiar după ce-a luat masa." Guilfoyle părea prins cu mîţa-n sac. „Pe unde a ieşit ?
— Pe uşa din spate. A traversat terenul de tir si a intrat la Dillard, prin sala armelor.
— Se ducea în vizită ?
- Aşa s-ar fi zis. A stat mult la Dillard.
— Uf ! Şi cînd s-a întors acasă ?
— Nu cred că s-a întors, sergent.
— Aha ! Nu s-a întors ? Replica lui Heath era ironică. Eu credeam că- dimpotrivă, după ce şi-a rupt gîtul s-a-ntors si şi-a petrecut noaptea cu dumneavoastră-
— Staţi... staţi... ascultaţi-mă !" Guilfoyle fierbea. „Am rămas de pază toată noaptea- Şi pentru că nu l-am văzut pe animalul ăla întorcîndu-se...
125

— Sine. Daca nu l-ai văzut întbrcîndu-se, de ce nu mi-ai telefonat să-mi spui ce se petrece ?
— Mă gîndeam că s-a întors pe poarta de la ..... > iţi **rez**
mea nu era să-l urmăresc pe Drukker, ci să supraveghez casa-.. Drukker s-a dus la Dillard la ora 8 ; am continuat să supraveghez ferestrele. Spre ora 9 bucătăreasa a urcat în cameră şi a aprins lumina. O jumătate de oră mai tîrziu a stins şi mi-am spus : Se culcă ! Dar spre ora 10 s-a făcut lumină în camera lui Drukker...
- Ce spui ?
— S-a făcut lumină, spre ora 10, în camera lui Drukker. Am văzut o umbră care se mişca. Acum vă întreb : dumneavoastră n-aţi fi crezut că s-a întors cocosatul pe poarta.de la stradă ?
- Poate, zise Heath. Eşti sigur că era ora 10 ?
- Nu m-am 'uitat la ceas, dar era aproape de ora 10, cred.
— Şi la ce oră s-a stins lumina ?
- Nu s-a stins. A rămas aprinsă toată noaptea..." Vance îl întrerupse :
„Spune-mi, Guilfoylc, la doamna Drukker era lumină ?
— Ca de obicei. Bătrîna stă mereu cu lumină.
- Era cineva care păzea în faţa casei ? îl întrebă Markham pe Heath.
— După ora şase, nu, domnule, îl urmăream pe Drukher ziua si agentul trebuia să se retragă cînd Guilfoyle îşi prelua serviciul în curte."
Se lăsă un moment de linişte. Apoi Vance se adresă lui Guilfoyle :
„La ce distanţă erai, noaptea trecută, de aleea care trece printre pavilioanele cele mari ?
— Aproximativ patruzeci sau cincizeci de picioare.

— Şi între tine şi alee se afla gardul de fier şi ramurile copacilor.
- Da, domnule. St vede aşa si aşa da>_â asta vreţt să spuneţi.
- s-cti puiea cd, venind de la Dillard, cineva bct treacă pe poarta asta fără să fie remarcat ?
— Poate, conveni detectivul. Era ceaţă aseară şi maşinile care fac mult zgomot în Drive ar fi putut acoperi foşnetul paşilor."
Cînd sergentul îl abandonă pe Guilfoyle, Vance continuă :
„E o situaţie foarte complicată. Drukker a venit la Dillard la ora 8, iar la 10 era, deja căzut de sus, de pe zid, în parc. Şi cum scrisoarea pe care v-a ară-tat-o Quinian are ora 11 pe ştampila poştei, putem fi siguri că a fost pusă la postă înainte de comiterea crimei. Prin urmare „Nebunul" a premeditat, din nou, totul. In plus, trebuie să mai admitem un lucru : asasinul cunoştea bine obiceiurile lui Drukker.
— înţeleg, zise Markkam. Deci ucigaşul ar fi folosit, şi la dus si la întors, trecerea situată între .cele două pavilioane mari....
- Ceea ce mă zăpăceşte cel mai mult, continuă Vance, e lumina asta, toată noaptea aprinsă, în camera lui Drukker. Şi Guilfoyle, care afirmă că a văzut şi o umbră mişcîndu-se..."
Se opri si rămase cîtva timp pe gînduri. „Spune-mi, sergent, cînd a fost găsit Drukker, avea cheile asupra lui ?
- Nu ştiu, dar o să aflu. Conţinutul buzunarelor se păstrează pînă la autopsie."
Heath luă telefonul si făcu legătura cu postul de Poliţie din Strada 61. Trecură mai multe minute, după care trase o înjurătură şi puse receptorul în furcă,

„Nu sînt chei... de nici un fel."
— Ah !"
Vance trase, adine, fum în piept.
„încep să cred că „Nehunul" a furat cheia lui Drukker şi a făcut o vizita in camera iui, uupu dbu-sinat.
•— La ce i-ar folosit ? întrebă, neîncrezător, Markham.
— Nu ştim. Totuşi, sînt convins că atunci cînd vom şti motivele acestor incredibile crime, vom înţelege si obiectul vizitei sale... Ştii, Markham, cred că am face bine să ne vedem maî întîi cu doamna Drukker. Poate va vorbi, mai ales că, probabil, încă nu ştie de moartea fiului. Mă tem să nu aibă un atac. As fi bucuros[1] să ne însoţească doctorul Barstead. Vrei să-l suni ?"

Markham consimţi şi Vance îi explică, lapidar, doctorului, situaţia.
Plecarăm spre Barstead şi de acolo spre casa Brukker. Doamna Menzel ne deschise. Văzurăm pe faţa ei că ştie de nenorocire. Vance o luă în salon si o întrebă cu voce scăzută :
„Doamna Drukker a aflat vestea ?
— Nu încă, răspunse ea cu vocea gîfîită. Miss Dillard a venit aici acum o oră, dar i-am spus că stăpîna mea e plecată. Mi-era teamă s-o las să urce..."
începu să tremure. Vance o apucă uşor de braţ. „Cred că s-a întîmplat o... Nu ştiu... Nu s-a clintit azi din pat. N-a coborît la prînz...
— Cînd aţi aflat despre accident ?
— Devreme, după ora 8. Mi-a spus vînzătorul de ziare.
— Nu vă temeţi, doctorul a venit cu noi si se va ocupa de tot."
128
Ea ne conduse sus. Vance bătu uşor la uşa doam-"oţ Drukkpr. Neprimind răspuns, deschise. Camera era goală. Veioza *era* mea aprinsa si patui nu era
Fără o vorbă, Vance cobori in holul spre care duceau cele două uşi. Una era de la. cabinetul de lucru al lui Drukker. Fără să ezite, o deschise pe cealaltă. Perdelele erau.trase. Lumina pe care Guil-foyle o văzuse noaptea trecută nu era încă stinsă.
Vance se opri în prag şi-l văzu în faţa mea pe Markham făcînd.un pas înapoi.
Lîngă patul strimt zăcea, îmbrăcată, doamna Drukker. Faţa îi era pămîntie, ochii larg deschişi, mîinile crispate pe piept.
Barsiead se aplecă asupra ei.
„A murit... de aseară, desigur."
Apoi începu un examen mai amănunţit.
„Ştiţi, explică el, suferea de mult de inimă. Un soc violent i-a cauzat o sincopă... Da, pot să afirm că a murit cam in acelaşi moment cu fiul ei, spre ora 10. Poate că o injecţie cu adrenalină ar fi salyat-o...
— Moarte naturală ? întrebă Vance.
— Fără îndoială. A murit din cauza unei,dilatări a inimii, cauzată de o emoţie foarte puternică. E
foarte clar... Cazurile acestea se prezintă mereu la fel."

CAPITOLUL XVIII

Zidul din Parc

(Sîmbătă, 16 aprilie, ora 11)
„Din punct de vedere ştiinţific, zise Vance, cînd medicul plecă, se poate vorbi de moarte naturală cupă un şoc neprevăzut, dar care e cauza acestui soc,
12 n
asta trebuie să aflăm repede ! Aceste două decese sint legate unul de altul."
Cedind unui impuls de moment, el intră in salon, e Menzel rămăsese în r 'i mă Vancc.ji spuse cu blândeţe :
„Stăpîna dumneavoastă a sucombat din cauza unei crize cardiace, azi noapte. Şi cred că e mai bine că nu a supravieţuit fiului ei... A murit aseară, spre ora 10. Dormeaţi atunci, doamnă Menzel ?
- N-am închis ochii toată noaptea." Vocea îi tremura. •
„Spuneţi-ne ce aţi auzit ?
- Cineva a fost aici aseară !
— Da, cineva a venit spre ora 10, pe poarta de 3a stradă. L-aţi văzut intrînd ?
- Nu, dar după ce m-am culcat am auzit voci la domnul Drukker.
— Primea vizite • în camera lui la ora 10?
- Dar el nu era acasă ! Domnul Drukker avea o voce puternică şi cel care vorbea avea o voce joasă şi gravă." Femeia abia mai putea să vorbească. „Doamna Drukker îi răspundea... or, e;; nu se ducea niciodată în camera fiului ei !
- Ziceaţi că uşa de la camera dumneavoastră era închisă ?
- Camera mea e chiar deasupra celei a doamnei Drukker şi eram îngrijorată de tot ce se întimplă aici, de aceea m-am sculat şi am ascultat din capul scărilor.

- E normal, zise Vance. Ce-şi spuneau ?
- Mai întîi, stăpîna mea gemea, apoi a-nceput să rida si omul s-a supărat. După aceea a rîs şi el, apoi ea a strigat : „Doamne ! Doamne., si puţin după aceea mi s-a părut că stăpîna mea recită versuri..
130
— Le-aţi recunoscut ? Le-aţi recunoaşte ? Erau acestea ? *Humpty Dumpty sus pe zid era, l Humpty Dumpty drept* de *sus câu*
— Doamne, aşa e ! Chiar aşa !" w apuca spaima din nou.
„Aţi mai auzit ceva, doamnă Menzel ?" Ea făcu „nu", din cap, cu încetineala. „Aţi auzit pe cineva ieşind din camera domnului Drukker ?
— Cîteva minute mai tîrziu, cineva a deschis uşa si a închis-o cu grijă. Am înţeles că a coborît în hol ; scările scîrţîiau... Apoi poarta de la stradă s-a închis.
- Ce-aţi făcut după aceea ?
— Am mai continuat să ascult, apoi m-am culcat, dar n-am putut să dorm...
— S-a terminat totul, acum, doamnă Menzel, îi spuse Vance. Nu mai aveţi de ce vă teme. Mergeţi in camera dumneavoastră."
Clătinîndu-se, femeia urcă.
„Acum cred, zice Vance, că putem reconstitui scena care a avut loc aseară aici. Asasinul, după ce a luat cheile de la Drukker, a intrat pe uşa dinspre stradă. El ştia că doamna Drukker avea camera orientată spre spatele casei şi spera să aibă timp să-şi îndeplinească misiunea în camera lui Drukker si să plece apoi cum venise. Dar doamna Drukker l-a auzit şi crezînd, poate, că era „omuleţul", s-a temut pentru fiul ei si a coborît imediat. Recunoscînd intrusul, prin uşa întredeschisă, ea a intrat şi i-a cerut explicaţii. Celălalt i-a spus ca Drukker murise si asta explică gemetele ei şi rîsul isteric. Dar astea nu erau decît preliminarii... ca să cîştige timp. Voia să scape din situaţia asta si căuta mijloacele de a o face să moară ! Fiţi sigur de asta. Căci ar fi fost
131
periculos să lase un martor în urmă. Şi i-a spus, din "moment ce vorbea aprins. Rîdea si el, torturînd-o, **dezvăluindu-i** adevărul si ua nu mai putu să spună decit • „Oh ' nrwmnp ixojimnr. u. ţrj ,_a arătat cum u împinsese pe Drukker cte pe zid... Cmd a văzut că era moartă, a plecat !"
Markham se plimba prin cameră.
„Ce nu pot eu înţelege e motivul pentru care acest om a venit aici după moartea lui Drukker.
— Ar trebui să vorbim cu Arnesson, poate o fi ştiind el ceva, propuse Vance.
— Da, poate," întări Heath. Şi' adăugă : „Sînt mai multe persoane care ne-ar putea da explicaţii."
Markham se opri în faţa sergentului.
„Primul lucru e să-i întrebaţi pe oamenii voştri ce program au acele persoane. Citi sînt '?"
Sergentul se ridicase, luînd poziţia „drepţi."
„Sînt trei, domnule, fără să-l pun la socoteală pe Guilfoyle. Ei aşteaptă ordine în locul unde l-au găsit pe Drukker. Vor fi aici pronto."
Ieşi şi la mai puţin, de cinci minute se întoarse cu ei. Markham îl întrebă pe Snitkin.
Iată ce-am aflat.
Pardee ieşise la 6,30 ca să se ducă la Dillard. La 8.30 Belle Dillard, în rochie de seară, se dusese cu taxiul în West End Avenue (Arnesson, care o însoţise pînă la maşină, s-a-ntors după aceea).
La 9,15, profesorul Dillard si Drukker se duseseră împreună în Riverside Drive.
La 9,30, Pardee părăsise casa Dillard si apoi se îndreptase spre oraş prin Drive.
Puţin după ora 10, Dillard se întorsese singur acasă.
La 10,20, Pardee se-ntorcea şi el.
132
Belle Biliard se întorsese la 12,30 într-6 limuzină, cn nişte prieteni
Hennessy a fost şi el interogat. Răspunsurile lui
Veni si rîndul lui Emery, îşi petrecuse după amiaza la Manhattan Chess Club, pînă la ora 4 şi venise la Biliard la ora 6,30, de unde a ieşit la 9,30. De acolo se dusese prin Drive spre Yacht Club.
„A luat-o pe aleea unde a fost ucis Sprigg ? întrebă Vance.
— Nu putea altfel, decît dacă mergea de-a lungul lui Drive.

— Pînâ unde a mers ?
- S-a oprit în locul unde căzuse Sprigg, şi în-torcîndu-sev a luat-o pe acelaşi drum. Cobora încet de-a lungul drumului si fiindcă trecea aproape de zid, s-a trezit faţă-rt faţă cu profesorul si cu cocosatul, care discutau, aşezaţi pe parapet...
— Spui că s-au întîlnit cu ei chiar în locul în care s-a produs accidentul ?"
Markham asculta atent.
„Da, domnule. Pardee s-a oprit cu ei şi bineînţeles că eu nu am mers mai departe, in trecere, l-am auzit pe cocoşat spunînd : „De ce nu te mai antrenezi la şah, astă seară ?" Prezenţa lui Pardee părea să-l contrarieze. Mi-am continuat plimbarea pînă în Strada 74, unde m-am ascuns sub copaci...
— Puteai să-i vezi pe Drukker şi pe.Pardee din lecui acela ?
— Nu, era ceaţă deasă, îmi închipuiam că Pardee avea să se-ntoarcă, încît am aşteptat.
— Cît era ceasul ?
— Zece fără un sfert, domnule.
133
•"— Mai erau şi alţi oameni care se plimbau la ora aceea ?
— N-am văzut pe nimeni. Şi de asta m-am oprit destul de departe.
Pardee , .duse seama că-l urmăream.
— L-aţi văzut mai tîrziu ?
— Calculele mele m-au înşelat aseară. Pardee trebuie să se fi întors pe alt drum, mărturisi el cu o undă de dezamăgire. O jumătate de oră după aceea,]-am văzut trecînd prin faţa celor două pavilioane mari, în Strada 75...
— Dar, interveni Vance, dacă aţi fost la intrarea în Parc din Strada 74, pînă la 10 şi un sfert, l-aţi văzut sigur pe profesorul Dillard. S-a-ntors acasă la ora 10.
— Desigur, l-am văzut. II aşteptam de 20 de minute pe Pardee, cînd a apărut profesorul, mer-gînd încet, singur, de-a lungul lui Drive şi s-a dus acasă. Atunci m-am gîndit că Pardee si cocoşatul încă mai vorbeau. De aceea n-am încercat să verific.
— Atunci, la un sfert de oră după ce l-ai văzut pe profesorul Dillard, l-ai văzut şi pe Pardee, re^ venind din sens opus !
— Aşa e, domnule. Şi fiindcă aşa era consemnul, mi-am reluat postul de observaţie din Strada 75.
— Iţi dai seama, Emery, spuse grav Markham, că Drukker a căzut în timp ce tu aşteptai în Strada
74?
— Da, domnule. Dar nu mă blamaţi pentru asta, nu ? Nu-i uşor să supraveghezi pe cineva în-tr-o noapte ceţoasă, pe o stradă pustie."
Sergentul îi eliberă pe cei trei detectivi. Era evident nemulţumit de rapoartele lor.
134
„Lasă, zise Vance, rind vom afla prin mărturisirile lui Pardee :M cuc.
vreme ce Emery îi supraveghea la adăpostul copaci- ' lor din Strada H, vom putea pune cap ia cup .augmente de informaţie foarte interesante."
în timp ce vorbea, Belle Biliard, sosind prin curte, intră în hol.
„Unde-i Lady Mae ? întrebă ea, tulburată... Nu e în cameră..."
Vance se ridică si-i oferi un scaun.
„Doamna Drukker a murit, aseară de o criză cardiacă. Gînd aţi venit, doamna Menzel n-a-ndrăznit să va lase să urcaţi." *i*
" Tînăra, surprinsă, începu să plîngă.
„Poate o fi aflat de teribilul accident al Iui Adolphe ?
— Posibil. Dar ce s-a întîmplat aici noaptea trecută nu e deloc clar. Doctorul Bars'tead crede că doamna Drukker a murit aseară spre ora K).
- Aproape în acelaşi timp cu Adoîpfie ? murmură ea. Oh! e îngrozitor. Pyne mi-a spus de'accident, azi dimineaţă, la masă, si am venit imediat. E ceva ciudat.... Ieri după masă Lady Mae mi-a vorbit despre Adolphe... şi despre zid...

- Chiar ?, spuse Vance, ascunzîndu-şi interesul.
— Cînd m-am dus la tenis, continuă ea, eram cu Lady Mae. Mergeam pe drumul de^fcră care duce la terenul de tenis. Am rămas mult timp rezemate de parapet. In jurul lui Adolphe se îngrămădea un grup de copii, cărora el le arăta cum se procedează ca să poată zbura un aeroplan în miniatură. Lady Mae era foarte mîndră şi mi-a. spus : „Nu Ie e teamă de el, Belle, deşi e cocoşat, îl strigă Humpty Dump'ty, ca în cîntecul acela... Cînd te gîndesti, din cauza mea e aşa !«

135

Fata se opri si-şi duse batista la ochi. „V-a spus ta ca-i striga cupiii aoduj ,
'— T")Ft si PT'i fîtît Hp HllHqt ' A'Ti-n crvi<; • T"
cmpujeşte-u, t>eiie, ca-ntr-o zi Adoipne aif cădea de sus de pe zid, ca Humpty Dumpty !" Apoi a continuat : „Cock Robin n-a fost ucis cu. uri arc si o săgeată ? Johnny Sprigg n-a fost ucis, cu o armă mică, aici chiar, la New York ?" Şi s-a întîmplat aşa cum prevăzuse ea !
—• Da, s-a întîmplat, spuse Vance, dar trebuie să alungăm orice superstiţie şi să nu vedem în acest eveniment decît o coincidenţă."
Se opri. <
„Miss Di Hard, întrebă el fără să pară că ar vorbi serios, aţi spus asta şi altcuiva ?
•— Aseară la masă — toată vremea numai la asta m-am gîndit.
— A făcut cineva vreo remarcă ?
— Unchiul meu m-a sfătuit să n-o mai frecventez pe Lady Mae, care are idei morbide. Domnul Par dee era de acord...
— Dar domnul Arnesson ?
— Oh ! Sigur nu ia nimic în serios, niciodată... A-nceput să rîdă şi a spus în gluma : „Ar fi mare păcat să zboare Adolphe peste zid înainte de-a fi rezolvat problema cuantelor !"
— Domnul Arnesson e acasă acum ? întrebă Vance. Am vrea să vorbim cu el despre ce-avem de făcut cu cei doi Drukker.
— S-a dus la Universitate azi dimineaţă, ' dar se-ntoarce pentru *lunch.* Se va ocupa de tot ce trebuie, sînt sigur. Eram singurii prieteni ai Lady-ei Mae şi ai lui Adolphe. în acest timp o ş-o pun pe Grete să facă ordine prin casă,

136

O lasarăm. Ne duserăm să-l inte^ogăm pe profesorul Biliard.

C API 10t t L XIX

Carnetul roşu

(Sîmbătă, 1[6 aprilie, prînz)

Profesorul era fără îndoială foartte tulburat, cînd am intrat în bibliotecă. Era întins in şezlong, cu spatele spre fereastră si avea pe r-nasă, lingă el,
nelipsitul lui porto.
Te aşteptam, Markham, spuse &1. Este inutil sa ne ameţim cu vorbe goale. Moartea lui Drukker nu e întîmplătoare. Din clipa în care P;$_{yn}$e mi-a povestit împrejurările căderii lui **Drukke$_{;r,}$** am înţeles ca în morţile acestea a fost un plan preconceput.
— Adevărat xise Markham. Mau mult, a murit si doamna Drukker, aseară, cam în acelaşi timp cu fiul ei.
— Mai bine că nu i-» supravieţuit, răspunse profesorul. Ce pot să **fac** pentru dumneavoastră? Drukker a venit aici după masa spre ora 8. Pardee stătuse cu noi la masă, iar **Drukkfflf** a părut afectat că îl vede Arnesson se distra sa-1. enerveze, ştiind că Drukker dorea să discute ceva cu mine, l'-am invitat în Parc...
— Aţi stat mult ? spuse **Markha$_{m.}$**
__ $_{Nu}$ s-a ivit un incident neplăcut. Ne-am
îndepărtat spre aleea pentru cai, bnde a fost ucis bietul băiat. Nu trecuse nici jumătate de oră de cînd eram acolo, aplecaţi peste par$_{a}$pet, cînd a apa-

137

rut Pardee si s-a oprit la noi. Dar Drukker era atît de usturător în reflecţiile lui, încît Pardee ne pă-repede. I-am propus lui Drukker să ammâm discuţia pentru mai tîrziu. în plus, rpaţa deasă îi j-^voca usturimi in picioare. &1 s-a încăpăţînat să mai rămînă. •
— I-aţi spus si lui Arnesson ?

— Nu l-am văzut pe Sigurd, cînd m-am întors. M-am gîndit că se culcase.
— Puteţi să-mi spuneţi, întrebă Markham, unde e cheia de la poarta, dinspre alee ?
— Habar n-am, domnule. Dacă-mi aduc bine aminte, era agăţată într-un cui, lîngă uşa de la sala armelor."
De la profesor am mers direct la Pardee. Se purta rece, chiar cu ostilitate.
„Ştiţi,, domnule Pardee, făcu Markham, că Drukker a căzut de pe zidul din *Pâre,* aseară pe la 10, imediat după plecarea dumneavoastră ?
- Am aflat. Mare nenorocire. I-aţi spus asta şi profesorului Dillard ? Era cu Drukker.
— Da, de la el venim, interveni Vance. Ne-a spus că eraţi certaţi.
— Drukker era supărat, nu ştiu de ce, că m-a găsit la Dillard...
- Aţi rămas mult timp la Dillard, după aceea ?
— Nu, vreun sfert de oră. Arnesson voia să se culce si am plecat, înainte de a intra în casă, arn trecut prin aleea de cai şi i-am găsit pe Dillard şi Drukker vorbind lîngă zid. Ca să nu par nepoliticos,, m-am oprit o clipă. Dar fiindcă Drukker a făcut mai multe remarci neplăcute, iritate, m-am întors prin Strada 79, am traversat Drive si am intrat în casă.
138
— N-aţi mai hoinărit puţin la întoarcere ?
- M-am aşezat la intrarea din Strada 79, să fumez."
Vreo ' " rkharn si Van.ro îl
terogară pe Pardee, fără să scoată nimic de la el.
Mergind spre ieşire, Arnesson veni spre noi dinspre poarta casei Biliard.
„Am aflat vestea cea tristă. Vin de la Universitate şi mi-a spus profesorul că sînteţi la Pardee. Ştiţi ceva ?"
Şi, fără să aştepte răspunsul nostru :
„Asta-i alt cîntec din *Mama Gistă.* Dintr-o dată, dispare toată familia Drukker... Aţi dat de vreun fir?
— Ariadna nu ne-a acordat încă favorurile ei", răspunse Vance.
„Mai întîi ne ducem la casa familiei Drukker, spuse el, sînt mult lucruri de rezolvat. Sper că vă veţi ocupa de afacerile familiei Drukker şi de pregătirile ce trebuiesc făcute pentru funeralii."
Arnesson făcu o grimasă.
„Refuz să mă ocup de funeralii. Spectacol obscen. Dar Belle si cu mine, o să ne ocupăm de toate celelalte. Lady Mae a lăsat probabil un testament. Trebuie să-l găsim."
Vance se opri aproape de uşa de la subsol a casei Dillard. intră în sala armelor şi ne ajunse din urmă, după ce căută ceva deasupra tocului uşii.
„Cheia de la alee nu e aici... Â propos, cunoaşteţi cheia asta, domnule Arnesson ?
— Vorbiţi de cheia de la poarta de lemn ?.,. Habar ii-am. Nu trec niciodată pe acolo, nici eu, nici altcineva."
139
Intrarăm la familia Drukker prin curte. Belle Dillard **şi doamna** MPHT-P! or^i în **bucătărie**
„iialio, Bdie ! zise Arnesson, salutînd. Mergi
i: ti ne l"
Şi o conduse pînă la usă;
Ea şovăi, privindu-l pe Vance.
„Domnul. Arnesson are dreptate, făcu el. Vom aranja totul. Dar, vă rog, două cuvinte.
Dintotdeau-na aţi, ţinut cheia de la alee în sala armelor ?
— Da, din totdeauna. De ce? Nu mai e. acolo?" Tronic, Arnesson spuse :
„A plecat !... A dispărut !... Ce tragedie !"
După plecarea lui Belle, i se adresă lui Vance :
„Ce amestec are aici o biată cheie ruginită ?
- Poate că nici unul, răspunse Vance. Haideţi în salon, e mai bine."
Şi după ce se aşeză •
„Ne-aţi face plăcere dacă ne-aţi spune e-e ştiţi despre evenimentele din noaptea trecută."
Arnesson îşi luă pipa.

„Noaptea trecută, deci ?... Bine. Pardee *a* venit la "masă. Apoi Drukker, tot sub imperiul obsesiei cu cuantele lui, a venit să discute cu profesorul. Dar prezenţa lui Pardee îl enerva. S-a arătat irascibil, prost crescut... Profesorul a restabilit calmul, luîn-du-i pe Drukker la plimbare. Pardee a mai rămas 15 minute si eu m-am dus să mă culc."
I.$i aprinse pipa.
„Povestea asta patetică este explicaţia morţii sărmanului Drukker ?
— Deloc, răspunse Vance, dar nu c lipsită de interes. L-aţi auzit pe profesor" cînd s-a întors ?
140
— Da ! cînd îşi tîrăste picioarul cu gută, cînd hcc^" * ~′^′~′zHr^nEjrinp foalu^ rada ^TTÎ -jinindu-se de ea, nu te poţi inşela asupra prezenţei
itA-i,. Oi noOu.*…
cei.
— Ce concluzie ,aţi tras din toate astea.? întrebă Vance, după un scurt răstimp.
•;.— îmi scapă detaliile. Profesorul nu era chiar în apele lui. Drukker a căzut de sus, de pe zid ca Hurnpty Dumpty, spre ora zece, şi a fost găsit dimineaţă. Dar care a fost cauza şocului care *a* provocat moartea Lady-ei Mae ? Cine sau ce i l-a provocat ? Şi cum ? •
— Asasinul a luat cheia lui Drukker si a venit aici imediat după crimă. Doamna Drukker l-a surprins în camera fiului ei. A urmat o scenă pe care a auzit-o bucătăreasa, din capul scărilor, şi atunci doamna Drukker a sucombat ca urmare a unei dilatări a inimii.
- Scutindu-l astfel pe gentleman să o ucidă ?
— E destul de clar, fu de acord Vance. Nu .şi motivul vizitei asasinului."
Arnesson continua să fumeze :
„De neînţeles, murmură el în sfîrsit. Drukkor nu are nici obiecte preţioase, nici diamante... Băiat de treabă... nu din ăia care intră în afaceri îndoielnice... Nici un motiv pentru a-i răscoli cineva camera."
Vance părea neatent.
„Ce era cu teoria aceea la care lucra Drukker ?
- Ah ! O afacere grasă !" si Arnesson se însufleţea. „Era pe cale de a concilia teoria Einstein-Bohr... Ar fi revoluţionat fizica... Ar fi devenit
141
ilustru... Păcat că a dispărut înainte de a fi rezolvat prnblerm
— Ştiţi unde-şi punea Drukker notele ?
, numerotate şi clasate.... Metodic şi grijuliu în toate.
— Ş.tiţi curn era caietul ?
- Sigur ! Mi l-a arătat de multe ori. Coperta roşie, foile mici şi galbene, două sau trei foi mai mici şi pe copertă numele lui, cu litere aurite... — Unde ar putea fi caietul acum ?
— într-un loc sau două, într-un sertar din cabinet sau în dulăpiorul din cameră.
— Ce-ar fi să mergeţi să-l căutaţi ?'-' Arnesson păru să ezite, dar reveni :
„Bună idee... E un document prea pretenţios ca
fie lăsat la întîmplare."
Şi urcă.
Markhani făcea turul camerei. Heath era neliniştit. Aşteptam.
Arnesson reveni în mai puţin de zece minute, ară-tîndu-ne, dezolat, mîinile goale.
„Am căutat peste tot ! Imposibil de găsit !"
Se prăbuşi într-un fotoliu si-si reaprinse pipa.
„Nu pot să-nţeleg... L-o fi ascuns ?
— Poate î", murmură Vance.

CAPITOLUL XX

Nemesis SIMBATA, 16 APRILIE, ORA 13

Orologiul arăta ora l, aşa incit Markham, Vance şi eu ne duserăm la Stuyvesant Club. Heath rămase acasă la Drukker, spre a continua procedura,
142
Markham, care avea o întîlnire cu şeful Poliţiei, ne lăsă singuri si, ca să treacă timpul, Vance mă duse la o audiţie muzicală. Era deja noapte, tind ne-am văzut toţi trei. la ceai.

„Mă simt terminat ! zise Vance. Toate' crimele astea sînt atît de abil executate, încît nu reuşesc să le înţeleg. Şi nu-mi place deloc treaba asta-!"
Oftînd, îşi sorbea ceaiul.
Deveni deodată serios.
„Markham, avem de a face cu crime model. Fără nici un fir care să ne ajute. Totuşi, simt că se va desena ceva. Cheia enigmei există, pe legea mea ! Să o luăm în ordine. Mai întîi a fost ucis Robin. Apoi Sprigg. Doamna Drukker era speriată de „Nebun". Apoi Drukker este împins de pe zid. Iată patru episoade distincte. Trei dintre ele au fost elaborate atent. Numai unul, cel cu aşezarea „Nebu-. nului" la uşa doamnei Drukker a fost făcut la în-tîmplare.
- Explică-te ! zise Markham.
— Oh J, dragul meu ! Cel care a adus „Nebunul" de negru a vrut să se pună la adăpost de orice bănuieli. Se văzuse ameninţat de pericol şi încerca să-l elimine. Aminteşte-ţi faptele. Drukker părăsise sala armelor înaintea morţii lui Robin si se aşezase pe scăriţa de flori. Mai tîrziu a zărit pe cineva care vorbea de Robin. S-a-ntors acasă şi atunci trupul lui Robin a fost transportat pe terenul de tir, iar doamna Drukker l-a văzut şi a strigat. In felul a-cesta, asasinul înţelegea că ea era un martor periculos. Si atunci s-a hotărît să se ducă în camera ei, la miezul nopţii, să-i lase piesa de şah ca semnătură si avertisment. Nu-si închipuia că biata femeie îl bănuia pe fiul ei.
143

•—• Dar de ce Drukker n-a spus cine era cu Robiri in sala armelor ?
- Ei IT.-O credea pe acea persoană capabilă au <•> •«•!>monpa rmrţnyio CM cred că ol însuşi a spus • mcru acelei persoane si s-a condamnat singur la moarte.
— Şi dacă ceea ce spui e adevărat, la ce ne poate fi de folos ?
- La episodul care ne era pregătit dinainte. Cînd un act secret este improvizat, rămîn întotdeauna detalii care scapă. Asasinul a ales ora la care toţi actorii erau în culise —• ca să spunem aşa. Dar vizita aceea nocturnă, ah, e cu totul altceva. Nu se putea prevedea totul, căci timpul presa... Drukker si Diliard erau singuri, acolo, la ora aceea. Or, Drukker este eliminat acum. Atunci ?
- Ţi-aş atrage atenţia, zise Markham. că nu am controlat alibiurile celorlalţi.
- Hai, bătrîne. nu e încă ora şase. Şi tocmai avem nevoie de Arnesson.
— Ce mai e ?
- Sugestia ta, răspunse - Vance, luîndu-l de braţ. Vom verifica alibiul lui Pardee."
După o jumătate de oră, stăteam jos, împreună cu Arnesson.
Vance îi întinse o foaie din carnet.
„Fiţi bun şi ui t aţi-vă puţin, domnule Arnesson. E o copie a partidei de şah Pardee-Rubinstein. Mi se pare ciudat ce s-a întîmplat la reluarea partidei."
Arnesson luă hîrtia si o studie cu ironia lui obişnuită.
„Ah ! este \Yaterloo-ul lui Pardee ?
144
— Ce-i asta, Markham ? interveni profesorul Dillard" speri să pui mîna pe criminal cu ajutorul unei partide de şah ?
- Domnul Vance crede că • ! anin^e la
un rezultat...
— Ce glumă bună !"
Profesorul îşi mai puse un pahar de porto şi, luîndu-şi o carte, se cufundă în lectură.
Arnesson părea absorbit de studiul lui.
„Aici e ceva special. Timpii nu concordă. Ia să vedem... După foaia asta, Albul, adică Pardee, jucase pînă la momentul amînării o oră si patruzeci de minute, iar Negrul, adică Rubinstein, o oră si cincizeci şi opt de minute. Bun, 30 de mutări. Foarte bine. Dar timpii, la sfîrsitul jocului, cînd Pardee a abandonat, dau rezultate diferite : Albul nu a jucat decît 45 de minute, iar Negrul o oră si 3F> de minute."
Vance aprobă.
„Jocul, zise el, după ora 11, a durat două ore si 19 minute si s-a terminat la ora l şi 19 minute dimineaţa. Şi mutările lui Rubinstein din tot acest timp au cerut 49 minute mai mult decît cele ale Iu; Pardee. înţelegeţi ce s-a întîmplat ?"
Arnesson îşi muşcă buzele şi privi hîrtia clipind din ochi.

„Nu-i clar. Dar ia staţi... Să stabilim poziţia la care se afla partida în momentul amînării si s-o jucăm. Vreţi ? Ne-aţi spune părerea .despre evoluţia jocului.
— Bună idee", răspunse Arnesson. Apoi goli cutia pe tabla de şah.
„Acum. să vedem... Oh !, lipseşte „Nebunul" negru. Unde să fie ?"
145
Ii aruncă lui Vance o privire piezişă.
„Nu contează."
Li aranja pieseit-, apoi se aşeza şi studie tabla de şah
„Poziţia lui Pardee nu mi se pare defavorabilă, zise Vance.
- Nici mie. E .puţin ciudată."
După cîteva clipe, Arnesson consultă din nou hîrtia.
„Să continuăm si vom vedea ce nu merge."
După vreo sase mutări :
„Ah ! combinaţia lui Rubinstein era puternică ! Deştept tip !
- E posibil, nu-i aşa, ca aplicarea-acestei combinaţii să explice diferenţa de timpi între Negru şi Alb ?
— Fără îndoială, si Rubinstein trebuie să fi fost în formă de n-a făcut diferenţa mai mare. Pentru a pregăti această combinaţie i-au trebuit 45 de minute.
- La ce oră credeţi că a folosit Rubinstein a-ceste 45 de minute ?
- Păi... jocul a început la ora 11 ; sase mutări înainte de începutul combinaţiei... Oh ! era sigur între 11,30 şi 12,30... Da, cam aşa. In total 36 de mutări. Apoi la a 44-a, Rubinstein a mutat pionul ca să dea „şah" la „Nebun" şi atunci Pardee a abandonat... Da, combinaţia a fost făcută între 11,30 şi 12,30."
Vance privi piesele de pe tabla de şah. Erau aeum în poziţia în care le lăsase Pardee.
„De curiozitate, zise el calm, am dus jocul, noaptea trecută, pînă la final. Vreţi să mergem pînâ la capăt ?"
146
Arnesson studie poziţia amănunţit timp de cî-teva ; ;"fnarse capul încet şi ridică ochii spre Vance. Avea un suris sardonic.
„Gata... Doamne ' <.-*e* •Mtuaţie ' Cinci mutări ale Negrului ca să cîştige. E o finală fără precedent. Nu-mi amintesc ceva asemănător. Ultima mutare ar fi „Nebunul" contra „Turei". Cu alte cuvinte, Pardee era învins de „Nebunul" Negru. Incredibil."
Profesorul Dillard puse .cartea alături. " „Ce e ? întrebă el, apropiindu-se. Pardee a fost învins de „Nebun" ?
Se uită la Vance plin de admiraţie :
„Domnule, aveaţi motive serioase să investigaţi partida asta de şah..."
Se uita la tablă cu o expresie plină de-tristeţe.
Markham era pradă celei mai mari uimiri.
„Ziceţi că e neobişnuit să faci sah-mat numai cu un „Nebun" ? ii întrebă el pe Arnesson.
- Nu s-a mai întîmplat... E o poziţie aproape unică. Si să i se intîmple tocmai lui Pardee, e de neînţeles !"
Izbucni într-un hohot de rîs batjocoritor.
„Asta mă face să mă gîndesc la Fatumul antic. TnChipuiţi-vă că „Nebunul" Negru a fost timp de 20 de ani oaia neagră a lui Pardee... „Nebunul" Negru este simbolul necazurilor lui. Şi acum, în momentul în care era să-l învingă pe marele Rubinstein, iată că vine „Nebunul" şi îl- aruncă iar' în întuneric."
Am plecat puţin după aceea.
„Nu mă mir, Vance, observă Markham, că Pardee s-a crispat ieri cînd i-am spus că „Nebunul" Negru îşi făcuse de cap la miezul nopţii. A crezut că-l insulţi.
147

1

— Poate..." **VâncG** Tiriv<" „Ciudat cum „Nebunul" ăsta a fost pentru el
- E greu să ţi-l închipui pe Pardee în rolul răzbunătorului", obiectă Markharn.
Şi după cîteva minute :
„Ce vreţi să spuneţi, • cînd vorbiţi despre diferenţa de timpi între jocurile lor ?
Intr-o partidă de. acest tip, .nici un jucător nu râmîne „la tablă" cît timp adversarul lui este ocupat să calculeze mutările."
Vance îşi aprinse tacticos o ţigară.
..Markham, calculele pe care le-a făcut Arnesson. arată faptul că Pardee putuse să dispună de trei sferturi de oră cam pe la miezul nopţii."

CAPITOLUL XXI

Crimele şi matematica

(Sîmbătă, 16 aprilie, ora 8,30)

„Nu văd cum ar putea să ne ajute descoperirea acestei fisuri în alibiul lui Pardee, zise Markham. Ba, dimpotrivă, nu face decît să complice lucrurile, deja încurcate.
— Aşa e, răspunse Vance. E o crimă de matematician."
în timpul investigaţiilor, nimeni nu pronunţase numele posibilului asasin. Totuşi, în sinea noastră, ştiam că vinovatul e printre cei cu care discutam.
„O crimă de matematician ? articula Markham,

- Criminalul nostru are bun simţ, susţinu
je in! mi cînt lîvKsîto Hp logică. Ca să înţelegem aceste crime, să luăm în. calcul mai toate speculaţiile tind să scoată la iveală insignifianţa planetei noastre şi a vieţilor noastre. Care este cîmpul de investigaţie al matematicianului ? Pe de o parte, măsurarea spaţiului infinit, în termeni de ani-lumină şi pe -de alta măsurarea electronului care este atît de infinit de mic, incit a fost obligat să inventeze unitatea lui Rutherford, o milionime de micron. Mai e de mirare, după toate acestea, că acei ce se ocupă cu studierea unor mărimi atît de prodigios disproporţionate ajung uneori să piardă noţiunea valorilor terestre ?"
Vance făcu un gest larg si vag..
„Nu sînt oare în toate acestea suficiente argumente pentru dezaxarea spiritului unui om ? Şi ce înseamnă pentru un asemenea spirit viaţa unui om sau existenţa însăşi ?
- Dar crimele sînt premeditate, deliberate ! obiectă Markham.
- l^a persoanele anormale, al căror timp este consacrat în întregime concentrării mintale intense, subconştientul este apt să producă manifestat[1] violente "
Vrance se opri şi trase de mai multe ori din ţigară. „Markham, aşa e, aceste asasinate fantastice, incredibile, au fost montate de un matematician ca ieşire dintr-o viaţă de speculaţii abstracte. Ele îi îndeplinesc toate exigenţele, sînt clare si precise, admirabil executate. Şi fără a pune la socoteală înalta lor precizie imaginativă, totul le recomandă ca fiind opera unei inteligenţe dezaxate.

- t)ar cum îţi explici umorul lor macabru ? întrebă Mark^=»^
— Umorul este o detentă, în aceste crime â la *\farnn Gi^rn •′* avem pe ;are re-acţionează prin acte frivole spre a-si echilibra fiinţa."
Markham reflectă îndelung. In fine, făcu o mişcare :
„înţeleg, zise, cum aceste crime ar putea fi puse pe seama unei persoane oarecare, pe care o cu-noaştem, dar rămin de explicat scrisorile către presă.
- Umorul trebuie să se răspîndească, argumentă Vance. Necesitatea de a te etala...
- Dar „Nebunul" ?
- Ah ! iată-ne într-un punct nevralgic. Cred că motivul existenţei acestei groaznice orgii de umor rezidă în această semnătură secretă."
Markham se întoarse încet.

„Şahistul şi astronomul sînt incluşi în teoria ta ? '
- Da, răspunse Vance. Jocul de şah a devenit o afacere de matematici abstracte... si astronomul, mai mult decît fizicianul speculativ, poate avea impresia foarte vie a insignifianţei planetei şi vieţilor noastre."
Ramaserăm mult timp 'pe gînduri. Intr-un tîr-ziu, Markham întrebă :
„De ce să fi luat Pardee, în seara aceea, piesa de şah a lui Arnesson, în loc s-o ia pe cea de la Club?
— Nu piesa era esenţială, cred. Şi-apoi, toate bănuielile din lume nu v-ar autoriza să întreprindeţi ceva împotriva lui. Chiar dacă am cunoaşte
150
asasinul, tot n-am putea... îţi spun, Markham, avem de-a face cu un creier extrem, de viclean. Singura noastră speranţa este să creăm o dovada...
- Mîine dimineaţă, declară Markham. îl vni trimite pe Heath să controleze alibiul lui Pardee. La prînz, vom avea la lucru 20 de oameni. Vor chestiona pe fiecare, vom merge din casă în casă. Dacă vom putea găsi pe cineva care l-a văzut în-tr-adevăr pe Pardee în vecinătatea casei Drukker spre miezul nopţii, vom avea atunci dovada...
- Aşa e, aprobă Vance. Va fi punctul de plecare. Da, daţi ordine lui Heath şi oamenilor lui să înceapă treaba."
Sergentul nu mai avu cum să verifice alibiul, înainte de ora 9, a doua zi dimineaţă, Markham sună la uşa lui Vance şi-l anunţă că Pardee se sinucisese.

CAPITOLUL XXII

Castelul de cărţi

(Duminică, 14 aprilie, ora 9)

Uluitoarea veste a morţii lui Pardee produse asupra lui Vance un efect extrem de curios. El îl privi o clipă pe Markham, de parcă nu-i venea să creadă. Apoi îl cuprinse o nelinişte febrilă.
„Pe legea mea ! strigă el. Asta-i nemaipomenit... Cine ţi-a spus ?
- Profesorul Dillard m-a sunat la telefon acum o jumătate de oră. S-a sinucis în sala armelor, acasă la profesor deci, noaptea trecută. Pyne
151
1-a găsit. L-am informat pe sergentul Heath, înainte de a veni aici..."
Vance nu răspunse, îşi bău cafeaua Uistrat, apoi se ridică si-si luă bastonul si pălăria.
„Smucii... murmura ei cobormu scările. Da, aşa o fi. Dar cum ai spus şi tu, sfîrşitul nu e prea îmbucurător..."
Merserăm la Biliard, unde ne primi Pyne. După noi apăru si Heath.
Profesorul Dillard ne conduse în sala armelor. Storurile erau trase, lampa electrică aprinsă şi ferestrele închise.
„Nu m-am atins de nimic", se grăbi profesorul.
Markham se apropie de masa de răchită din mijloc. Corpul lui Pardee era prăbuşit pe un scaun, cu faţa spre terenul de tir. Capul şi umerii aplecaţi pe masă, mîna dreaptă atîrnînd pe lîngă corp, degetele crispate ţineau încă în mînă pistolul automat. Pe tîmpla dreaptă se vedea o rană oribilă, de unde se prelinsese mult sînge.
Dar altceva ne atrase atenţia. Revistele şi ziarele care acopereau de obicei masa, fuseseră puse cu grijă alături şi pe locul rămas liber, chiar în faţa cadavrului, se ridica un minunat castel de cărţi. Construcţia ar fi .încîntat orice copil, îmi amintii atunci de vorbele lui Vance din ajun, despre distracţiile copilăreşti ale spiritelor ştiinţifice.
„Hie jacet John Pardee, murmură el plin de respect. Şi iată casa pe care Jack a făcut-o"... o casă din cărţi de joc..."
Se apropie ca sâ-l vadă mai detaliat, dar se lovi de masă si delicatul edificiu se surpă.
Markham se-ntoarse spre Heath :
152
„L-aţi informat pe medicul legist ?
— -S u, ui. (St
va vprii, dp va fi nevoie de el."
be duse -t>pre nai-uana, ua^i. , ~>înd
să intre soarele. Apoi se-ntoarse spre cadavru. In-genunchie Ungă el.

„S-ar zice că e pistolul de calibrul *38* care era în sertar, observă el.
- Fără îndoială", răspunse Vance.
Heath' se ridică şi ducîndu-se spre dulapul cu scule, inspecta sertarul.
„Chiar aşa. După vizita doctorului, o s-o-ntreb pe Miss Dillard dacă îl cunoaşte."
Chiar atunci, în halat, Arnesson năvăli precipitat.
„Pe toate vrăjitoarele ! strigă el, mi-a spus Pyne... (Se apropie de masă şi-] privi pe Pardee). Sinucis, nu ? De ce nu s-a dus la el acasă pentru asta ? E o treabă de sahist ! (Se uită la Markham). Sper că n-o să avem necazuri. Şi-aşa s-a vorbit destul de noi. Cînd îl luaţi de aici ? Nu vreau să-l vadă Belle:
- După ce-l examinează medicul, îi spuse Markham sec. Şi n-are rost s-o chemăm pe Miss Dillard.
— Perfect." .
Arnesson nu se mişca, încet, îşi reluă aerul obişnuit.
„Â propos, era pe masă un castel de cărţi, cînd am intrat...
- Ah ! Chiar mă întrebam ce-i cu ele.. Un castel de cărţi, nu ? Ce copilărie ! Ştiţi de ce ?
- Deloc. „Casa pe care Jack a făcut-o". ar putea explica multe lucruri,.,
- înţeleg. (Arnesson căscă ochii mari). Să te amuzi c- ' ',.,Q chiai pînă la sfîrşitul tău ! Ciudată idee."
Şi • ameră.
Profesorul se uitase la Arnesson cu ochi paterni. Se-ntoarse spre Markham.
„Lui Sigurd nu-i place să-şi arate emoţiile. Nu-i luaţi în serios purtările extravagante."
înainte ca Markham să fi putut răspunde, Pyne îl introduse pe detectivul Burke. Vance profită de această ocazie pentru a-l chestiona pe majordom.
„Cum aţi intrat, în sala armelor azi dimineaţă ?
- în Oficiu era aer închis, domnule, şi am deschis uşa din dosul scării, ca să se aerisească, domnule. Atunci am văzut storurile trase..."
-— De obicei nu sînt trase ?
— Nu, domnule, în camera asta nu !
- Dar ferestrele ?
- Le las întotdeauna întredeschise noaptea.
- Azi noapte au fost deschise ?
- Da, domnule.
-*r*- Foarte bine. Şi după ce ai deschis uşa, azi dimineaţă ?
— Mă duceam să sting lumina, tind l-am văzut pe bietul domn cu capul pe masă. L-am informat imediat pe profesor.
- Beedle ştie ceva ?
— I-am spus după ce aţi venit dumneavoastră.
— La ce oră aţi urcat, tu si Beedle, aseară ?
- La zece, domnule."
După plecarea lui Pyne. urcarăm cu profesorul in bibliotecă. Doar Burke rămase în sala armelor.
„îmi pare rău, dar nu prea am ce să vă spun, zise profesorul. Pardee a venit aseară, după cină, pretextmd că are ceva de vorbit cu Arnesson, dar,

în realitate, cred că voia s-o vadă pe Belle, însă ea s vreme Pnrdeţ[3] a rămas pînă după ora 11. Apoi a ieşit si nu l-am mai vă-
— Dar, zise Vance, dacă Pardee a venit s-o vadă pe nepoata dumneavoastră, cum vă explicaţi că şi-a prelungit vizita atît de tîrziu ?
- Nu-mi explic. (Bătrînul era perplex). Mi-a dat impresia că era cu mintea tulbure si bucuros să se afle în compania cuiva. Pînă la urmă i-am spus, un pic cam brutal, poate, că pare obosit. A-nţeles şi s-a grăbit să plece.
- Unde era domnul Arnesson, aseară ?
- Sigurd a rămas să stea de vorbă cu noi vreo oră, după ce-a plecat Belle, îşi petrecuse după-amiaza făcînd ordine în casa familiei Drukker.

- Cît era ceasul ?
— 10,30 aproximativ.
- Şi spuneţi, continuă Vance, că domnul Pardee vi s-a părut obosit ?
— Nu era chiar oboseală. (Profesorul îşi fuma pipa, destul de mohorît). Părea descurajat, aproape melancolic.
- Vi s-a părut că era înfricoşat ?
- Nu, absolut deloc, mai degrabă era cuprins de o tristeţe adîncă.
— La plecare l-aţi însoţit pe hol... adică aţi observat încotro a luat-o ?
- Nu. Mi-a spus bună-seara si am crezut că iese.
- V-âţi dus în cameră imediat după aceea ?
- După zece minute. Aveam de aranjat nişte hîrtii."
Vance reflecta. Markham reluă :
„Presupun că e inutil să vă întreb dacă auzit, noaptea trecută vr-pu cu o împuşcătură ?
aţi
n-aş fi auzit nimic. Sînt două rînduri de scări, holul de jos, un coridor si în plus uşi grele, fără să mai vorbesc de pereţii foarte groşi.
- Şi nimeni, interveni Vance, chiar" şi din stradă, n-ar fi putut auzi, ferestrele fiind închise cu grijă...."
Profesorul făcu un semn cu capul şi-l privi fix. „Exact. Vaci că aţi observat. Nu înţeleg de ce Parclee a închis ferestrele.
- Niciodată nu s-au găsit explicaţii satisfăcătoare pentru ciudăţeniile crimelor, făcu Vance, care adăugă după o scurtă linişte : despre ce aţi vorbit cu domnul Pardee ?
- Despre mai nimic. Eram oarecum absorbit de lectura unui articol al lui Lilliken din Physics Review şi am încercat să-l captivez si pe el. Dar, cum v-am spus, se gîndea aiurea şi şi-a petrecut cea mai mare parte a timpului în faţa tablei de şah.
— Ah ! Chiar aşa ? E foarte interesant."
Vance întoarse capul spre tabla cu pricina. Mai erau pe ea încă vreo cîteva piese. Se ridică si se apropie de măsuţă, apoi se întoarse şi se reaşeză.
„Foarte curios, spuse aprinzîndu-si o ţigară. Piesele sînt aşezate exact ca în momentul abandonării partidei cu Rubinstein."
Profesorul privi de asemenea tabla de şah şi păru surprins.
Cîteva clipe mai tîrziu, Burke ne anunţă sosirea doctorului. Lăsîndu-l singur pe profesor, co-borîrăm în sala armelor.

era in mina
lui. Po-
„Cînd se vdr termina toate astea ? făcu morma-' ind medicul. Asasinate, morţi subite, sinucideri ! Mai bine mi-as lua o slujbă la un abator.
O să se termine în curînd '" Vance.
•: Doctorul desprinse revolverul din mîinile încleştate ale cadavrului : . „Sergent, ăsta-i pentru muzeul vostru."
Heath puse revolverul în buzunar.
„Cînd s-a produs moartea, doctore ?
- Pe la miezul nopţii. Poate mai devreme, poate mai tîrziu... Alte întrebări ?"
Heath scrîsni din dinţi.
„Chiar credeţi că s-a sinucis ?"
Doremus îl privi lung. ; „Dar cum altcumva ? Ar ni a Gaura din tîmplă are dimensiunea glontelui. ziţia corpului e firească. Nu sînteţi sigur ?•'
Markham răspunse :
„Dimpotrivă, doctore. Noi hotărîsem deja că a tost o sinucidere.
- Deci asta e ! O sinucidere. Totuşi, să-l examinez încă o dată... Ajută-mă, sergent."
Cînd Heath se duse să-l ajute la ridicarea trupului lui Pardee si la aşezarea lui pe divan, noi

merserăm in salon, uncie apăru si Arnesson.
„Care e verdictul ? întrebă el, lăsîndu-se fotoliu. Sper că nu vă îndoiţi că
- Ce-i cu întrebarea asta, son ? întrebă Vance.
- E un fel de-a spune, atît de ciudate pe aici !
- Oh ! E adevărat ! (Vance încerca să fie convingător). Nu, doctorul nu are nici o îndoială în privinţa asta. Aţi avut impresia aseară că lui Pardee îi trecea prin cap să se sinucidă ?"
într-un omul s-a sinucis, domnule Arnes-
Se-ntîmplă lucruri

II

Arnesson feflectă.
„E greu de spus. în general nu era un om vesel... La urma urmelor, nu ştiu. Totuşi, din mo-ment ce spuneţi că nu exist" Iar
- Perfect. Şi acum cum situaţi povestea asta in ecuaţia dumneavoastră ?
- Ecuaţia mea s-a prăbuşit. Inutil să mă las furat de speculaţii nesfîrşite. Ceea ce nu pot să înţeleg e de ce a ales sala armelor.
- Aici era un revolver gata pregătit, observă Vance. Şi asta îmi aduce aminte de ceva. Sergentul Heath ar vrea ca Miss Dillard să identifice revolverul. E doar o formalitate.
- Simplu. Unde-i ?"
Heath i-l dădu şi Arnesson se oferi să-l arate lui Belle, dar Vance îl opri :
„întrebaţi-o pe Miss Dillard dacă de obicei erau cărţi de joc în sala armelor ?"
Arnesson reveni repede si confirmă că revolverul era chiar cel din dulap si că nu numai că erau cărţi de joc in sala armelor, dar şi că Par-dee cunoştea acest lucru.
Apoi veni doctorul Doremus care întări" că Pardee se sinucisese.
„Pe această bază îmi voi face raportul, continuă el. Nu văd alte perspective."
Markham făcu un gest de satisfacţie.
„Nu discutăm concluziile dumneavoastră, doctore, în fapt, sinuciderea concordă cu ceea ce ştim deja; şi ea închide perfect seria „Nebunului[1]".
Seara, la Club, Markham, Vance şi cu mine /eram în fumoar. Heath venise şi plecase. Fusese pregătit un comunicat pentru presă : relata circumstanţele sinuciderii lui Pardee si anunţa sfîr-situl afacerii cu „Nebunul". Vance aproape că nu

scosese o vorbă toată *ziua.* Ba chiar refuzase să 'e la raportul oficia] fteum ^P revanşa, exprimindu-şi neliniştile :
„F. si'
logic, clar nu mă pot mulţumi cu aşa ceva. Nu mi-l pot imagina pe „Nebun" încheindu-şi astfel ca-riera..."
Markham părea încurcat.
„Nu *am* argumente hotărîtoare ca să contrazic; oftă Vance, dar gîndul nu-mi .dă pace. Moartea lui Pardee e un lucru lipsit de imaginaţie, chiar dacă acoperă un evantai de întîmplări ciudate.
- De unde ştii că el riu-si epuizase fantezia şi jocurile, iar sinuciderea şi-o pregătise pentru final ? Nu. e neverosimil...
— E adevărat, dar, dacă sinuciderea s-ar putea explica, motivele crimelor rărnîn încă foarte c.on fuze.
- Pardee o iubea pe Belle Biliard, observă Markham, ştiind că Robin îi făcea curte. Mai mult, era foarte gelos pe Drukker.
- Dar Sprigg ?
- Despre el ne lipsesc, în adevăr, datele..." Vance dădu din cap.
„Nu putem clasifica crimele după motive. Toate îşi au raţiunea de a fi în aceeaşi sursă."

Markham devenea nerăbdător.
„Şi dacă sinuciderea lui Pardee n-ar avea nici o legătură cu crimele, am terminat-o si la propriu şi la figurat !
— Da, da ! Am terminat-o. Totuşi insist să cred că moartea lui Pardee se leagă incontestabil de celelalte crime... Aş vrea să ştiu de ce castelul acela de cărţi a căzut aşa de uşor cînd am atins masa....
— Ah...
— ...si de *ce* n-a căzut rînd ca
iui Pardee s-au prăbuşit pe masă după împuş-
— Asta n-are nici o importanţă, obiectă Mark-ham. Prima zguduitură doar le-o fi clintit... Stai ! Vrei să spui că a construit cineva castelul de cărţi după moartea lui Pardee ?
— Doar îmi las curiozitatea juvenilă să hălăduiască, înţelegi ?[u]

CAPITOLUL XXIII

O *descoperire uimitoare,*
(Luni, 25 aprilie, ora 8,30)

Trecură opt zile. Funerariile lui Drukker avuseseră loc în căsuţa din strada 7(5 şi asistară la ea numai familia Biliard şi Arnesson, plus cîteva persoane de la Universitate, care ţinuseră să-si dovedească admiraţia faţă de savant.
Vance si cu mine eram la casa mortuară în momentul ceremoniei, cînd veni o fetiţă care aduse un buchet de flori, culese de ea. şi-l rugă pe Arnesson să i le dea lui Drukker. Mă aşteptam de la el la un răspuns batjocoritor, dar am fost surprins să-l aud spunînd aproape pe un ton tandru :
„O să i le dau imediat, Madeleine. Şi doamna Drukker îţi va fi recunoscătoare'pentru că ţi-ai amintit de el."
Si întorcîndu-se spre noi :
„Era marea prietenă a lui Drukker. Ciudat om. Nu se ducea niciodată la teatru, detesta călătoriile,
160
singura lui distracţie fiind să-i distreze pe cei
Menţionez acest episod pentru ca, in ciuda in-
tcipal in
tul dovezilor pe care Ie căutam cu înfrigurare şi care avea să rezolve enigma crimelor „.Nebunului".
Moartea lui Pardee crease o situaţie aproape unică în analele crimei. Raportul lui *District Attorney* se hotărîse la vinovăţia probabilă a lui Pardee. într-adevăr, Markham era prea onest ca să afirme un fapt în privinţa căruia n-ar fi avut dovezi absolute si lăsă să se întrevadă, pentru calmarea opiniei publice, că afacerea era clasată.
Manhattan Chess Club a fost în mod sigur locul unde s-a vorbit cel mai puţin despre această afacere, iar membrii lui avură delicateţea să asiste aproape toţi la funerarîile lui Pardee.
Primul act al lui Markham, după decesul lui Pardee, a fost să-l pună pe Sperling în libertate şi să retragă gardienii care păzeau casa Dillard. Vance nu aproba această măsură, dar raportul doctorului fusese atît de concludent încît Markham nu avu încotro. Cu atît mai mult cu cît el era convins că' moartea lui Pardee pusese capăt, o dată pentru totdeauna necesităţilor de investigaţie. De aceea, probabil că se distra în faţa îndoielilor lui Vance.
Toată săptămina care urmă descoperirii corpului lui Pardee, Vance nu mai fu acelaşi om. îşi pierduse miraculosul echilibru.' înţelegeam că era în aşteptare de noi evenimente.
A doua zi după funeraliile lui Brukker,'Vance se duse la Arnesson *şl,* vineri seara, îl însoţi la *Fantomele* lui Ibsen.
în cursul serii, Arnesson îi împărtăşi planul său de a se căsători cu Belle, în iunie. El află că şi
161
doamna Drukker îi lăsase, prin testament, toată
Cit despre mine, dacă aş fi putut ghici ce avea ^.^ ^v. intim] A , cred ^_u mi ^t^.
fi cedat nervii ; căci afacerea „"Nebunul" nu se încheiase.
Luni, 25 aprilie trebuia să lu,ăm masa cu Mark-ham la Bankers Club si apoi să mergem la reprezentaţia cu *Maeştrii cîntăreţi.* Dar în seara aceea n-am asistat la triumful lui Walther. Am observat tulburarea lui Markham şi abia ne aşezasem în restaurantul de la Club că-mi şi spuse că primise, în cursul după amiezii, un telefon de la profesorul Biliard.

„Vrea să mă vadă chiar în scara asta, spuse el, şi cum eu ezitam să răspund, a insistat. Mi-a spus că Arnesson va lipsi toată seara şi n-am mai avea •aşa o ocazie decît atunci cînd, poate, va fi prea tîrziu. Dar n-a vrut să explice nimic şi mă aşteaptă la cină."
Vance ascultase cu cel mai viu interes.
„Sigur, Markham. Mă aşteptam la convocarea ăsta. Probabil că adevărul va ieşi la iveală.
— Care adevăr ?
Despre vinovăţia lui Parclee."
La ora 8,30 eram la poarta lui Dillard si Pyne ne concluse direct în bibliotecă.
Profesorul ne salută cu o rezervă calculată.
„Vă mulţumesc, domnule Markham, zise el fără să se, ridice. Luaţi loc şi serviţi o ţigară. Trebuie •să vă vorbesc... Nu ştiu cum să încep. Toată săp-tămîna m-am luptat cu ideile. Am profitat de absenţa lui Sigurd ca să vă rog să veniţi aici.
— La ce vă referiţi ? întrebă Markham.
162
— La nimic clar. Totul e vag, dar insistent. *Pe* Belle am trimis-o, pentru cîtva timp, la nişte prie-iiil s-au accentuat nişte îndoieli. As vrea să ştiu dacă poliţia este conviubd i_u u^cuaui ui acere teripjtu &-a încheiat. Dacă as fi sigur, asta m-ar ajuta si *scap* de îndoielile care mă hărţuiesc zi şi noapte.
— Şi dacă v-as spune că nu sînt convins ?" Neliniştea se citea în ochii profesorului. Scoase un suspin adînc.
„Ceea ce-i mai greu, spuse el, e să-ţi.ştii datoria. Poate am greşit, chemîndu-vă ?"
Deşi vorbele au fost obscure, Markham îi răspunse cu simpatie :
„înţeleg că succesiunea atît de apropiată a acestor tragedii a creat o atmosferă propice îndoielilor. Dar nu trebuie să vă faceţi probleme.
— Sper să aveţi dreptate, murmură profesorul. (Dar nu era liniştit). Inchipuiţi-vă, Markham... reluă el. (Dar nu continuă). Da, sper să aveţi dreptate...
- Spuneţi-mi, profesore Dillard, interveni Vance, dacă s-a întîmplat ceva, oricît de neînsemnat, care a dat naştere incertitudinilor dumneavoastră !
— Nu, nimic ! Am tatonat doar nişte posibilităţi. Logica pură e bună în principiu.
- „Aşa e", zise Vance.
Markham se ridică să plece, dar profesorul îl opri.
„Sigurd trebuie să se întoarcă, îi va face plăcere să vă vadă... Â propos, domnule Vance, Sigurd mi-a spus că aţi fost împreună la *Fantome,* săptă-mîna trecută. Vă place Ibsen ?
163
- Am citit mult Ibscn. Incontestabil e un geniu, dar nu are forma estetică sau profunzimea lui G c,
- N-o să vă înţelegeţi niciodată în privinţa asta '•t,».'* d.
Markham se scuză că nu poate să mai stea si, după cîteva minute, coboram pe West End Avenue.
„Te rog să observi, dragul meu, zise Vance, că modestul tău colaborator nu e singurul care are îndoieli asupra dorinţei lui Pardee de a muri. Şi trebuie să-ţi spun că nu l-ai convins deloc pe profesor.
- Ii înţeleg foarte bine starea de spirit, răspunse Markham. Prea multe crime au zdruncinat casa aia.
- Asta nu e o explicaţie. Bătrînului gentleman îi e teamă. Si ştie ceva ce nu vrea să ne spună.
- N-am chiar impresia asta.
- Oh ! Markham ! Dragul meu Markham ! Chiar n-ai ascultat mica lui poveste, întretăiată de ezitări ? Ai fi zis că voia să ne sugereze ideile lui fără să se compromită. De asta ţinea atît de mult să te vadă în lipsa lui Arnesson."
Deodată, Vance se opri din mers. Ochii i se mă--riseră.
„Vai ! dragul meu ! De asta mi-a vorbit despre Ibsen... Pe legea mea ! Ce idiot am fost! (Se uita la Markham scrîşnind din dinţi). Adevărul, în sfîr-sit ! Şi njci tu, nici eu, nici poliţia nu l-a descoperit, ci un dramaturg norvegian, mort de 20 de ani. în Ibsen e cheia misterului."
Markham crezu c-a-nnebunit. Dar .nici n-avu timp să spună ceva, că Vance chemase deja un taxi.

164
.„Cînd ajungem acasă, o să-ţi' arăt ce vreau să-ţi spun. E incredibil, dar adevărat. Şi ar fi trebui* să ghicesc de mult...
— D.'. \Tnrkli
te-a bătut soarele în cap.
- De la început am ştiut că sînt trei vinovaţi probabili. Fiecare dintre ei, era, psihologic, capabil să ucidă, cu condiţia ca declanşarea emoţiilor lui să-i fi distrus echilibrul moral. Deci nu trebuia să aşteptăm decît semnul care să dea consistenţă bănuielilor. Drukker era unul dintre ei, dar a fost ucis. Mai rămîneau doi si Pardee s-a sinucis, cel puţin după toate aparenţele.' Recunosc că această moarte putea naşte bănuiala că el e vinovatul. Dar eu tot am în cap o îndoială care mă chinuie. Moartea lui nu e o dovadă, şi castelul de cărţi m-a pus pe gînduri. Arn aşteptat deci şi am supravegheat a treia posibilitate. Acum ştiu că Pardee era nevinovat şi că nu s-a sinucis. El a fost ucis ca Robin, ca Sprigg, ca Drukker. Moartea lui e o altă glumă macabră. Şi cred că asasinul tocmai îşi rîde de noi.
- Dar cum de-ai ajuns la concluzii atît de fantastice ?
- Nu mai e vorba de raţionamente. Am în sfîrşit o explicaţie a acestor crime şi ştiu semnificaţia semnăturii „Nebunul". O să-ţi .arăt dovada imediat."
Cînd ajunserăm în apartamentul lui, ne conduse în bibliotecă.
„Am avut tot timpul dovada la degetul cel mic." A luat, de pe etajera unde erau plasate piesele de teatru, al II-lea volum al operelor lui Henrik Ibsen. Şi, după ce a găsit piesa intitulată *Pretenders, a* pus, deschisă, cartea pe masă.
165
„Iată rolurile piesei favorite a lui Arnesson", zise el.
Intrigat, Markham. luă volumul, în timp ce eu priveam pe^te umărul lui. Printre numeroasele luri, citii, „Nicholas Arnesson, Bishop of Oslo.[1]. Dar nu citirăm mai mult. Ochii îmi erau aţintiţi pe acest nume. Şi mi-am amintii.. Episcopul Arnesson era numele unuia dintre personajele cele mai hidoase din toată literatura. Era reprezentat ca un monstru cinic care prefăcea în bufonerii oribile tot ce era bun si' sănătos în existenta umană.

CAPITOLUL XXIV

Act final

(Marţi, 26 aprilie ora 9)

Cu această stupefiantă revelaţie, afacerea „Nebunul" intră în ultima şi cea mai teribilă fază. Heath fusese, informat amănunţit asupra descoperirii făcute de Vance. Ne hotărîrăm să ne adunăm în consiliul de război, chiar a doua zi, la biroul lui *District Attorney.*
Cînd ne-am despărţit în ajun, Markham era mai tulburat, şi mai nehotărît ca niciodată.
„Nu ştiu ce să fac, zicea el. N-aveam nici o dovadă împotriva acestui om. Dar poate vom găsi' posibilitatea de a acţiona. Nu sînt partizanul tor-

[1]. Bishop of oslo, Episcop de oslo. Bishop în engleză, desemnează si piesa de şah pe care aici o numeşte „Nebunul" **(n.a.).**

166
turii, totuşi recunosc că dacă aş avea dreptul să folosesc chingile si întrebarea..."
Va. ' """ după
ora 9. Swacker ne rugă să aşteptăm. Markham,
ici nu • ^ăm
bine că şi intră Heath, tot pus pe fapte mari.
' „Treaba voastră, domnule Vance, proclamă el, precis aveţi cheia situaţiei. Dar ce ne va aduce ea nou ? Nu prea văd. 'Noi nu putem aresta un om numai fiindcă numele l»i figurează într-o carte.
- Dar poate că vom putea, într-un fel sau, altul, să o facem cu forţa, răspunse Vance si, în orice caz ştim[i] la ce să ne aşteptăm."
Peste zece minute, Swacker ne introduse la Markham.
„lertaţi-mă că v-am făcut să aşteptaţi. Eram cu un oaspete neaşteptat. (Vocea suna încrîncenat). Alte neplăceri... şi ce-i mai curios e că a apărut un caz întîmplat în aceeaşi parohie" din Riverside Park, unde a fost ucis Drukker. Dar nu e de competenţa mea... (El adună cîteva hîrtiuţe). Acum, să

revenim la ale noastre.
— Da' ce s-a mai întîmplat în Riverside Park ?" întrebă Vance preocupat.
Markham, ezita să răspundă.
„Nimic care să ne intereseze. O răpire, după toate aparenţele. Ziarele de. dimineaţă oferă o mică informaţie, dacă asta vă interesează...
- Eu nu citesc ziarele."
Vance, deşi părea detaşat, avea o anumită intonaţie a glasului, care îmi atrase atenţia.
„Ce s-a întîmplat ?"
Markham părea nerăbdător.
„A dispărut un copil de pe terenul de recreaţie, ieri, după ce vorbise cu un străin. Tatăl lui a venit

să-mi ceară ajutorul. L-am trimis la biroul de persoa-soane dispărute... Ei, eşti mulţumit, ?
— Deloc, insista Vance, îmi trebuie detalii... Par-

aro
mine o
tea aceea capitală."
Markham îl privi printre pleoapele întredeschise.
„Iată cum stau lucrurile... O fetiţă de 5 ani, Madeleine Moffat, se juca într-un grup de copii de vir-sta ei, aseară, pe la 5,30 se urcase ^pe o movilă de lîngă zid şi cînd, puţin mai tîrziu, guvernanta a venit .să o caute, dispăruse. Alte două fetiţe au povestit că văzuseră un bărbat vorbind cu micuţa lor prietenă cu puţin înainte de dispariţia ei. Poliţia a fost alertată şi au început cercetările. Asta-i tot, pentru moment.
— Madeleine !"
Vance repetă numele de mai multe ori. „Spune, Markham, nu ştii dacă fetiţa îl cunoştea pe Druklitf ?,
— Ba dai Taică-su mi-a spus că era mereu invitată \t el...
—• Dar am văzut-o şi eu pe fetiţa asta !"
Şi Vance se ridică, îşi băgă mîinile în buzunare
şi-si aţinfi ochii în parchet.
„O copilă adorabilă, cu bucle de aur. I-a adus un
buchet de flori lui Drukker, în dimineaţa înmor-
mîntării... Şi acum a dispărut după ce a vorbit cu un
necunoscut !
- Da' ce te-a apucat ?" întrebă Markham surescitat.
Vance parcă nu auzea.
„De ce vi s-a adresat taică-su ?
- L-am cunoscut pe Moffat acum cîţiva ani... Pe vremea >aceea "avea legături cu administraţia oraşului. E disperat si se agaţă de orice speranţă. Crimele
168
recente ale „Nebunului" l-aii neliniştit cumplit.., Bar, sîntern " spre această dispariţie."
/ance îşi ridică privirea, fremătînd.
„Taci !...,Da, da, asta-i, murmură el. A venit momentul..."
Se repezi spre Markham şi-l apucă de mînă.
„Hai... şi repede ! E ultima noastră şansă !"
II luă pe sus, pe Markham, din fotoliu.
„De-o săptămînă.mă fem de aşa ceva."
Markham se desprinse din strînsoare.
„Vance, nu ies de aici pînă nu-mi explici...
- Continuă tragedia, e ultimul ei act. Acum, e rîndul „Micuţei Miss Muffet". Numele nu e chiar identic, dar n-are importanţă. E suficient pentru glumele „Nebunului". De altfel, va explica în ziare cum stau lucrurile. Precis că el a pus-o pe fetiţă să se eocoaţe pe movilă şi s-a aşezat lingă ea. Şi acum uite c-a dispărut, a speriat-o..."

Markham făcu cîţiva paşi fără să înţeleagă, iar Heath, dîndu-şi ochii peste cap, se îndreptă spre uşă. "Oare credeau ei în interpretarea lui ? Oricum, se lăsară în seama lui Vance. Ne grăbeam spre staţia de metrou, avîndu-l cu noi si pe detectivul Tracy.
„E-o treabă serioasă, îi explicase Vance, te poţi aştepta la orice."
Coborîrăm în staţia Franklin Street si după cî-teva minute ne îndreptam spre oraş în maşina lui *District Attorney.* Tot drumul, nimeni n-a deschis gura. Dar, în timp ce parcurgeam străzile din Central Park, Vance ne spuse :
„Poate greşesc, dar trebuie să riscăm. Dacă aşteptăm ziarele, va fi prea tîrziu. Se crede că noi nu ştim nimic si în asta constă şansa noastră...
169
— Ce speri să găseşti ?", întrebă'Markham cu o voce nesigura.
Vance dădu *dl*r
„i\u ştiu, dar va ii ceva diabolic." Maşina opri în faţa casei Biliard, iar Vance sări repede treptele. Uşa se deschise imediat ce sună. „Unde e domnul Arnesson ?, îl întrebă pe Pyne.
— La Universitate, domnule, răspunse bătrînul servitor, speriat. Dar va fi aici la ora prînzului.
- Atunci du-ne la profesorul Biliard !
— îmi pare rău, domnule, dar si profesorul e plecat.
— înseamnă că eşti singur ?
— Ba, domnule. Beedle e la, piaţă.
— Cu atît mai bine !"
Vance îl împinse pe servitor spre scările din fund •' „O să percheziţionăm casa ! Sergent, vii cu mine ?"
Cu ce ardoare se agita !
„Ba, răspunse sergentul, nu vă las singur !"
începurăm cu subsolul. Trecurăm totul în revistă. Pyne, speriat, ţinînd în mînă legătura de chei, ne deschise toate uşile. Sergentul cotrobăia zelos, fără să ştie prea bine ce anume,- iar Markham îl urma fără'prea multă convingere.
în sfîrsit, ajunşi la etajul patru, dădurăm de o uşă pentru care Pyne nu avea cheie.
„Unde dă uşa ast[a] ? întrebă Vance.
— într-o cămăruţă din pod, domnule."
Vance forţa uşa, printr-o izbitură, dar nu cedă. „Ţi-ai pierdut minţile ?, strigă Markham. încâlci legea...
170
— Legea ! Noi avem parte de un monstru care-si bate ' '-ege ! R' " ' r' ~ază uşa asta !"
făcu uşa ţăndări.
îl urmarăm pe Vance. Podul era întunecos. Ridicarăm storurile. Ne aflam într-o cămăruţă ticsită cu tot felul de lucruri. Acrul - - irespirabil. O pînză groasă de praf acoperea totul.
Vance era descumpănit. Se uită totuşi prin toate ungherele şi pînă la urmă' depista o valiză. O deschise şi scoase din ea o maşină de scris „Corona", în al cărei car se afla o hîrtie pe care scria : *Miss Muflct cea mititică S-a urcat pe o movilică...*
Din nu ştim ce motiv, dactilograful se oprise aici.
„Asta-i noua scrisoare pentru Presă !", exclamă Vance, scoţînd din valiză alte hîrtii şi plicuri legate cu şnur.
Sub maşina de scris descoperi şi caietul cu co-perţi roşii.
„Ia te uită ! Calculele lui Drukker despre teoria cuantelor !"
îşi continua, liniştit, cercetările. Se apropie de o masă cu toaletă, aşezată lîngă peretele opus ferestrei. Aşa cum, stătea aplecat, îl văzurăm deodată sărind brusc. Descoperise o mască de gaze asemănătoare celor folosite de chimişti.
„Feriţi-vă, prieteni !" strigă el, acoperindu-şi nasul si gura.
După toaletă era un mic dulap săpat în,zid. îl deschise şi-l închise repede la loc. Apoi făcu un gest însemna : nu mai e nimic, putem pleca.
171
Şi, **lăsîndu-l** pe Tracy să supravegheze podul, co-

hnrîrăt-n î" c
„Poa'e că ai dreptate, mărturisi Markham. To-
tt. iJu^u u-alll
fi găsit maşina de scris ?
— Nu te teme, zise Vance, care privea pe fereastră spre terenul de tir. Nu căutam, nici maşina, nici caietul... Lucrurile au luat o întorsătură urîtă... Logica mea' ri-a dat rezultate.. Am. ajuns prea tîrziu, şopti el.
- N-am pretenţia că ştiu ce tot îndrugi, remarcă Markham, dar, în sfîrşit, mi-ai dat o dovadă, cit de cît. Acum o să,-!, pot aresta pe Arnesson...
— Da, da, desigur, dar eu nu mă gîndeam nici la Arnesson, nici la vinovat, nici la triumful lui *District Attorney,* eu speram..."
Se opri.
„Markham ! N-am ajuns prea tîrziu ! Nu mă gîn-disem; prea bine..."
începu să alerge pe coridor :
„Acasă la Drukker trebuie să căutăm ! Repede !"
îl urmarăm. Trecurăm ca vintul pe poarta de fier a casei Drukker. Din fericire, nimic nu era încuiat si n-am fost mirat să constat că uşa de la bucătărie era deschisă.
„Stai, strigă Vance, oprindu-se în holul mic. E inutil să răscolim prin toată casa. Locul cel mai verosimil e undeva prin centrul locuinţei, eventual într-un cabinet, de unde nu se aude nimic..."
Urcă în grabă scările. Ajunserăm la etajul trei. La una din uşi, cheia era în broască. Vance apăsă pe clanţă si o deschise, înăuntru era întuneric.
„Repede, sergent, lanterna !"

••
Cînd se aprinse lumina. Markham scoase un strigat de uimire, iar Heath Uuiera instnK.ux. ui lata
"nrî Ini Ţ-Tumntv
Dumpty in dimineaţa mmormmtarn.
Vance se aplecă si-i ascultă bătăile inimii. Apoi o luă în braţe cu duioşie.
„Biată Miss Muffet !" şopti el.
Se opri în holul de la parter.
„Deschide uşa, sergent !"
Heath ascultă si Vance cobori în stradă.
„Mergeţi toţi la Dill-ard şi asteptaţi-mă !" zise el.
Şi, strîngînd copilul în braţe, traversă Strada 76 şi se opri. în faţa unei case unde văzu o plăcuţă cu numele unui doctor.

CAPITOLUL XXV

Căderea cortinei

(Marţi, 26 aprilie, ora 11)

Nici douăzeci de minute nu trecură si Vance ne ajunse din urmă. Eram în salonul domnului Biliard.
„O să-şi revină, ne anunţă el aşezîndu-se şi aprin-zîndu-şi o ţigară. Leşinase de spaimă şi era sufocată. Avea încheieturile mîinilor pline de vînătăi, probabil rezultatul rezistenţei în faţa brutei care-o aruncase în camera aceea, unde o încuiase. N-a ucis-o, într-adevăr, aşa e cîntecul, doar a terorizat-o. Dar lipsa aerului ar fi terminat-o."
Markham îl privea admirativ.
„îmi Pare rău c-am încercat să te opresc, spuse el simplu. Ai făcut bine că ai folosit forţa ; si dumneata, sergent."
Heath era încurcai.

„Da ! e grozav, domnule."
Mari
„Te aşteptai să găseşti copilul în viaţă V
vreunui narcotic. Uciderea nu era în planul farselor „Nebunului"."
Markham se uită la ceas, apoi se ridică, 'ho târî t :
„E inutil să aşteptăm venirea lui Arnesson. Cu cit îl arestăm mai repede, cu atît mai bine."

Dar Vance îl opri să-i ordone lui Heath arestarea lui Arnesson.
„Nu te grăbi, Markham ; n-ai dovezi. Situaţia încă e delicată. Să fim precauţi, dacă nu vrem să ratăm totul.
- Recunosc că descoperirea maşinii de scris şi a caietului roşu nu e concludentă, răspunse Markham, dar identificarea copilului...
- Vai ! dragul meu ! Ce importanţă ar da un tribunal dispoziţiei unei fetiţe' de 5 ani, fără o dovadă serioasă ? Cu ce l-ar implica asta pe Arnesson ? Ar fi condamnat la cîţiva ani de detenţie, pentru răpire. Asta n-ar pune capăt ororilor... Nu te grăbi."
Markham se aşează, dezumflat, înţelegea.
Vance începu să se plimbe prin cameră.
„El nu ştie faptul că am descoperit fetiţa... Profesorul Dillard ar putea să ne ajute..."
Se opri.
„Da ! E singura noastră cale. Trebuie să-l chestionăm pe Arnesson în prezenţa profesorului şi vom obţine ceva... Dillard va face tot posibilul să ne aju*e...
— Crezi că ştie mai multe ?
—Sînt sigur. Cînd va afla de episodul „Micuţei Miss Muffet", *e* imposibil să nu-l sensibilizeze.

— E riscant, zise **Markham,** pesimist. Putem totuşi să încercăm, în orice caz, îl voi aresta pe Arne-ssun înainte ue a pieca ue aici."
PO«IP numai rî1ev;i clipe sosi profesorul Biliard. Me privi, vrmu sa ne citească pe iată cauza prezenţei noastre.
„Probabil v-aţi mai gîndit la ce mi-aţi spus aseară ? întrebă, el.
—• Nu numai la asta, zise Markham, dar domnul Vance *a* aflat ceea ce ne preocupa, întorcîndu-se acasă, mi-a arătat piesa *Pretenders.* - Aha !"
Exclamaţia exprima uşurarea.
„M-arn, gîndit mult la piesa asta..."
Ridică Ochii neliniştiţi.
„Şi ce-aţi aflat ?«
Vance răspunse :
„Domnule profesor, sîntem în posesia adevărului. Acum îl aşteptăm pe domnul Arnesson... Dar cred că ar fi bine să vorbim mai întîi cu dumneavoastră."
Bătrînul era nehotărît. Intrînd în bibliotecă, se opri lîngă bufet şi-şi turnă un pahar de porto. Apoi, întorcîndu-se brusc spre Markham :
„Iertaţi-mă., Sînt puţin tulburat. Povestiţi-mi, domnule Vance, fără menajamente."
Vance îşi aprinse o ţigară.
„Permiteţi-mi mai întîi să vă pun o întrebare : „Unde era domnul Arnesson aseară intre *5* şi 6 du-pă-masă ?k'
—Nu ştiu. (Ezita să răspundă). Şi-a luat ceaiul în bibliotecă, dar a ieşit pe la 4,30 si nu l-am mai văzut decît la cină."
Vrance îl privi cu simpatie, apoi continuă :
„Am găsit maşina de scris pe care o folosea „Nebunul"; intr-o valiza veche ascunsă în pod."
pai LI .3Lu pr*iiiz*>. „Aţi outut s-n identificaţi '7
- Fără li^oicUd. it'ii, o leliţa pe nume Marieia-ine Moffat a dispărut, în maşină era o foaie de hîrtie cu înscrisul începutului textului cu „Micuţa Miss Muffet".
— Oribilă atrocitate ! De n-aş fi aşteptat atît să vă avertizez !
- Nu-i nimic, se. grăbi să răspundă Vance. Am găsit copilul şi acum e în afară de orice pericol.
- Uf ! Ce-aţi mai găsit ?
- Caietul lui Drukker, cuprinzînd cercetările lui despre cuante, furat din cameră, în seara morţii.
- Sînteţi sigur ? Poate că. dacă n-aş fi sugerat nimic aseară, dacă n-aş fi aruncat sămînţa bănuielii...
- Desigur, răspunse Vance. Dar la drePt vorbind, n-avem nici o dovadă si domnul Markham se întreabă dacă avem dreptul s-o facem. Tot ce putem spera, după identificarea fetiţei, este o condamnare pentru răpire.
- Aha ! Da, copilul va recunoaşte..."
Bătrînul avea o atitudine plină de compasiune.
„Dacă domnul Arnesson ar fi convins că acţiunea noastră împotriva lui nu-i lasă nici o speranţă, ar putea să aleagă sinuciderea ca singurul mijloc de a scăpa. Ar fi poate unica soluţie bună pentru toată lumea."
Markham protestă, dar Vance continuă :
„Sinuciderea nu e condamnabilă în sine. Biblia şi istoria antică ne oferă nenumărate exemple ; Sam-son, Câtor., Hanibal, Lucreţiu, Cleopatra, Seneca...
— Ah ! Da, legea, în China, condamnatul la moarte Poate alege între sinucidere şi execuţie. Legea e

făcută pentru protecţia societăţii. Şi cînd sinuciderea
[t:]e... — Adevărat, aprobă bătrinul profesor. Suprema
In timp ce vorbea, intră[1] Arnesson.
„Admirabil... încă o conferinţă !"
Ne privi cu un aer caraghios şi se aşează lîngă profesor.
„Credeam că totu[s-a terminat. Sinuciderea lui Pardee n-a pus punctul final ?
- Am găsit-o pe „Micuţa Miss Muffet", domnule Arnesson", zise Vance înnegurat.
Amuzat, Arnesson îl privi.
„E vreo şaradă ? Ce trebuie să răspund ?
- Am găsit-o acasă la Drukker, continuă Vance, închisă în cabinet !
- Sînteţi foarte abili,- voi, ăştia, de la. poliţie ! Ah ! S-o găsiţi aşa de repede pe „Miss Muffet" !
Remarcabil ! Şi-acum ce-o să faceţi ?
- Am găsit si maşina de scris şi caietul roşu la lui Drukker."
Arnesson stătea în espectativă. „Chiar ? Unde erau ?
- Sus," în pod.
- Aha... Totuşi, zise Arnesson în glumă, nu cred să aveţi dovezi împotriva cuiva...
- Poate c-;im putea demonstra de ce asasinul şi-a luat numele de „Nebun" !
- Ah ! Mai degrabă asta... Şi eu m-am gîndit ! Şi mai este o serie de dovezi de care n-am vorbit încă.
„Micuţa Miss Muffet" va putea să identifice persoana care a dus-o la Drukker...
- Exact. Din fericire fetiţa şi-a revenit complet ; am găsit-o cu 24 de ore mai devreme decît a sperat „Nebunul"..."
177
Arnesson tăcea, îşi contempla mîinile, crispate nervos.
„Şi dacă -totuşi vă înşelaţi ?, zise el în sfirşit.
— Vă mărturisesc, domnule Arnesso-apăsat Vance, că ştim cine e vinovatul.
- Vai, da' chiar mă-ngroziţi ! Dacă, din întîm-plare, aş fi eu „Nebunul", m-aş da bătut... Totuşi, e sigur că „Nebunul" a pus piesa de şah la uşa doamnei Drukker la miezul nopţii, ori eu în seara aceea m-am întors cu Belle abia la. 12,30...
— Cel puţin aşa aţi declarat. Mi-amintesc că v-aţi uitat la ceas. Spuneţi-mi, cît era ceasul ?
- Era exact... 12,30 !
- Sînteţi un bun chimist, domnule Arnesson, nu ? ,
- Dintre cei mai buni. Am toate diplomele în chimie. Şi ce-i cu asta ? '
- Răscolind Prin pod, azi dimineaţă, am găsit în zid un dulăpior în. care era hidrocianură distilată. Era şi o mască şi tot ce trebuie pentru astfel de operaţii. Mai rnwlt, am simţit un miros puternic de migdale amare.
- O adevărată comoară, laboratorul unui doctor Faust modern... La ce e.bună cianura asta ?
- Simplă precauţie, în caz de alertă, „Nebunul" dispărea. Totul era pregătit pentru marea călătorie !"
Arnesson dădu din cap.
„Excelentă idee a avut..."
Profesorul se întoarse cu privirea plină de tristeţe spre omul căruia atîţia ani îi ţinuse loc de tată :
„Mulţi oameni, Sigurd, şi-au justificat sinuciderea..."
Arnesson îi tăie vorba cu un rîs cinic.
178
„Ei hai ! Sinuciderea n-are nevoie de **justificare...** Cel ce se omoară, îndeplineşte un act stimabil ; aproa-
ă merită să trăiască fiindcă a făcut-o."
Această discuţie îl neliniştea pe Markham, iar Heath se foia pe scaun. Nu vedeam cum ar fi făcut Vance vreun progres, în cfuda eforturilor sale. Dar nu părea nerăbdător, ba chiar mulţumit.
Sfîrşitul veni totuşi rePede. Urmă un răstimp, după spusa profesorului, apoi Arnesson vorbi :
„Spuneţi că ştiţi cine e „Nebunul", domnule Vance ?... Dacă e aşa, la ce bun toată vorbăria ?
- Dar nu ne grăbeşte nimeni, iar acest porto e excelent !
- Porto ? Ah ! Da."
Vance scoase brusc un strigăt de surpriză. Se ridicase pe jumătate de pe scaun şi se aplecase, cu mîinile sprijinite de marginea mesei, eu ochii aţintiţi spre poliţa căminului.

„Pe legea mea ! încă nu l-am văzut ! Extraordinar !"
Gestul era aşa de neaşteptat, încît toţi ne-am întors privirea spre el.
„O gravură de Cellini ! strigă el. *Nimfa de la Fontainebleau !* Berenson îmi spusese că a fost distrusă în secolul al XVII-lea. Am văzut originalul la Luvru..."
Markham roşi de furie. Părea, într-adevăr incredibil ca Vance să se fi lăsat distras de un obiect de artă în momente atît de tragice şi decisive.
Profesorul nu era mai puţin indignat.
„Aţi ales un moment ciudat, domnule, ca să vă lăsaţi cuprins de entuziasm pentru o operă de artă".
Vance păru încurcat. Se aşeză si, evitîndu-ne privirile, începu să se joace cu monoclul.
„Aveţi dreptate, domnule, scuzele mele..."
179
Şi, ca şi cum, ar fi vrut să-şi ascundă zăpăceala.
i c jenaţi
si intr-o mişcare de imitaţie, ridicarăm toţi paharele . .^ privi rapid ^^. uici^a, be uuse spre fereastră unde se postă întocîndu-ne spatele. Eram atî-t de surprins, încît mit uitai la el, foarte intrigat. Şi aproape instantaneu, simţii cum masa era violent aruncată spre mine, în timp ce paharele se răsturnau si se spărgeau.
Dintr-un salt, am fost în picioare şi abia arn avut timp să văd un corp prăbuşind u-se pe scaunul din faţa mea. O linişte apăsătoare, plină de groază, urmă vacarmului. Eram împietriţi.
„Doamne !"
Această exclamaţie a lui Arnesson rupse vraja.
Markham se repezi şi se aplecă asupra corpului profesorului Biliard.
„Chemaţi un doctor, domnule Arnesson !"
Vance se întoarse încet şi veni să se aşeze cu un aer obosit.
„Nu e nimic de făcut, zise el oftînd. Şi-a pregătit o moarte.promptă şi fără dureri : efectul cianurii este instantaneu. Domnilor, afacerea „Nebunul" s-a încheiat !"
Markham îl privea fără să priceapă.
„Oh ! am presimţit adevărul morţii lui Pardee, răspunse Vance. Dar abia aseară s-a făcut lumină, cînd profesorul a aruncat vina asupra lui Arnesson. - Cum ? zise acesta abandonînd telefonul. - Da, accentua Vance. Dumneavoastră trebuia să fiţi sacrificat. Aţi fost ales" de la început drept victimă. Aseară a insinuat că dumneavoastră sînteţi vinovatul."
Arnesson nu păru atît de surprins, cum am fi crezut.
180
„Ştiam că mă ura. Era foarte gelos pe legătura ^u Belie. De iuni de zile mi-am dat seama. Am făcut toată munca pentru **lucrarea** lui cea nouă şi **mă** ura pentru onorurile mele academice. Bănuiam că e în spatele acestor înscenări, dar nu-mi închipuiam că vrea să mă trimită pe scaunul electric."
Vance se ridică şi întinse mîna lui Arnesson.
„Nu riscaţi nimic. Şi vă prezint scuzele mele pentru felul cum v-am tratat puţin mai înainte. Era o simplă manevră tactică, înţelegeţi ?"
Arnesson risc înăbuşit.
„Nu vă scuzaţi. Ştiam că nu pe mine mă vizaţi. Cin d aţi început să mă bombardaţi cu întrebări, am înţeles de ce. Dar nu ştiam, unde voiaţi să ajungeţi. Mă străduiam din răsputeri să ţin pasul. Sper că nu v-am încurcat prea mult !"

CAPITOLUL XXVI

Heath voia să ştie
(Marţi, 26 aprilie, ora 4 d.m.)
O oră mai tîrziu, cînd părăsirăm casa Biliard, credeam că afacerea „Nebunul" era în întregime clasată. Pentru Public, într-adevăr, era. Dar ne aştepta o altă revelaţie, care avea să ne procure o surpriză senzaţională.
Heath veni să ne-ntîlnească în biroul lui *District Attorney,* unde mai aveam cîteva chestiuni delicate de pus la punct. Vance fu rugat să facă rezumatul întregii probleme.
181
„Arnesson şi-a spus deja părerea despre aceste crime de rrv[1]

aţia lui în lumea ştiinţifică era în declin, îşi pierduse din forţă şi acuitate, iar Iu. .ui nu Se **puteau**
lipsi de colaborarea lui Arnesson. De aici cauza urii faţă de fiul adoptiv, la care se adăuga un fel de ciudată gelozie...
— înţeleg foarte bine aceste motive, dar ele nu explică prea clar crimele, spuse Markham.
- Natura avea nevoie de o ieşire, de o defulare. Aceste crime aveau o ştiinţă a detaliului, o coerenţă, încît de la, început am pus totul pe seama unui matematician. Dificultatea de a numi criminalul venea din faptul că în toată această poveste au fost antrenaţi matematicieni. Singurul pe care-l ştiam nevinovat era Arnesson, care si-a păstrat tot timpul, prin spiritul lui ludic, echilibrul...
- Toate par rezonabile, zise Markham, dar de unde s-o fi inspirat Dillard ?
- Motivul luat din *Mama Gîscă* i-a fost probab.il sugerat de Arnesson, pe care l-a auzit zicînd în glumă lui Rqbin să n-aibă încredere în săgeata lui Sperling. A aşteptat 'momentul şi ocazia s-a ivit. Robin era singur în sala armelor, el l-a lovit în cap pe la spate, i-a străpuns inima cu o săgeată si l-a transportat pe terenul de tir. Apoi, după ce a spălat pata de.sînge, a distrus cîrpa, a pus la poştă o scrisoare şi asta în cutia lui de scrisori, a urcat în bibliotecă si şi-a telefonat. Pyne nu văzuse nimic. Crima reuşise.
- în orice caz, remarcă Heath, aţi ghicit că Robin n-a fost ucis cu o săgeată.
182
— Da, examinînd starea săgeţii, arn concluzionat că Robin fusese ucis în sala armelor. Nu ştiam atunci că profesorul e vinovat.
- Ce armă a folosit ? întrebă Markham.
- Probabil bastonul. Ai observat, desigur, măciulia enormă, de aur, care e o armă redutabilă ; şi cred că exagera violenţa crizelor lui de gută, ca să ne atragă simpatia şi să se îndepărteze de bănuieli.
- Şi cum explicaţi asasinarea lui Sprigg ?
- Tot poveştile din *Mama Gîscă* i-au dat ideea. In ziua pe care a ales-o, s-a sculat, la apelul lui Pyne, la 7,30 si s-a dus în Park.
- Dar formula Riemann-Christoffel ?
—- O ştia de la Arnesson, care vorbise cu Sprigg despre ea şi a iasezat-0 sub corp ca să îndrepte atenţia spre • Arnesson... lată-ne ajunşi şi la vizita nocturnă la Drukker. Era cerută de strigătele doamnei Drukker. Profesorul bănuia că doamna îl văzuse transportînd corpul lui Robin si voia s-o facă să tacă, •speriind-o. Folosirea piesei de şah i-a fost fără îndoială sugerată de partida jucată de Pardee în prezenţa lui DrUkker. Ne-a spus si nouă că Arnesson era prezent, tocmai pentru cazul în care piesa de şah ar fi căzut în mîinile noastre.
- Credeţi că a vrut să ne facă să-l bănuim pe Pardee ?
- Oh ! nu. A fost într-ade'văr surprins cînd discuţia despre meciul Pardee-Rubinstein i-a relevat faptul că „Nebunul" fusese punctul vulnerabil în jocul lui Pardee..."
Vance îşi scutură scrumul ţigării. „Doamna Drukker însăşi a fost cauza asasinării fiului ei. Ea si-a exprimat teama faţă de Belle, Dil-
183
lard. Deci, după cina, s-a dus în pod să-şi scrie scrisoarea * .ai o plimbare şi cind l-a văzut pe Purdee, trecind pe aleea **era** .^iugur. Le aceea,
după plecarea lui Pardee, l-a lovit pe Drukker si l-a aruncat de sus, de pe zid. La întoarcere, a intrat la Drukker si i-a furat caietul roşu.
- Ce nu pot eu sâ-nţeleg, întrerupse Heath, este motivul pentru care bătrînul l-a ucis pe Pardee. Asta putea să lase bănuiala că Pardee fiind vinovat şi te-mîndu-se să nu fie descoperit, s-ar fi sinucis.
- Aecastă sinucidere, sergent, este gluma cea mai' fantastică a profesorului. A fost un intermezzo, în timpul căruia conspiraţia pentru distrugerea lui Arnesson s-a putut dezvolta cu mult mai multă uşurinţă. Această moarte deturna pentru moment bănuielile noastre, astfel că noi am lăsat pe agenţii însărcinaţi cu paza locului să plece. Profesorul l-a însoţit pe Pardee în sala armelor şi, după ce a coborît storurile, i-a arătat o revistă. Şi, în timp ce citea, i-a pus ţeava revolverului la tîmplă şi l-a ucis. Şi admiraţi umorul ăsta diabolic, care-l făcuse să construiască acel castel de cărţi de joc!... Iar cît priveşte această grotescă regizare, ea nu reprezenta decît faţada. Episodul „Micuţei Muffet" trebuia să fie deznodămîntul bine făcut, care să a-runce bănuielile asupra lui Arnesson! El

văzuse fetiţa care aduse flori pentru Drukker. *Mama Giscă* s-a constituit din nou în sursă de inspiraţie. Precis *l-ă* spus fetei că o cheamă Humpty Dumpty si copila l-a urmat. Combinaţia ar fi reuşit dacă micuţa ar fi„fost găsită moartă.
184
— A crezut că o să răscolim în camera din pod?
— O. da. dar nu înainte de mîine Voia să facă să dispară tot,
\',
de vinovăţia lui Biliard aseară, cînd ţi-ai amintit de rolul lui Bishop Arnesson.
- Da. Atunci am înţeles că profesorul încerca să ne convingă de vina lui Arnesson.
- Atunci de ce n-ai spus?
- Dragul meu Markham, ce puteam să fac mai mult decît atît? Mai întîi că nu m-ai fi crezut. Apoi era esenţial ca profesorul să fie convins că îl bănuiam pe Arnesson."
Observasem că de o jumătate de oră sergentul ardea de nerăbdare să-l întrebe ceva pe Vance. Dar nu se hotăra. In sfîrşit, s-a decis şi a pus această întrebare cutremurătoare:
„Domunule Vance, aş vrea să ştiu de ce, atunci cînd ne-aţi arătat gravura, aţi schimbat paharul profesorului cu acela al lui Arnesson?
- Ar fi trebuit să-mi închipui că nu-ţi scapă nimic, sergent... Planul meu era să arăt profesorului că împărtăşeam părerea lui despre vinovăţia lui Arnesson. L-am lăsat să înţeleagă că n-am dovezi... Ştiind că avea. la el cianură, am adus vorba despre sinucidere. A căzut în capcană si a încercat să-l otrăvească pe Arnesson, să ne facă să credem că s-a sinucis. Cind i-a dat paharul cu vin a luat din-tr-un flacon cîteva picături de cianură si le-a strecurat în el. II văzusem şi as fi putut să-l arestez pe loc. Asta, adăugaţi la identificarea de către fetiţă, i-ar fi adus condamnarea, dar, în ultima clipă, cînd a umplut din nou paharele, am luat o hotă-rîre simplă... /
185
— Ne-aţi atras atenţia şi aţi schimbat paharele!
- Te-ai substituit legii !
- Ar , eram obligat... N-am bimut nici un scrupul ajutînd un monstru ca Dillard <;;> tr
.
— Dar ăsta-i asasinat! strigă Markham, scandalizat.
— Oh, fără îndoială, răspunse Vance rîzînd. Da, fireşte... O să mă arestezi?"
„Sinuciderea" profesorului Dillard puse capăt faimoasei afaceri „Nebunul" şi reabilita în acelaşi timp memoria lui Pardee. In anul următor, Arne-sson si Belle Dillard şi-au celebrat uniunea în intimitate şi au plecat în Norvegia, unde ş-au stabilit. Arnesson a obţinut catedră la Universitatea din Oslo si, doi ani mai tîrziu, a fost răsplătit cu premiul Nobel pentru lucrările lui despre fizica particulară. O casă magnifică se ridică azi pe locul casei Dillard; si, pe faţada ei, au fost puse două medalioane de ceramică, amintind de ţintele de tir cu arcul. M-am întrebat de multe ori dacă arhitectul alesese în mod deliberat acest motiv decorativ.

NiCOLAE MAHOLESCO

Cărţile au suflet

Sub tipar • Sub tipar
CĂRŢILE AU SUFLET de Nicolae Manolescu reuneşte o serie de eseuri scrise înainte şi după 22 decembrie 1989, într-o carte inteligentă, accesibilă şi de o înaltă ţinută artistică. Autorul, cunoscut mai ales prin sintezele despre evoluţia romanului românesc, prin *Istoria literaturii* şi prin foiletonul critic susţinut vreme de 30 de ani în *Contemporanul* şi România *literară,* afirmat în ultimul timp în arena politică, se dezvăluie în ipostaza de cititor îndrăgostit de bibliotecă, împătimit al cărţii, dar si în aceea de delicat şi discret memorialist. Paginile de eseu, sînt dublate de un jurnal al vieţii autorului, a cărui caldă umanitate se relevă printre rîndurile de auster rafinament. Intîlnirea cu acest Nicolae Manolescu e o surpriză pe care Editura *Canava* o pune la dispoziţia cititorilor.
Sub tipar • Sub tipar
187

NICOLAE BREBAN

Animale **bolnave**

Sub tipar • Sub tipar

Nicolae Breban, cel mai important romancier român *în* viaţă, a cedat toate drepturile de editare a romanelor apărute pînă acum, într-o serie de *Opere,* Editurii „CANOVA". Seria nu debutează cu romanul de clebut, FRANCISCA, ci. Ia cererea autorului, cu romanul ANIMALE BOLNAVE, care a avut la vremea apariţiei, tirajul cel mai mic şi care nu a" fost niciodată reeditat.

Coborît din psihologia abisală dostoievskiană. Nicolae Breban îşi poate afla abia acum publicul pe care îl merită, ANIMALE BOLNAVE fiind romanul unei crime bizare, cu motivaţii în subconştientul personajului, la rîndul lui victimă a sfîşierii între complexul sexual şi ridicarea, prin căinţă, la credinţă.

Ca şi în celelalte romane ale lui Nicolae Breban, şi aici presiunea politică se simte subteran, ea intitulează conştiinţele, nivelează personalităţile, însîngerează si frustrează, Opera lui Nicolae Breban figurează acum în programa şcolară obligatorie.»

Sub tipar • Sub tipar

188

ROBERT MUSSL

I Rătăcirile eevuiui Iorless

roman

Sub tipar $ Sub tipar

Robert Muşii este unul dintre cei mai importanţi prozatori ai secolului XX. Rătăcirile elevului Torless, o carte de mare succes în epocă, apare abia astăzi în limba română. Comparabilă cu cele mai bune opere în proză care abordează tema adolescenţei, romanul lui Muşii interesează role mai largi pături de cititori : pe cei în cauză în primul rînd, adică pe toţi tinerii, dar şi pe cei care se ocupă de educarea lor. părinţi sau profesori. Departe de a fi o carte cu caracter pedagogic, romanul lui Muşii surprinde prin fineţea analizei unor stări sufleteşti provocate de o criză de senzualism specifică vîrstei, privită cu îndrăzneală, fără prejudecăţi şi tabuuri. Prin deschiderile pe care le provoacă în schimbarea modului de a concepe personajul, Robert Muşii anunţa, de pe acum. marele său roman. *Ornul fără însuşiri,* între Torless si Ulrich, eroul din ultima sa carte. legăturile fiind evidente.

Sub tipar • Sub tipar

189